

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 6 - 7 (104 - 105)

Subotica, lipanj-srpanj (juni-juli) 2003. 50,00 dinara

HVAĀATI
SVETI OČE!

Zračna luka na otoku Krku

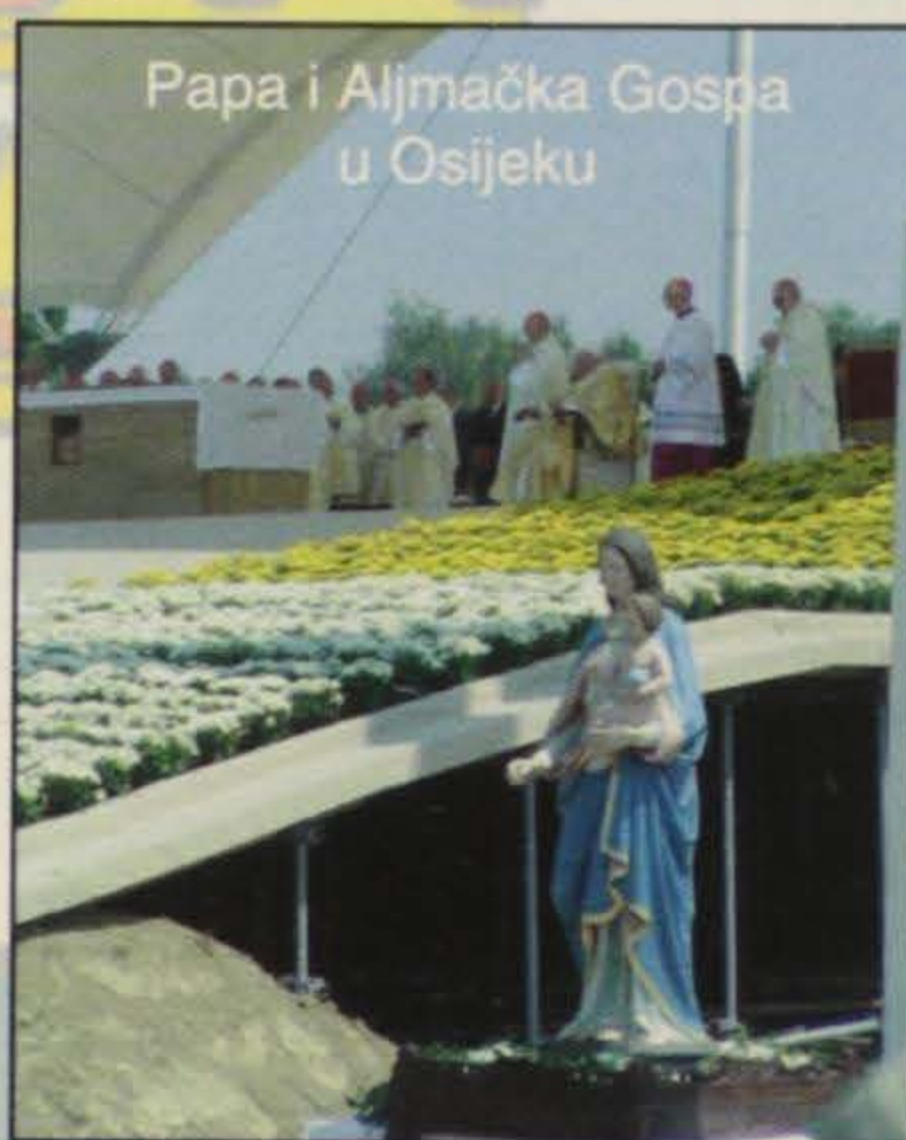
Papa među nama

**Svi
su
se
rado-
vali
Papi**

Papa među hodočasnicima u dubrovačkoj luci Gruž. Ovaj prizor snimljen je našim fotoaparatom - snimio Igor Čeliković

Papa i Aljmačka Gospa u Osijeku

u Đakovu

Trsat

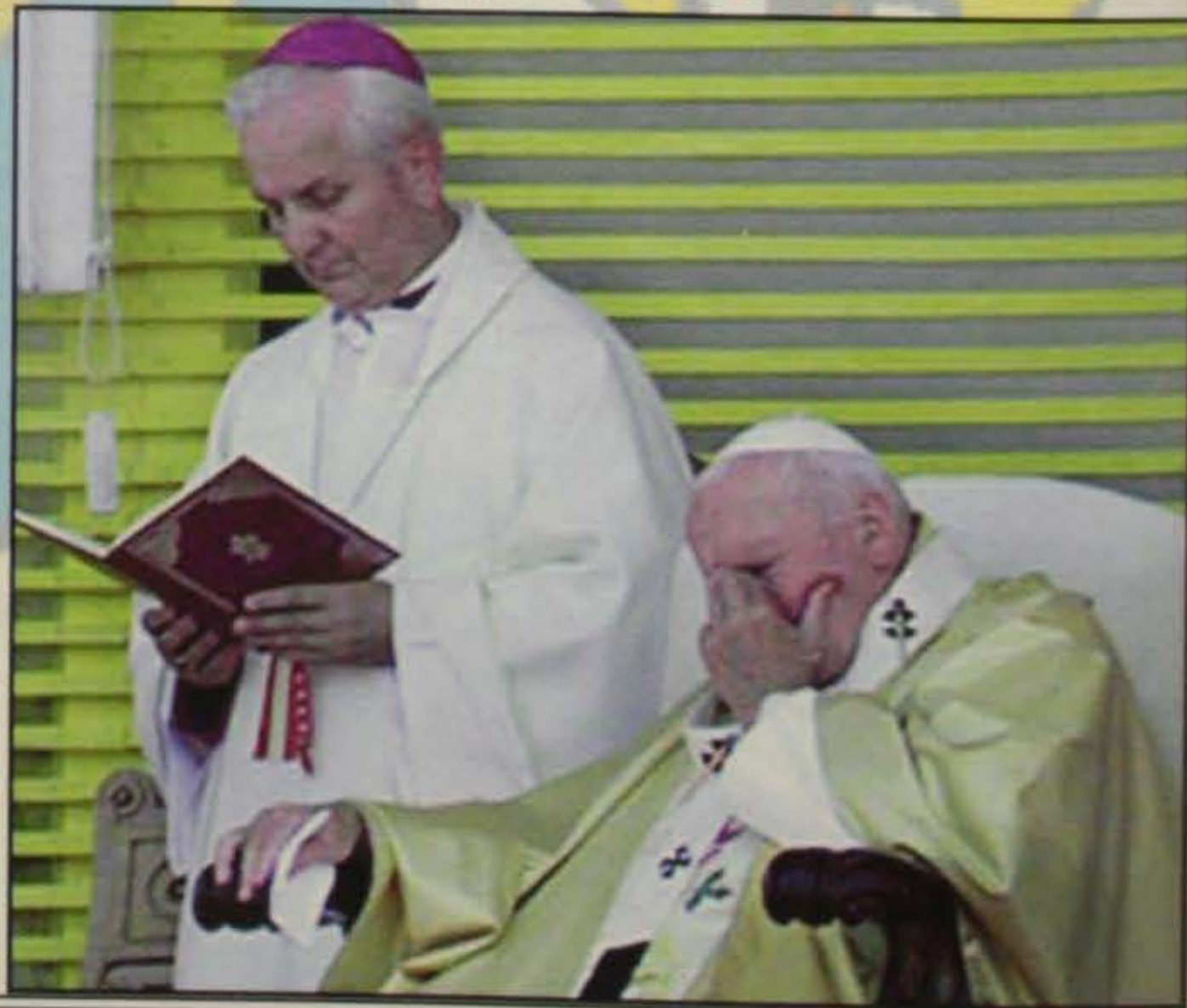

U Zadru je bilo najveličanstvenije

U Banja Luci - najdirljivije: Sveti Otac s biskupom Franjom Komaricom

Razdragane sestre "Kćeri Milosrđa" nakon Papine mise i beatifikacije njihove Majke utemeljiteljice

PAPA U HRVATSKOJ I BOSNI I HERCEGOVINI

Sam pokušaj da sažmem sve ono što se događalo uoči, za vrijeme i poslije Papinog pohoda Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini zadao mi je posebnu muku. Toliko toga lijepoga, pozitivnoga, velikoga se zbilo tih dana da je to doista teško sažeti. No, kako je naš "Zvonik" ograničen prostorom, iako smo ga proširili u ovom broju s osam stranica, nismo u mogućnosti o svemu pisati, jer kad bih samo izvukao naslove i podnaslove koji su objavljeni, na primjer u IKI ili Glasu Koncila, to bi već bilo nekoliko stranica. Stoga sam odlučio u ovom prikazu dati riječ samome Svetome Ocu koji je izvanredno sažeo program svog boravka u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te sažetak koji je objavio vatikanski dnevnik L'Osservatore Romano. Više prostora posvećujemo našim hodočašćima u Dubrovnik, Osijek i Banja Luku, što je razumljivo, jer je "Zvonik" ipak list lokalnog karaktera.

Sve u svemu bio je ovo događaj koji ćemo dugo pamtiti i koji je svima donio puno ohrabrenja, radosti i ponosa što imamo takvog vrhovnog poglavara i što smo pripadnici žive Crkve. Uvjeren sam da će ovaj događaj umnožiti vjeru, učvrstiti ufanje i nadasve usavršiti ljubav svima koji budu još pomnije čitali Papine poruke, koje objavljujemo na posebnom dodatku u sredini ovoga broja, kao i svima onima koji budu dublje razmišljali nad onim što se tih dana događalo, a najviše onima koji će pokušati u svom svakodnevnom životu ostvariti sve poruke ovoga događaja. Ne sumnjam da će svima koji to budu nastojali pomoći obilno zagovor naših novih blaženika Marije Petković i Ivana Merza.

A. A.

O PUTOVANJU U "PLEMENITU HRVATSKU ZEMLJU"

1. Želio bih, zajedno s Vama, prisjetiti se putovanja u Hrvatsku, koje sam ostvario proteklih dana, a koje je imalo za temu "Obitelj - put Crkve i naroda". Bilo je to moje stoto apostolsko putovanje! Gospodinu, koji mi je stotinu put otvorio putove svijeta i nacija da bih mogao za njega posvjedočiti, uzdižem iz dubine srca najveću hvalu. Vratio sam se u plemenitu hrvatsku zemlju da utvrdim braću u vjeri; htio sam svima uputiti poruku mira i pomirenja i bila mi je udijeljena radost uzdići na čast oltara sestru Mariju Propetoga Isusa Petković. Želim izraziti srdačnu zahvalnost biskupima što su me pozvali i primili s pažnjom i ljubavlju. Svoju zahvalnost upućujem također predsjedniku Republike i ostalim građanskim i vojnim vlastima, za prijazni doček i brižnu suradnju. Zahvaljujem, na kraju, Riječkoj nadbiskupiji kao i njezinom sjemeništu, koje je ugostilo mene i moje suradnike.

2. Prva etapa bio je drevni i slavni grad Dubrovnik, ponosan na svoju povijest i svoje tradicije slobode i pravde. Ondje sam slavio misu, tijekom koje je proglašena blaženom sestra Marija od Propetog Isusa Petković, velika kći Crkve u hrvatskoj zemlji. Žena koju je resila junačka želja da služi Bogu u najsiromašnijoj braći, osnovala je Sestre kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda svetoga Franje kako bi pronosile, djelima duhovnoga i tjelesnog milosrđa, spoznaju božanske ljubavi. U svjetlu toga divnog lika, uputio sam posebnu poruku hrvatskim ženama, koje sam potaknuo da pruže Crkvi i društvu

svoj duhovni i moralni doprinos; zatražio sam, na posebni način, od zavjetovanih žena da budu rječiti znak Božje prisutnosti u znaku ljubavi među ljudima.

3. Sutradan, u Osijeku, na krajnjem sjeveroistočnom dijelu zemlje, u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, imao sam zadovoljstvo predsjedati svečanim zaključenjem druge biskupijske sinode i komemorirati 150. obljetnicu utemeljenja Zagrebačke crkvene pokrajine. U toj sam se prigodi zadržao u razmišljanju o svetosti kao pozivu svakog kršćanina: to je jedno od središnjih učenja Drugoga vatikanskog koncila. Pozvao sam osobito vjernike laike da potpuno iskoriste milost krštenja i potvrde. Samo onaj koji je oživljen snažnom vjerom i velikodušnom

ljubavlju može, ondje gdje su ostale otvorene rane bolne i teške prošlosti, biti apostol pomirenja i moralne izgradnje. U Đakovu sam se nakratko zadržao u lijepoj katedrali, gdje sam pozdravio bogoslove i njihove profesore, zajedno s velikom skupinom redovnica.

4. U nedjelju 8. lipnja, na svetkovinu Duhova, u Rijeci, u tijeku mise zazvao sam novo izlivanje darova Duha Svetoga na kršćanske obitelji u Hrvatskoj i svijetu. Sve sam ih stavio pod posebnu zaštitu

Svete Nazaretske Obitelji. Smatrao sam pored toga, korisnim ponovno potvrditi prvotnu društvenu vrijednost ustanove obitelji, tražeći za nju povlaštenu pozornost i konkretne mjere, koje će podupirati njezino zasnivanje, razvoj i postojanost. Poslijepodne sam posjetio Trsatsko svetište, smješteno na brdu u gradu Rijeci kako bih se pridružio hodočasnicima koji ondje časte Majku Božju. Prema pobožnoj predaji, naime, na tom se mjestu zadržala sveta nazaretska kuća prije nego će doći u Loreto.

5. Posljednja etapa mog putovanja bio je Zadar u Dalmaciji, grad bogat poviješću. U sjeni katedrale Svete Anastazije, srijemske mučenice, slavio sam šesti čas, na blagdan Blažene Djevice Marije Majke Crkve. Taj marijanski blagdan, koji se nastavlja na svetkovinu Duhova, dao nam je ponovno doživjeti ozračje dvorane Posljednje večere. Kao i tada, također danas Marija nastavlja biti prisutna u crkvenoj zajednici: to je ponizna i nenametljiva prisutnost, no prisutnost koja potiče na molitvu i život po Duhu; to je kontemplativna prisutnost, kadra dozvati u svijest pastira i vjernika prvenstvo nutarnjeg života, slušanja i prianjanja uz Božju riječ, nužni uvjet za uvjerljivi i djelotvorni evanđeoski navještaj. Draga braćo i sestre! I tijekom ovog putovanja mogao sam utvrditi koliko je kršćanstvo pridonijelo umjetničkom, kulturnom, ali ponajprije duhovnom i moralom razvoju Hrvatske i njezinog naroda. Na tom će čvrstom temelju dragi hrvatski narod moći sada, na početku trećeg tisućljeća, nastaviti izgrađivati svoju povezanost i stabilnost, kako bi se skladno integrirao u zajednicu europskih naroda. Neka Bog nastavi blagoslivljati i štiti Hrvatsku!

2003. III. Papin pohod Hrvatskoj

Obitelj - put Crkve i naroda

PAPIN POHOD HRVATSKOJ ZAVRŠEN "IZVANREDNIM I DIRLJIVIM SVJEDOČANSTVOM LJUBAVI"

"Izvanrednim i dirljivim svjedočanstvom ljubavi završeno je hodočašće Ivana Pavla II. u Hrvatsku", piše vatikanski polu-službeni dnevnik L'Osservatore Romano u svom izvješću o završetku Papina trećeg pohoda našoj zemlji. Dnevnik završetku Papina putovanja posvećuje cijelu naslovnicu na kojoj stoji istaknut veliki naslov preuzet iz Papinih riječi poticaja na misnom slavlju u Rijeci "Budite narod nade. Budite narod koji moli. Budite narod koji vjeruje". Na naslovnici su fotografije u boji, koje L'Osservatore Romano donosi samo u izvanrednim prilikama. "Pedesetnica' ljubavi i zahvalnosti: 100. apostolsko putovanje Ivana Pavla II. zaključeno je izvanrednim, složnim svjedočanstvom naroda. Veliki zagrljaj kojim su ga hrvatski vjernici dočekali u Rijeci i dirljivi prijem koji mu je iskazan u Zadru, stavili su pečat srca na hodočašće koje je imalo okus velikoga vjerskog slavlja. Doista, oko Pape je treperila nepokorena duša naroda što se tijekom stoljeća kalila u obnoviteljskom 'ognju' Duha." Papa je na oltaru u Rijeci, nastavlja dnevnik, doživio "Pedeseticu 25. godine papinske službe". Podsjećajući na Papine riječi zahvalnosti u Rijeci Gospodinu što mu je dao slaviti tu misu s "ljubljenim hrvatskim narodom", dnevnik posebno ističe Papin zahtjev hrvatskoj kršćanskoj zajednici da bude "narod koji moli", "narod koji vjeruje: "narod nade". Dnevnik piše i o Papinu posjetu trsatskom svetištu gdje su nastavljena zbivanja "riječke dvorane Posljednje večere". Donosi Papine riječi posvete Gospi Trsatskoj te poziv upućen vjernicima da mole za njega tijekom života i nakon njegove smrti. Dnevnik na kraju ističe "uzvišeni, snažni molitveni trenutak u Zadru, gdje je Ivan Pavao II. slavio Šesti čas, na blagdan Marije Majke Crkve". "Ohrabrena neustrašivim misionarskim žarom Petrova nasljednika, dvije tisuće godina nakon prvih apostola Crkva u Hrvatskoj kreće u Marijinu društvu koracima tih 'novih Duhova' vjere i svjedočanstva", piše vatikanski dnevnik. (ika-sa)

"MI SMO PAPINI, PAPA JE NAŠ"

"Mi smo Papini, Papa je naš!", veliki je naslov kojeg L'Osservatore Romano donosi na naslovnici 11. lipnja, pod kojim je objavljeno izvješće o posljednjem danu Papina boravka u Hrvatskoj 9. lipnja te osvrt na cijelo Papino putovanje. Taj je slogan, piše vatikanski dnevnik, kršćanski puk u Hrvatskoj, spontanošću koja dolazi iz srca, izabrao da pozdravi Papu i ponovno potvrdi svoju čvrstu vjernost Kristu i Crkvi, na završetku apostolskog hodočašća čiji je vrhunac bio u Zadru. Vatikanski dnevnik ističe kako taj slogan podsjeća na "tragediju titovskoga jugoslavenskoga komunizma" kada su ondašnji "moćnici", idući protiv same povijesti Crkve, prisiljavali ljude pjevati lažnu "pripadnost" Titu. "Taj je slogan izgovaran samo iz straha, pod prijetnjom", pojašnjava dnevnik. Danas, kada narod više ne mora obdržavati te apsurdne naredbe, i ne mora ići protiv svojih

dubokih uvjerenja, složno i silno ori se pjesma: 'Mi smo Papini, Papa je naš'. Svi mogu razumjeti do kraja istinske osjećaje i povijest Crkve. Eto istine", piše L'Osservatore Romano. Taj krik "pripadnosti" u Zadru, primjećuje list, "ponovna je pobjeda povijesti", "znak da se za Hrvatsku povijest uistinu promijenila". "Kakva je ludost bila pomisliti da se izbriše Boga iz svakodnevice naroda koji je rođen, kao takav, iz krštenja! Kakva ludost planirati ras-kinuti jedinstvo po kojem je četrnaest stoljeća srce Hrvatske kucalo kao jedno s Petrovim srcem!", ističe dnevnik. U riječima: "Mi smo Papini, Papa je naš", nastavlja vatikanski dnevnik, ne krije se samo osnovna, povijesna istina već i ponovna potvrda "Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta" izvršenog prije četrnaest stoljeća. Taj je zavjet povezan s nježnom prisutnošću Majke Božje

na hrvatskom tlu na što je podsjetio i Papa u molitvi Mariji na završetku svoje homilije u Zadru: "I Tebi, koja si također Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, Kraljica svete krunice, povjeravamo danas same sebe, zemlju ovu svu i narod sav hrvatski." U tijeku peto-dnevnoga apostolskog putovanja u Hrvatsku, piše dnevnik, Ivan Pavao II. prigrlio je Hrvatsku u očinski zagrljaj. Posjetio je biskupije smještene na krajnjim stranama te nacije. I u svakom je mjestu dotaknuto Marijino kraljevsko dostojanstvo: u Dubrovniku proglašenjem blaženom Marije Petković, redovnice koja je izabrala Majku Božju za "poglavaricu" svoje redovničke zajednice; "u izmučenoj Slavoniji" krunjenjem likova Gospe iz Aljmaša i Voćina, "dvaju svetišta opljačkanih i srušenih sa zemljom; u Rijeci posjetom svetištu Gospe Trsatske; te na kraju u Zadru gdje je Papa promatrao sliku "Gospe od zdravlja". Ivana Pavla II. prihvatila je nova Hrvatska, budući da je utemeljena na svojim izvornim i neizbrisivim kršćanskim korijenima. Nova sve više, iz dana u dan. Konačno pomirena i konačno u miru, gleda u Europu sa sigurnošću da može pridonijeti davanju snažnog zamaha prema budućnosti nade", ističe vatikanski dnevnik. "Ivan Pavao II. je otac toga 'novog početka' Hrvatske. Bilo je to pet dana hodočašća protkanih katehezom i svjedočanstvom. Papa je pokazao put kojim treba ići s planom evangelizacije predstavljenim do u tančine. Ta Crkva sačinjena od sinova mučenika - onih iz prvih stoljeća i onih današnjih - ta Crkva vođena čvrstom rukom velikih pastira - od svetog Domnija u Solinu, do Teodozija u Ninu, svetog Metodija pa sve do blaženog Stepinca - slušala je i u sebi pohranjivala riječi Svetog Oca. A u Zadru, na završetku putovanja, odgovorila je sloganom koji kaže 'sve': 'Mi smo Papini, Papa je naš'", zaključuje dnevnik. (ika-sa)

PAPA UPUTIO PORUKU ZAHVALNOSTI

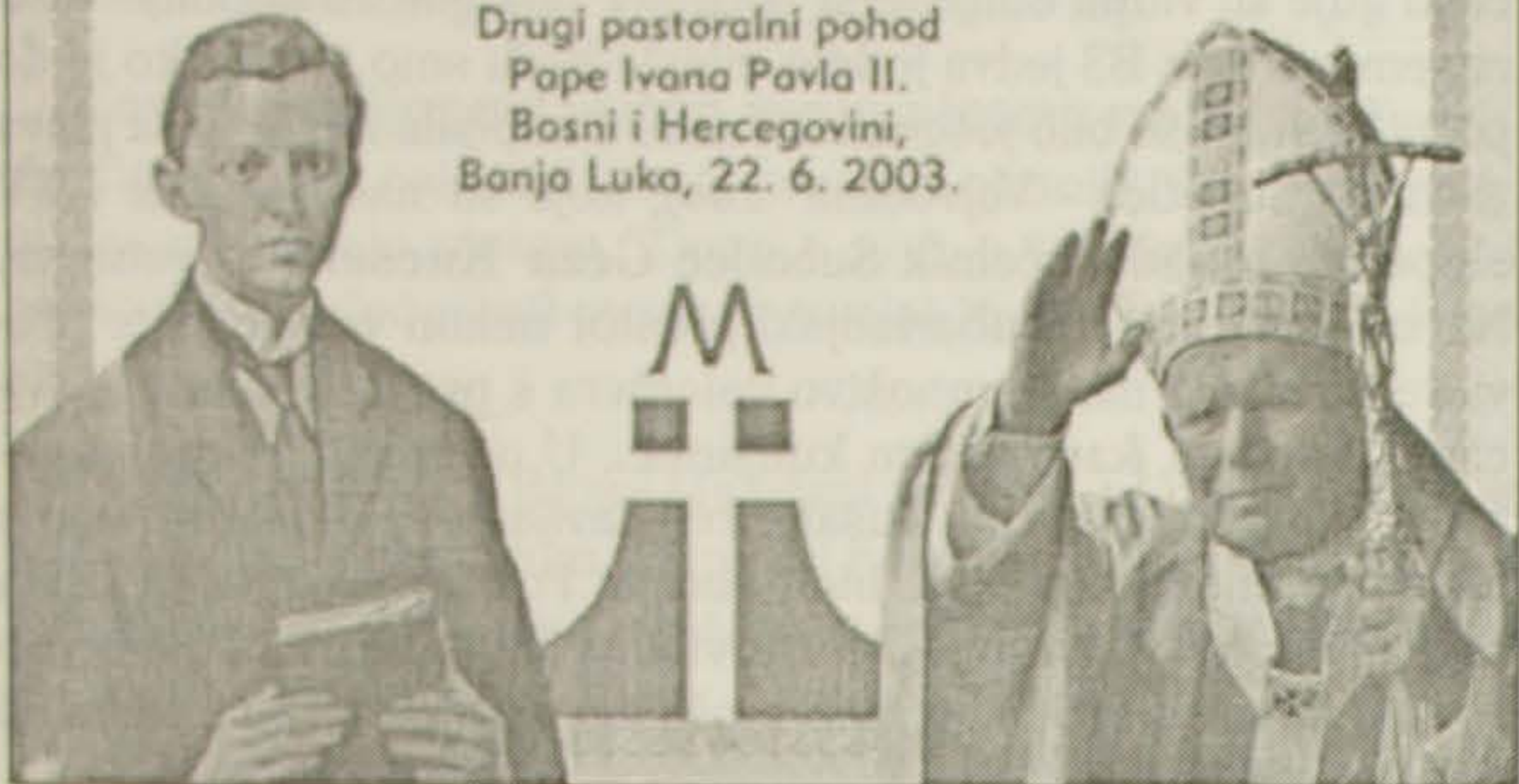
Državno tajništvo Svete Stolice uputilo je biskupu banjalučkom **mons. dr. Franji Komarici** poruku Svetog Oca Ivana Pavla II. u kojoj se izražava zahvalnost za srdačan doček u Banjoj Luci, te za uloženi trud u pripreme jučerašnje posjete, javila je Tiskova agencija Banjalučke biskupije (TABB).

U poruci Sveti otac kaže:

"Vrativši se sa svojega kratkoga ali posebno znakovitoga pastirskog pohoda Banjalučkoj biskupiji, želim Vama, časni brate, i cijeloj Vašoj biskupijskoj zajednici očitovati svoju veliku zahvalnost za posebno srdačan doček, koji mi je priređen, i za nezaboravno euharistijsko slavlje s obredom uzdignuća na čast oltara Ivana Merza, plemenitoga sina Crkve banjalučke, uz djelatno, pobožno i živo sudjelovanje svega nazočnoga naroda

BLAŽENI ČISTA SRCA

Drugi pastoralni pohod
Pape Ivana Pavla II.
Bosni i Hercegovini,
Banja Luka, 22. 6. 2003.

Božjega. Istodobno Vam pak želim zahvaliti i za sav trud uložen u pripremu i sam tijekom mojega pohoda kako bi on u potpunosti uspio, te za vrlo srdačnu gostoljubivost u Vašem domu. Molim Gospodina da po zagovoru svetoga Bonaventure i blaženoga Ivana Merza udijeli obilje svoje milost Vašoj biskupiji i cijeloj Crkvi u Bosni i Hercegovini kako bi tamo ponovno nastupilo proljeće vjere i da istodobno sve ljubljene narode Bosne i Hercegovine obdari stalnim duhovnim i materijalnim napretkom. Ove svoje želje pratim apostolskim blagoslovom Vama, svim Vašim suradnicima u pripremi mojega pastirskog pohoda i svima koji su povjereni Vašoj pastirskoj skrbi." (FENA)

USPJEH IZNAD SVIH OČEKIVANJA

Banjalučki biskup **Franjo Komarica** rekao je danas da su mu iz Svete Stolice izrazili veliko zadovoljstvo zbog jučerašnjeg misnog slavlja na Petrićevcu, koje je predvodio poglavar Rimokatoličke crkve.

"Prenijeli su sve čestitke organizatorima ovog događaja, crkvenim i državnim odborima", istaknuo je biskup Komarica na konferenciji za novinare crkvenih odbora u Banjoj Luci.

On je naglasio da je Papin dolazak "okupio veliki broj konstruktivnih snaga našeg društva" i da "smo svi zajedno postigli uspjeh, koji je bio iznad svih očekivanja".

Monsinjur Komarica je, u ime Banjalučke biskupije i Biskupske konferencije BiH, zahvalio državnom odboru na svim aktivnostima koje je poduzeo i uspješno obavio prigodom jučerašnjeg Papinog drugog pastoralnog pohoda BiH.

On je posebno zahvalio novinarima na "stručnom, savjesnom i afirmativnom praćenju ovog događaja", zahvaljujući čemu je u svijet poslana lijepa i konstruktivna slika Banje Luke i BiH. (SRNA)

S NOVOM BLAŽENICOM I PAPOM U DUBROVNIKU

U dubrovačkoj luci Gruž, među 60.000 oduševljenih hodočasnika, na Papinoj misi i na beatifikaciji Marije Propetog Isusa Petković, utemeljiteljice Družbe sestara Kćeri Milosrđa, sudjelovalo je radosno i zanosno i 220 hodočasnika iz subotičke biskupije. Među hodočasnicima bilo je i desetero djece, među kojima posebno spominjem djecu iz Dječjeg vrtića "Marija Petković - Sunčica" iz Subotice. Na samoj Papinoj misi bio je prisutan i naš biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** s tajnikom **preč. Slavkom Večerinom**. S radošću ističemo da je s nama na ovo hodočašće išla i lijepa skupina katolika Mađara, osobito iz Kanjiže.

Na put smo pošli 5. 06. predvođeni svećenicima **Andrijom Anišićem**, **Željkom Šipekom** i **Józsefom Széllom** te časnim sestrama **Ivom**, **Bosiljkom**, **Svetislavom** i **Zrinkom**. Još jedan autobus predvođen s. **Eleonorom** išao je drugim putem na ovo

slavlje i s njima su bile i s. **Božena** i s. **Maristela**. Iz subotičkog samostana na slavlju je sudjelovala i s. **Sibila** koja je hodočastila sa sestrama iz Zagreba.

Nakon formalnosti na granicama na kojima su prema nama bili vrlo ljubazni i s naše i s hrvatske strane, najprije smo se zastavili u Županji, u župi mučeništva Ivana Krstitelja. Ondje nas je dočekala zvonjava zvona, TV kamere HRT-a, te župnik i vjernici. Srdačno su nas pozdravili župnik i dekan **Ivan Varoščić** te Subotičanka koja sada živi i radi u toj župi **Anica Vuković**. Nakon okrepe koju su nam priredili ljubazni domaćini krenuli smo prema bosanskohercegovačkoj granici. Na putu prema Dubrovniku zadržali smo se u Međugorju gdje smo imali misu i prenoćište. U ranim jutarnjim satima zaputili smo se prema Dubrovniku s radosnim iščekivanjem velikoga događaja.

U luku Gruž smo stigli oko 8,30 sati gdje je već trajao molitveni program u iščekivanju Papinog dolaska. Kada se oko 11 sati Papa napokon pojavio, oduševljenju nije bilo kraja i suze radosnice su bile u očima mnogih hodočasnika. Biti na Papinoj misi uvijek je veliki događaj, znak vrhunskog crkvenog zajedništva jer je na toj misi vidljiva čitava struktura crkve: vjernici - narod Božji, svećenici, redovnici i redovnice, biskupi i kardinali na čelu s Papom, vrhovnim poglavarom Katoličke crkve. Ova misa bila je još svečanija i još značajnija jer je na toj misi papa **Ivan Pavao II.** uzdigao na čast oltara s. **Mariju Propetog Isusa Petković**, utemeljiteljicu Družbe sestara **Kćeri Milosrđa**. Stoga je to na poseban način bio blagdan i radosni događaj časnih sestara iz te Družbe.

Na ovoj misi posebnu milost imali su djeca **Aleksandar Stipić** i **Anamarija Skenderović** koji su u bunjevačkoj narodnoj nošnji prinijeli pred lik nove blaženice cvijeće te **Novica Miljački** i **Marina Remeš** koji su, također u bunjevačkoj narodnoj nošnji, u ime subotičke biskupije Papi darovali kruh koji je u parasničkoj peći ispekla **ing. Manda Mačković** - tehnolog, te sliku u tehnici slame koja prikazuje salaš na bačkoj ravnici, koju je izradila **Katarina Skenderović**, i dokumentarni film **Alojzija Stantića** i **Rajka Ljubića** koji prikazuje kako nastaje kruh na bačkoj ravnici - od sjetve do pečenja u "parasničkoj peći". Na poleđini slike od slame bilo je napisano:

BLAŽENA MARIJA OD PROPETOG ISUSA PETKOVIĆ I NA PLODNIM BAČKIM RAVNICAMA OSTAVILA JE SVJETLI TRAG I MIOMIRIS SVETOSTI!

U ZNAK ZAHVALNOSTI I SJEĆANJA NA SUSRET U DUBROVNIKU, SVETOM OCU, IVANU PAVLU II. BAČKI HRVATI

VJERNI KATOLICI SUBOTIČKE BISKUPIJE

Papa među nama

U prinosu darova Peruanac **Roger Luis Cottrina Alvarado** prinio je Papi moći blaženice, jer se on obratio za zagovor s. Mariji Petković moleći pomoć i spas za sebe i za svoje mornare koji su u oštećenoj podmornici bili osuđeni na smrt te se dogodilo čudo.

Poslije mise radosno smo se susreli s vrhovnom i provincijalnom glavaričom sestara Kćeri Milosrđa - s. **Berislavom** i s. **Emilom** te s drugim nama dragim sestrama među kojima su bile mlada s. **Jasna**, rodom iz Subotice, te s. **Silvana**, koja je dugo godina bila i radila u Subotici. Nakon čestitki koje smo im uputili i zajedničkog fotografiranja sa sestrama pred oltarom na kojem je bila misa, nastavili smo put prema Blatu. Čekajući trajekt u Orebiću, u moru smo "gasili" opekline koje smo zadobili na vrelom suncu za vrijeme mise. U Blatu na Korčuli, u kući Matici sestara Kćeri Milosrđa - sada već u svetištu nove blaženice nastavili smo svoje slavlje. Bili smo radosni i ponosni što smo bili prvi hodočasnici koji su došli na grob nove blaženice. Na njezinom grobu navečer smo izmolili kronicu i Hvale i Zazive nebeskom Ocu koje je napisala bl. Marija Propetog Isusa, a sutradan ujutro smo slavili Euharistiju moleći za sve naše potrebe i misleći na sve svoje mile i drage u Bačkoj. Zahvaljujemo na srdačnom prijemu s. **Mojmiri**, kućnoj predstojnici, s. **Katarini** i drugim sestrama koje su nas ljubazno ugostile.

Prvi na grobu nove blaženice - djeca iz vrtića

Na putu prema Subotici svratili smo do izvora rijeke Bune da se podsjetimo svoga porijekla te u mostarsku katedralu.

Sretni i zadovoljni vratili smo se kući oko 4 sata ujutro u Suboticu okićenu zovom i tako smo nastavili slavlje svetkovinom Duhova.

Andrija Anišić

S PAPOM U OSIJEKU I ĐAKOVU 220.000 LJUDI

Srce ekumenizma, srce za svakog čovjeka - Mjesto euharistijskog susreta u osječkoj zračnoj luci punile su rijeke hodočasnika koji su već u najranijim jutarnjim satima 7. lipnja počeli dolaziti iz cijele Hrvatske i susjednih država, naravno i iz Vojvodine i Srbije. Na ovaj put, koji je zbog nevjerojatnih 40 stupnjeva bio visoko rizičan, krenuli su vjernici u deset autobusa iz Subotičke biskupije, bili su tu i hodočasnici iz Srijema i Beogradske nadbiskupije.

Hodočasnike iz Subotičke biskupije su predvodili svećenici **Franjo Ivanković**, **Julije Bašić**, **Josip Pekanović**, **Jakob Pfeifer**, **Josip Kujundžić**, **Gyevai Imre** iz Tornjoša i đakon

Kozma Róbert. Izvanredno raspoloženo mnoštvo vjernika se sa parkirališta za autobuse pješice uputilo ka prostoru na Čepinskoj cesti gdje su vidno obilježena polja već bila gotovo popunjena. U našem sektoru B3 jedva je bilo mjesta kada smo stigli iako je do početka sv. mise bilo još puna tri sata. Okupljala nas je naša plava zastava "Subotica - Vojvodina" zbog koje su nas posjetile i TV ekipe, ali i gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera** s pratnjom. Na samom ulazu u euharistijski prostor nakon već poznate provjere dočekalo nas je mnoštvo volontera s prospektima, zastavicama, kapama, kartonskim kutijama... U očekivanju dragog gosta preko razglasa smo slušali predstavljanje župnih zborova iz Slavonije, među kojima je bio i zbor iz Požege predvođen našim sugrađaninom **Alenom Kopunovićem Legetinom**. Dobili smo i vodič za misu kroz koji smo prošli "generalnu probu" i naučili neke od melodija.

Na zvuk helikoptera i aviona skup od preko 220.000 hodočasnika je zapljeskao, zastavice su se podigle i uzbuđenje se više nije stišavalo. Ubrzo nakon toga u neposrednoj blizini vidio se papamobil i svi koji su mogli potrčali su u blizinu dugoočekivanog vrhovnog poglavara Katoličke crkve. Atmosfera je potpuno neopisiva onima koji to još nisu doživjeli. I u muškim očima zaiskrile su suze... Doživljaj koji se jednom doživi. Svatko će imati svoje intimne doživljaje koje će pamtit, a ovo su neki od mojih.

Ekumenska nota - Papu Ivana Pavla II. dočekali su predsjednik R. Hrvatske **Stjepan Mesić** i predsjednik Hrvatskog sabora **Zlatko Tomčić** kojima je Sveti Otac uputio zahvalnost za poziv da posjeti Hrvatsku. On je zahvalio na dobrodošlici i biskupu **Marinu Srakiću** te pozdravio pomoćne biskupe i biskupa u miru **Ćirila Kosa**.

Osječki susret s Papom ima i ekumensku notu koju su svi duboko doživjeli. Sveti je Otac posebno pozdravio mitropolita **Jovana** i biskupe Srpske pravoslavne crkve, reformirane kršćane, pripadnike Židovske općine i muslimanske vjernike.

Završetak biskupijske sinode - Papin pohod Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji imao je geslo "U zajedništvu Kristova poslanja" što je bilo i geslo Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske. Papa je svečanom sv. misom zaključio Drugu sinodu i proslavio 150. obljetnicu Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine.

1.300 pjevača - Liturgijsko pjevanje bilo je veličanstveno. Zborom od 1.300 pjevača ravnao je **Vinko Sitarić**, a mnogima od nas ostat će u sjećanju i pjevanje na staroslavenskom jeziku.

Dvoje umrlih - Temperatura je na otvorenom dosizala oko 40 stupnjeva. Čak ni svijetla odjeća nije mogla pomoći osjetljivijima na ovakvu vrućinu. Oni iskusniji hodočasnici nosili su led u bocama i polako ga trošili. Nažalost, dvoje hodočasnika je preminulo od visoke temperature, a najmanje 400 zatražilo je pomoć od medicinskog osoblja.

Okrunjena Aljmaška Gospa - Crkva u Aljmašu je u zadnjim ratnim zbivanjima potpuno stradala. Ipak, kip Aljmaške Gospe je sačuvan i donešen pred Papu koji je okrunio kip.

Pjesnik Tadijanović čitao svoju pjesmu na misi - Dragutin Tadijanović, najstariji živući hrvatski pjesnik (98), pročitao je na sv. misi svoju pjesmu "Dugo u noć, u zimsku bijelu noć" i rekao da je počeo pisati pjesme u svojoj 15. godini, kada se Papa rodio.

Posjet Đakovu - Brojni Osječani su pozdravljali Papu dok je prolazio njihovim gradom. Iako naši hodočasnici nisu bili nazočni u Đakovu, mediji su nam pokazali kako Sveti Otac na koljenima moli u đakovačkoj katedrali.

Posebno simpatičan gest učinio je Papa uzevši šokački šešir i zamahnuvši njime pozdravio okupljeno mnoštvo.

Papa se trudi pravilno govoriti hrvatski - Mnogi su hodočasnici primijetili da sv. misa koju Sveti Otac služi na hrvatskom jeziku ima posebnu veličanstvenost. Koliko je drugačije slušati kada ti on govori na tvom vlastitom jeziku! Iako mu zdravlje ne dopušta potpuno čisto govoriti, on se trudi ponoviti i nekoliko puta riječ koju nije jasno izgovorio. I to je dokaz njegova poštivanja svakog naroda.

Umor je blagoslovljen - Vrućina i težina puta u autobusu izmorili su hodočasnike. Činilo se da su snage pri kraju. A onda, samo nekoliko sati po dolasku sa hodočašća snaga se vratila kao da nije bilo teško i osjećaji su se pretvarali u pravi blagoslov. Vrativši se kućama shvatili smo poruku koju je Papa otvoreno i iskreno uputio ali i to da je on zahtjevan, da više ne smijemo ostati isti već da moramo početi s promjenama na sebi. Hvala mu za to. Bog ga blagoslovio!

Katarina Čeliković

I U BANJOJ LUCI S PAPOM

Ovih dana me netko pitao: "Jesi li bio u Banjoj Luci?" - "Jesam, naravno", reko. Da, s ponosom ističem da je 160 hodočasnika iz Subotičke biskupije sudjelovalo na Papinoj misi u Banjoj Luci i na beatifikaciji Ivana Merza. Bio je to veličanstven i za mene najdirljiviji susret. Već zbog same pomisli na to što se još ne tako davno događalo i u Banjoj Luci, svako je pojašnjenje te činjenice suvišno. I eto, to se dogodilo. Slavimo Gospodina. Papa je bio u Banjoj Luci i sve je prošlo lijepo i svečano, mirno i sigurno. I mi smo bili, radovali se, slavili, uživali i, što je najvažnije, živi i zdravi a i presretni i puni dojmova se vratili svojim kućama.

Na put smo krenuli iz Subotice, s dva autobusa, u subotu, 21. 06. oko 23 sata. S nama su bili svećenici **Željko Šipek** i **Andrija Anišić**, te časne sestre **Iva** i **Zrinka**. U autobusu iz Vajske bili su svećenici **Jakob Pfeifer** i **Josip Kujundžić**. Privatnim autima išli su i svećenici **mr. Andrija Kopilović**, **Julije Bašić** i **Josip Štefković** s nekoliko hodočasnika. Nakon osmosatnog putovanja stigli smo sretno na područje općine Banja Luka. Primijetili smo džambo plakat s likom pape Ivana Pavla II. i novog blaženika Ivana Merza na kojem je bilo ispisano geslo ovog susreta: "Blaženi čista srca" - Banja Luka, 22. 06. 2003. Dočekalo nas je i mnoštvo policajaca, koji su nas pozdravljali i propuštali do parkinga. Nakon izlaska iz autobusa, predvođeni, sad već prepoznatljivom, zastavom s grbom Subotice i natpisom "Subotička biskupija" krenuli smo prema Petrićevcu na kojem je bio uređen prostor za ovaj veliki događaj. Prošavši kroz strogu kontrolu, stigli smo u određeno nam polje "G1" gdje smo od 8,30 s nestrpljenjem očekivali Papin dolazak. Do 11 sati tijelo nam je grijalo žarko sunce a srca duhovni pretprogram. Kad je voditelj programa najavio da je stigao Papa, oko 70.000 oduševljenih hodočasnika iz svih krajeva Bosne i Hercegovine i Hrvatske među kojima smo bili i mi iz Subotičke biskupije te hodočasnici

iz Beogradske nadbiskupije, oduševljeno je klicalo Papi pozdravljajući ga papinskim zastavicama. Budući da je naše polje bilo daleko od oltara, nismo očekivali da će Papa proći između nas. Međutim, baš kroz to polje on je prošao svojim papamobilom. To nas je ganulo do suza. Nismo mogli vjerovati. Jedna hodočasnica mi je rekla: "38 cm je bio daleko od mene. Tako sam mu jako viknula da ga i mi volimo i da ga čekamo u Subotici da me je sigurno čuo". Mahali smo mu zastavicama i balonima i pjevali. Mnogi su pokušali u onom oduševljenom mnoštvu fotoaparatom zaustaviti taj milosni trenutak. Misa je bila svečana. Dušu k nebeskim visinama uzdizao nam je oduševljeni i zanosni starac i bolesnik, papa Ivan Pavao II. i preko 800 isto tako zanosnih i raspjevanih članova različitih crkvenih zborova. Na misi s Papom sudjelovali su i biskupi iz naše zemlje, i - dakako - naš biskup **mons. dr. Ivan Pénczes** s tajnikom naše biskupije **preč. Slavkom Večerinom**. Na misi je bilo preko 600 svećenika i preko 500 časnih sestara.

Sigurno je ovaj trenutak bio najdirljiviji za banjolučkoga biskupa **mons. dr. Franju Komaricu** i za katolike Banja Luke i okolice koji su usprkos svim ratnim strahotama, iako u malom broju, ostali na svojim ognjištima. Zato je razumljivo da je pozdrav biskupa Komarice koji je uputio Papi bio ganutljiv ali i s okusom gorke istine:

- U stoljećima svoga rasta i cvata ovdje je Katolička crkva doživljavala i dramatične trenutke uistinu raspete Crkve. Za svoju vjernost objavljenoj Božjoj istini o Bogu i čovjeku životom su platili mnogi njezini biskupi, svećenici, redovnici, redovnice i drugi Kristovi vjernici. Za vrijeme nedavne ratne tragedije nismo uzvraćali zlom za zlo. Unatoč našem miroljubivu držanju, Katolička se crkva u široj banjolučkoj regiji voljom ovozemaljskih moćnika sada nalazi pred potpunim istrebljivanjem...

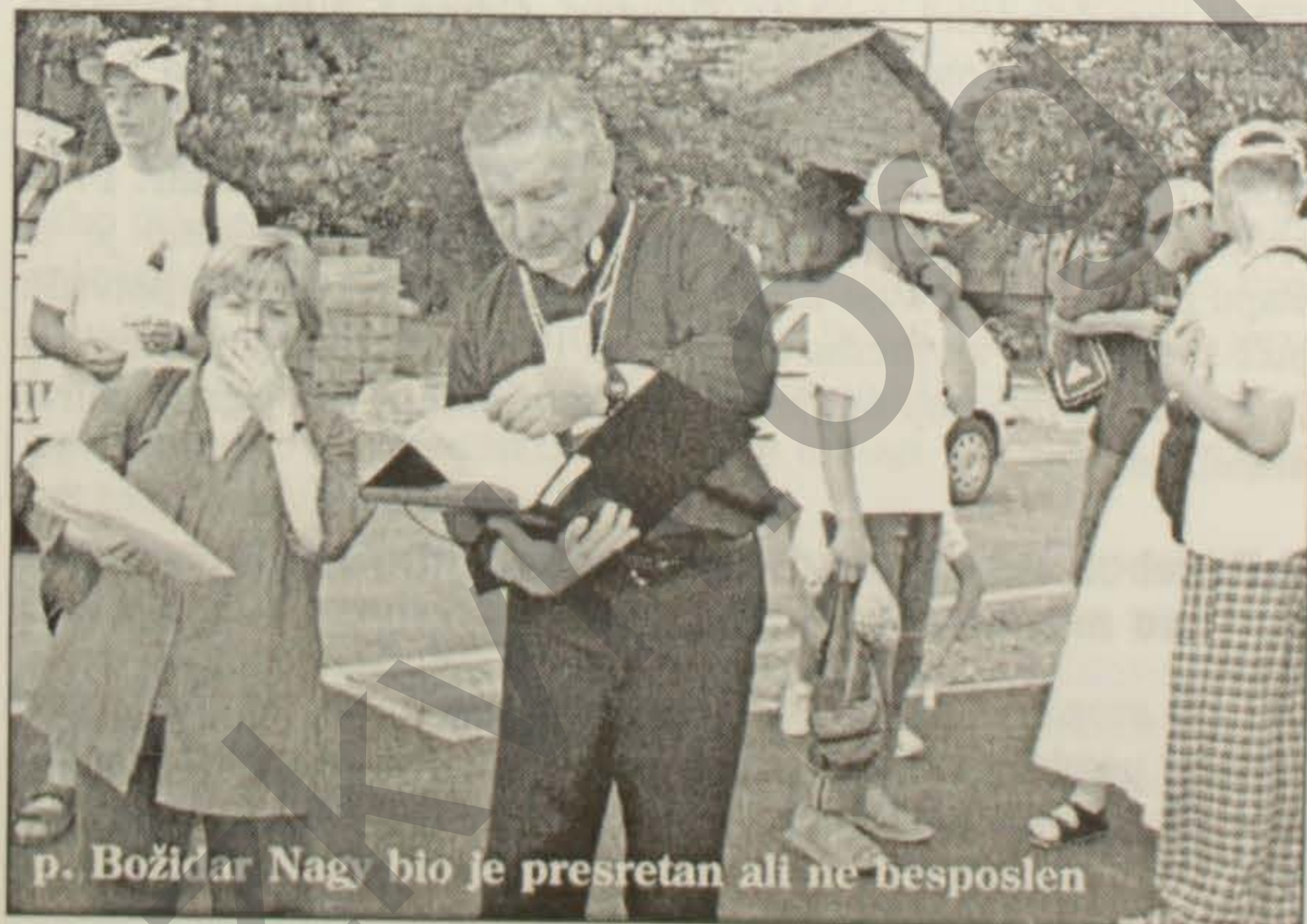
Svojim podrijetlom, svojom uljubdom i vjerom pripadamo zajedničkoj europskoj kući, te zbog toga želimo i u stanju smo pridonijeti njezinu duhovnome napretku i razvoju. No, istodobno smo razočarani i žalosni što ta ista Europa u nama još ne prepoznaje ljude i narode ravnopravne ostalim svojim stanovnicima.

Neka i u ovome dijelu našega kontinenta Europa što prije bude Europa: ujedinjena i ravnopravna. Zato vas, Sveti Oče, smjerno i usrdno molimo da i dalje budete glas svih ovdašnjih obespravljenih ljudi, i katolika i nekatolika.

Papa je je u svojoj propovijedi očitovao svoju ljubav prema vjernicima Bosne i Hercegovine i imao je za njih, kao što ima i za sve koje pohodi, konkretnu poruku.

Papa beatificirao Ivana Merza

Na početku mise Papa je beatificirao dr. Ivana Merza. On je prvi vjernik laik koji je iz hrvatskog naroda uzdignut na čast oltara. Zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić** zamolio je Papu da Ivana Merza ubroji među blaženike, a banjolučki biskup **Franjo Komarica** kratko je predstavio Merzov život.

p. Božidar Nagy bio je presretnan ali ne besposlen

Papa među nama

Nakon svečanog proglašenja blaženim, otkrivena je velika slika blaženog Ivana Merza, postavljena pokraj oltarnog prostora. Dok su zbor i mnoštvo pjevali pjesme u čast novog blaženika, vjernici su u procesiji sa svijećama i cvijećem do oltara donijeli relikvijar s relikvijama Ivana Merza. Papi je na činu beatifikacije riječi zahvale uputio nadbiskup zagrebački mons. Josip Bozanić a s njim osobno još i biskup Komarica te p. Božidar Nagy, postulator u postupku ove beatifikacije.

Ovaj čin proglašenja bio je osobito drag grupi mladih MEPOVACA, tj. članova duhovnog pokreta "Mladež Euharistijskog Pokreta" koji se okupljaju u župi sv. Roka u Subotici. Oni su na Papinoj misi i na ovom našem hodočašću bili prepoznatljivi u svojim "mepovskim" majicama.

Poslije sv. mise, nakon gotovo šest sati provedenih na suncu, pokušali smo se slikati pred oltarom na kojem je Papa služio misu ali to nam, zbog opće gužve nije uspjelo, a svi smo jedva čekali da potražimo malo hladovine. No, moramo, uz svaku pohvalu reći, da su se ovdje ljubazni domaćini pobrinuli da stalno imamo svježe vode za piće koje su dijelili u posebnim plastičnim bocama s natpismo: "Dobro nam došao Sveti Oče".

I naš povratak kući prošao je bez poteškoća. I mogli bismo reći da je jedinstvena ocjena svih hodočasnika u Banja Luku ova: "Bilo je naporno, ali divno, divno, divno - i dirljivo!".

Moj sugovornik kojeg sam spomenuo na početku ovog izvještaja, upitao me gdje ću sljedeći put ići na Papinu misu. Odgovorio sam: "Sljedeći put ću na Papinoj misi biti u Subotici!" - Daj, Bože, da bude tako.

Andrija Anišić

I nekoliko će se sljedećih detalja ovog doista jedinstvenog događaja pamtili.

Na misi nitko iz Pravoslavne crkve

Na misnom slavlju s Papom bili su prisutni i predstavnici islamske zajednice u BiH, predstavnici židovske općine, te grkokatolici koji su i tako sjedinjeni s Vatikanom. Svima je međutim upalo u oči da na Papinu misu nije došao nitko od predstavnika Srpske pravoslavne crkve. Usprkos toj činjenici Papa je SPC i patrijarhu Pavlu uputio sljedeći pozdrav:

- Bratski pozdrav upućujem Njegovu Blaženstvu patrijarhu Pavlu i članovima Svetog Sinoda Srpske Pravoslavne Crkve. Novi polet, što ga je u novije doba dobio naš put k uzajamnome razumijevanju, međusobnome poštovanju i bratskoj solidarnosti, razlog je radosti i nade za ovaj kraj - kazao je Papa.

Doček članova entiteta i Predsjedništva

U zračnoj luci Mahovljanima Papu su dočekali članovi Predsjedništva BiH Borislav Paravac, Dragan Čović i Sulejman Tihić, predsjednici entiteta Dragan Čavić i Niko Lozančić, predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti BiH i entiteta, visoki predstavnik za BiH Paddy Ashdown, kardinal Vinko Puljić, biskupi Franjo Komarica, Ratko Perić i Pero Sudar. Predsjedatelj Predsjedništva BiH Borislav Paravac istaknuo je da Papu prvi put dočekuju Republika Srpska i Banja Luka, potvrđujući svoju želju za međureligijskom i međunarodnom tolerancijom svih naroda koji ondje žive na putu pomirenja, jačanja mira i stabilnosti.

Poseban Papin pozdrav vojvođanskim Mađarima na mađarskom jeziku

U svom pozdravu na kraju mise, u okviru tzv. "Angelusa" Papa je pozdravio hodočasnike na mađarskom, njemačkom, talijanskom i poljskom jeziku.

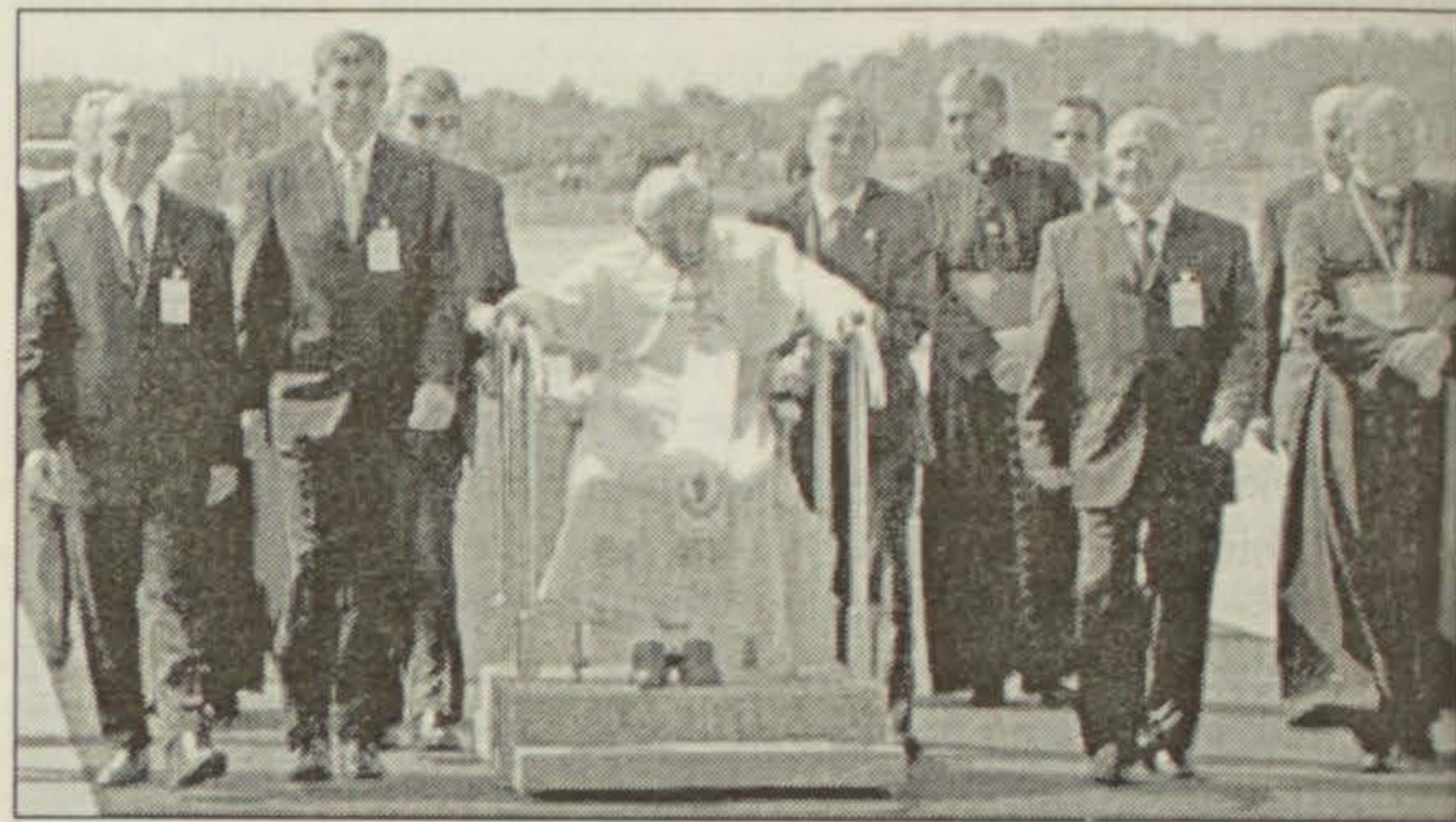
Za desetak vjernika Mađara iz Vojvodine bilo je veliko iznenađenje i posebna radost što ih je Papa pozdravio na njihovom materinjem, mađarskom jeziku. I mi smo se s njima radovali tom pozdravu. No, ni ovdje organizatori nisu primijetili hodočasnike katolike Hrvate iz Subotičke biskupije već samo "vernike katolike iz Srbije i Crne Gore" koji su pozdravljeni na srpskom jeziku.

Pozdrav i hodočasnima iz Hrvatske

Papa je posebno pozdravio i hodočasnike iz Hrvatske riječima:

- Srdačno pozdravljam sve hodočasnike pristigle iz Hrvatske, koji su počašćeni što su Crkvi dali novog blaženika. Ljubljeni, neka vas njegov primjer vodi na putovima Gospodnjim! Sve vas blagoslivljam.

Papa je predao mladeži križ koji je izradio Branko Ivanković, te pozvao mlade da po zagovoru Ivana Merza prihvate Krista i svjedoče ga svojim životom. U križ su ugrađene relikvije novoga blaženika, a putovat će svim župama biskupija BiH. /A. A. /

Tročlano predsjedništvo BiH dočekalo Papu

DOJMOVI HODOČASNIKA

I nekolicina Bikovčana hodočastila u Dubrovnik

Posebno upečatljiv bio je dolazak Svetoga Oca među nas. Ne znam tko je tada bio sretniji - On ili mi.

Na svečanoj sv. misi koja je za mene bila jedna od najljepših misa, sv. Otac je nama, hodočasnima, među kojima smo bili i mi Bikovčani: Ljubica, Josip, Stipan, Jasmina, Ivan, Ana, Adrijana, Tihana, Katica, Cuka i Marina, nama koji smo prešli toliki put, uputio mnogo poučnih poruka.

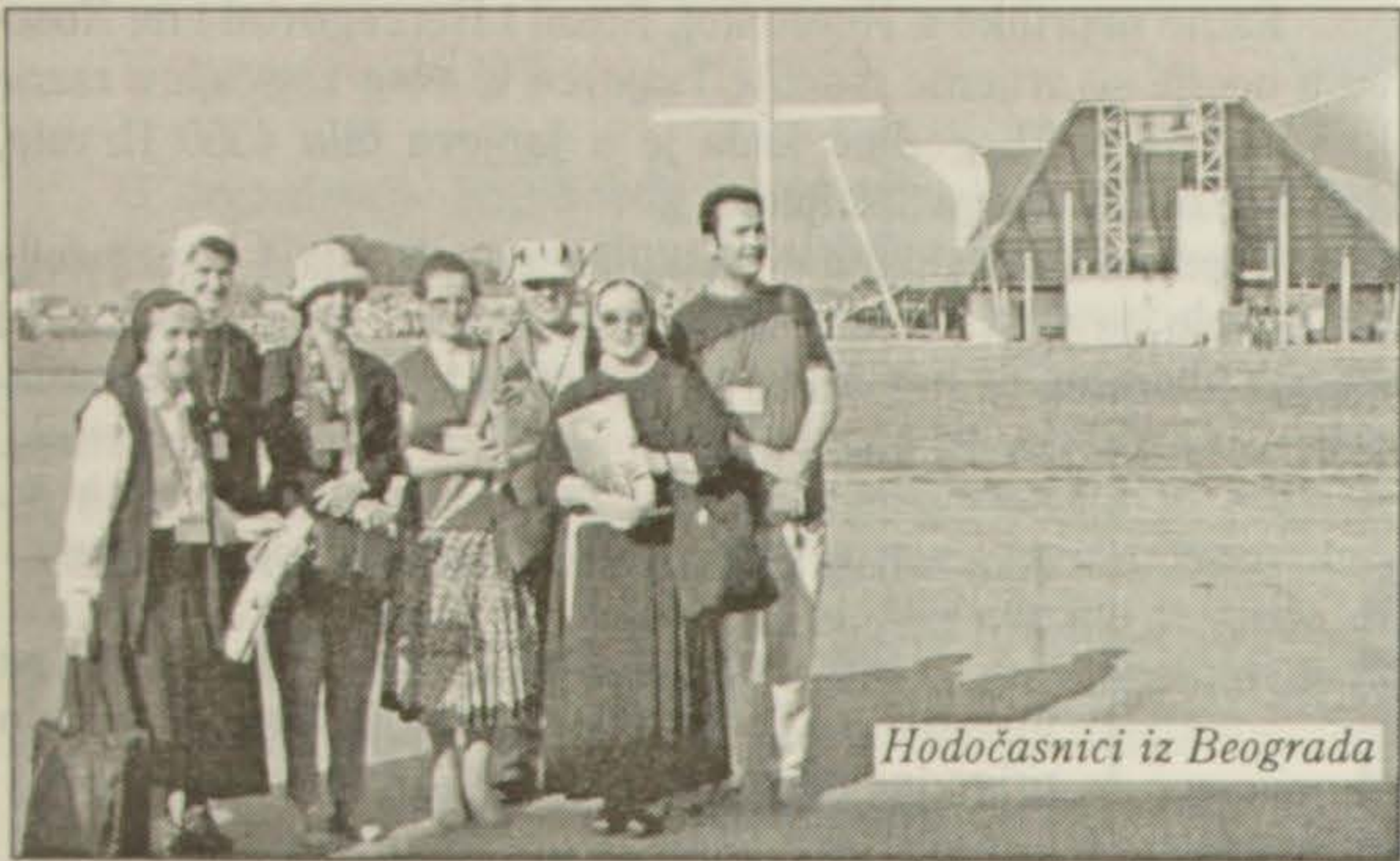
Na sv. misi Papa je proglasio blaženom Mariju Propetog Isusa Petković. Imali smo sreću i prvi bili na grobu nove blaženice. Pored njenog groba stajala je knjiga u koju si mogao upisati svoje želje i potrebe da ih Bog po njenom zagovoru usliši. Ljubica i ja smo napisale jednu rečenicu u ime svih vjernika župe Bikovo: "Blažena Marijo Propetog Isusa Petković, pomози nama, našoj župi i svim njenim vjernicima.", a u potpisu "Hodočasnici sa Bikova".

Marina Benke

Sa hodočašća u Osijek

Moj sedmogodišnji sin Boris i ja smo se pridružili hodočasnima iz Petrovaradina na hodočašću Svetom Ocu u Osijek. Bilo je to hodočašće iskrenog štovanja čovjeku koji vrši Petrovu službu s dostojanstvom vrijednim divljenja. I jako sunce i dugačko pješačenje od autobusnog parkinga do Zračne luke i natrag (ukupno oko 12 km), nisu mogli zasjeniti snažan karakter Ivana Pavla II. i lik Isusova službenika, koga predstavlja. Iako krhoga zdravlja, povinutog pod godinama, Sveti Otac je dominirao slavljem i njegova ljubav prema narodu se jasno očitovala. U propovijedi se jednim dijelom osvrnuo i na sebe ("zima starosti") čime nam je otkrio i dijelić svoje svakodnevnice borbe s tjelesnim poteškoćama.

Hodočasnici iz Beograda

U homiliji me naročito dojmio poziv na svetost, koji izrečen iz Njegovih usta dobija veću dimenziju kao i upozorenje koje je s tim u vezi spomenuo "da se kršćanin ne smije ulijeniti", "već doprinositi rastu zajednice u kojoj se nalazi..."

Topli i nježni pozdrav bratu patrijarhu **Pavlu** je odisao iskrenošću.

Zahvaljujem se Nebeskom Ocu na ovakvom apostolskom Nasljedniku kao i na prilici da sam s Njim mogao sudjelovati na svetoj misi.

Dr. Robert Seminc, Novi Sad

BL. MARIJA PROPETOG ISUSA U SUBOTICI

U subotičkoj župi sv. Roka, u nedjelju 15. lipnja, zahvalnom misom svečano je obilježeno proglašenje blaženom Majke utemeljiteljice sestara Kćeri Milosrđa, s. Marije Propetog Isusa Petković. Za tu zgodu na crkvu je stavljena velika papinska zastava, a i crkva je bila za tu zgodu posebno ukrašena. Na klupama su bile nalijepljene zastavice "Papa u Dubrovniku", a pred oltarom su bili izloženi plakati "Papa u Dubrovniku" i "Papa u Hrvatskoj". Na posebnoj, velikoj papinskoj zastavi stavljeni su likovi bl. Marije Petković i budućeg blaženika Ivana Merza te plakat "Papa u Osijeku".

Sv. misa je započela svečanim ophodom u kojem su sudjelovala sva djeca iz vrtića "Marija Petković - Sunčica" u majicama s likom nove blaženice. Posebno mjesto imala su djeca i mladi koji su hodočastili u Dubrovnik. Njima su se pridružili i prvopričesnici ove župe u svojim haljinama. Mladi su nosili zastavu s natpisom "Subotička biskupija" koja je bila i u Dubrovniku, a djeca su nosila papinsku zastavu s likom pape Ivana Pavla II. Sliku nove blaženice unijela je s. **Iva Bagarić** a moći djevojčica **Kristina Kulundžić**, koja je izrazila želju da slijedi put nove blaženice u njezinoj Družbi. Za vrijeme ophoda preko razglasa čula se veličanstvena pjesma "O blažena Marijo".

Pred oltarom sliku i moći nove blaženice župniku **Andriji Anišiću** predala je s. **Iva** u ime Družbe sestara Kćeri Milosrđa, napose u ime provincije Krista Kralja na čelu s provincijalkom s. **Emilom Barbarić**. Ona je u njihovo ime zahvalila njemu i župljanima na molitvama i na svemu što su učinili u postupku za proglašenje blaženom njihove Majke utemeljiteljice a osobito za promicanje njezinog štovanja u ovoj župi kao i u subotičkoj biskupiji. Ona je, između ostalog, izrazila želju da nova blaženica postane suzaštitnicom župe. Župnik je potom sliku i moći stavio na oltar a zahvaljujući na ovim dragocjenim darovima među ostalim je rekao: "Sigurno nije bez nadahnuća Duha Svetoga izražena želja da nova blaženica Marija Propetog Isusa Petković bude suzaštitnica ove župe, jer je nova blaženica više puta bila u ovoj župi. U ovoj crkvi je molila i slavila Gospodina, u ovoj župi je sagradila samostan svojih sestara i stoga sam odlučio da će kapelica koja je u crkvi nekoć služila kao krstionica biti uređena i bit će kapelica bl. Marije Propetog Isusa Petković. U njoj će biti izložena na štovanje njezina slika ali i slike svih hrvatskih sveta-

ca i blaženika kao i svih slugu i službenica Božjih iz hrvatskog naroda, a od nadležnih crkvenih vlasti zatražit ću dopuštenje da nova blaženica bude imenovana suzaštitnicom župe sv. Roka u Subotici." Nakon toga su djeca iz vrtića otpjevala pjesmu "Marija dijete".

U ovoj svetoj misi aktivno su sudjelovale sestre Kćeri Milosrđa i hodočasnici koji su sudjelovali na beatifikaciji u Dubrovniku, a zbor predvođen s. **Bosiljkom Halužan** na misi je pjevao pjesme posvećene novoj blaženici.

U prigodnoj propovijedi župnik **Andrija Anišić** je pročitao dio blaženičinog govora o Presvetom Trojstvu koje je uputila svojim sestrama u Argentini 1994. godine ističući kako u njezinim mislima svi mi možemo za sebe izvući poticaj za iskazivanje ljubavi osobama presvetoga Trojstva, čija se svetkovina slavila te nedjelje i za osobni rast u svetosti, koji je kao poseban poticaj bio poput zlatne niti cijeloga Papinoga pohoda R. Hrvatskoj.

U ovoj misi četvero djece je primilo sakrament krštenja a jedan je dječak pristupio Prvoj pričesti, budući da je bio spriječen to učiniti s ostalima, što je samo umnožilo veselje ovoga dana u toj župnoj zajednici.

Na kraju sv. mise župnik je u ophodu odnio sliku i izložio je na javno štovanje i ondje je predmolio zbornu molitvu iz mise beatifikacije bl. Marije Petković.

Svi sudionici ovoga slavlja dobili su brošure i prigodne sličice s likom nove blaženice. /A.A./

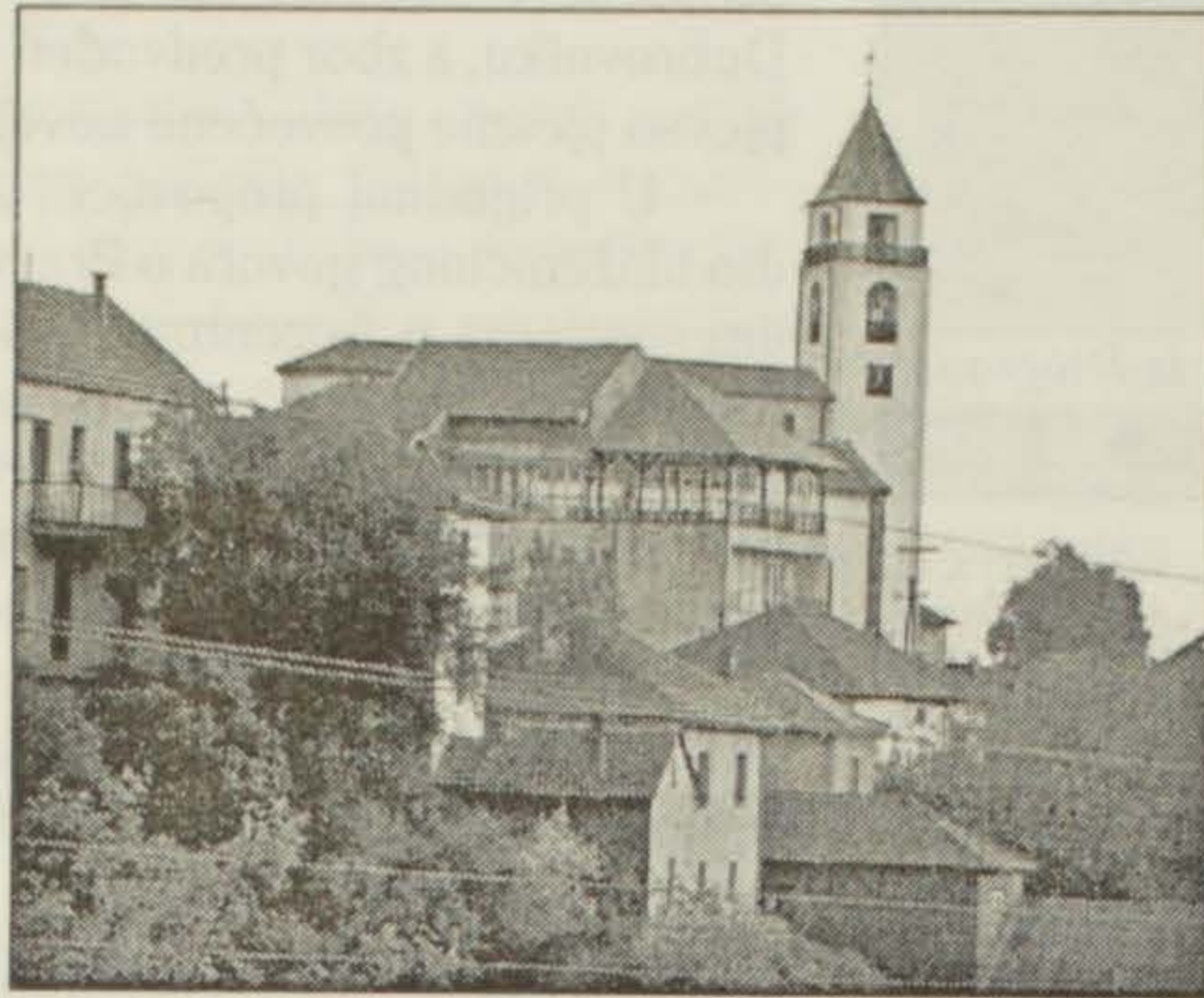
AKCIJA PET

Vjernici župe sv. Roka za hodočašće u Banju Luku pripremili su se devetnicom. Svaki dan pod misom župnik **Andrija Anišić** čitao je po jedan dio poslanice bosansko-hercegovačkih biskupa "Blaženi čista srca" a svi su zajedno molili molitvu Ivanu Merzu predviđenu za devetnicu. Vjernici ove župe kao i pojedini vjernici iz drugih župa, aktivno su uključeni i u akciju Hrvatske udruge "Radio Marija", Hrvatskog katoličkog radija i Hrvatskog karitasa: **PET - Papa - Ekumenizam - Tolerancija**, jer su svjesni da u tako mješovitoj sredini kao što je Subotica i Vojvodina, bez ekumenizma i tolerancije, ali i svih drugih vrijednosti za koje se Papa zauzima, nema ni suživota ni napretka. Svaki dan skupina vjernika u župi sv. Roka prije mise moli kronicu i litanije Srcu Isusovu i prikazuje to na nakanu ove akcije a mnogi vjernici u određeni sat mole također na ovu nakanu.

U nedjelju 29. lipnja će u ovoj župi biti svečano sv. misa zahvalnica za Papin pohod R. Hrvatskoj i BiH a napose za proglašenje novih hrvatskih blaženika jer se ova župa za njihovo proglašenje aktivno molitvama zauzimala više godina. Takođe će svečano biti izložena na štovanje slika novoga blaženika Ivana Merza. /A.A./

Jubilej 700 godina Janjeva

Pozivu Organizacijskog odbora za proslavu "Jubileja 700 godina Janjeva" odazvali su se predsjednik Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine **mr. Josip Ivanović** i potpredsjednik Vijeća za Srijem i Beograd **mr. Mato M. M. Groznica**. Oni su na proslavu krenuli u četvrtak 8. svibnja 2003. godine i povelili sa sobom dva mlada Janjevca, koji su učenici u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji "Paulinum" u Subotici: maturanta **Tadiju Tomkića** i prvotolca **Paška Rodića**. Bio je lijep dan i put je bio lijep i prijatan. Granica na Kosovu bila je za nas svakako novo iskustvo, ali ne i za naše mlade suputnike.

U Janjevo smo stigli oko 16.00 sati i bili raspoređeni u školsko dvorište "Stare škole". Obavljen je tradicionalni blagoslov vozila. Ulazak u samo Janjevo nije bio jednostavan, no poslije je bilo jasno zbog čega. Uske ulice i nedostatak parking prostora bili su razlogom da su Ustrojbe KFOR-a vrlo selektivno propuštale vozila.

Nakon pozdrava s domaćinima, preuzvišenim **Markom Sopijem**, biskupom prizrenskim i mjesnim župnikom **don Matejom Palićem** bili smo na svetoj misi u 17 sati koju je predvodio **don Ante Cirimotić**. Tijekom mise prolomio se pljesak jer je pristigao uzoriti gospodin **Vinko kardinal Puljić**, nadbiskup i metropolita vrhbosanski a kasnije i preuzvišeni gospodin **dr. Joakim Herbut**, skopski biskup.

Nakon mise u 18.30 sati je kroz Janjevo prošla procesija s kipom sv. Nikole. Bilo je to zaista potresno iskustvo. Siromaštvo, kuće napuštene, poluporušene, ulice uske, jedva prohodne, zapravo vododerine. Unatoč svega, ogromno mnoštvo išlo je za kipom sv. Nikole i pjevalo pobožne pjesme. Hodočasnici su se u procesiji prisjećali svih brojnih pokoljenja Janjevaca, njihovih žrtvi i njihovog rada, njihove vjernosti svetoj Majci Crkvi i odanosti svom hrvatskom narodu.

U 20 sati bila je svečana akademija u povodu 700. obljetnice Janjeva.

Ukratko o povijesti Janjeva

Janjevo, stara naseobina po prvi puta se spominje u pismu pape Benedikta XII. godine 1303. kao središte župe Svetog Nikole. Stanovnici Janjeva su pretežno porijeklom iz Dubrovnika ali i iz Bosne i Hercegovine. Janjevo je zasnovano kao rudarska naseobina, koja je pružala mogućnost vrsnim majstorima - rudarima iz Dubrovnika za razvijanje filigranskog zanata i trgovine. Tu je otvoren rudnik Kisnica, ranije nazivan Janjevo. Rudnik je bogat zlatom, srebrom, željezom, olovom, bakrom i drugim kovinama. U to doba Janjevo postaje najrazvijenije katoličko središte toga kraja.

Janjevci postaju poznati majstori - obrtnici. Svetog Nikolu, zaštitnika putnika, uzimaju za svog zaštitnika i velikog pomoćnika i zagovornika na nebu. Kroz povijest Janjevo je doživljavalo velika razaranja i stradanja. Ratovi, bojevi, patnje, kuga, glad i ekonomska kriza u više su navrata nanosili štetu mjestu Janjevu a i Janjevcima. No, i tada Janjevci, ti smjerni ljudi, sačuvali su svoje pouzdanje u Boga, i moćni zagovor Svetog Nikole. I danas ta mala oaza Hrvata na Kosovu, koja broji 350 ljudi s vjerom u Boga i zaštitu Svetog Nikole opstaje i živi na svojim ognjištima starim preko sedam stoljeća.

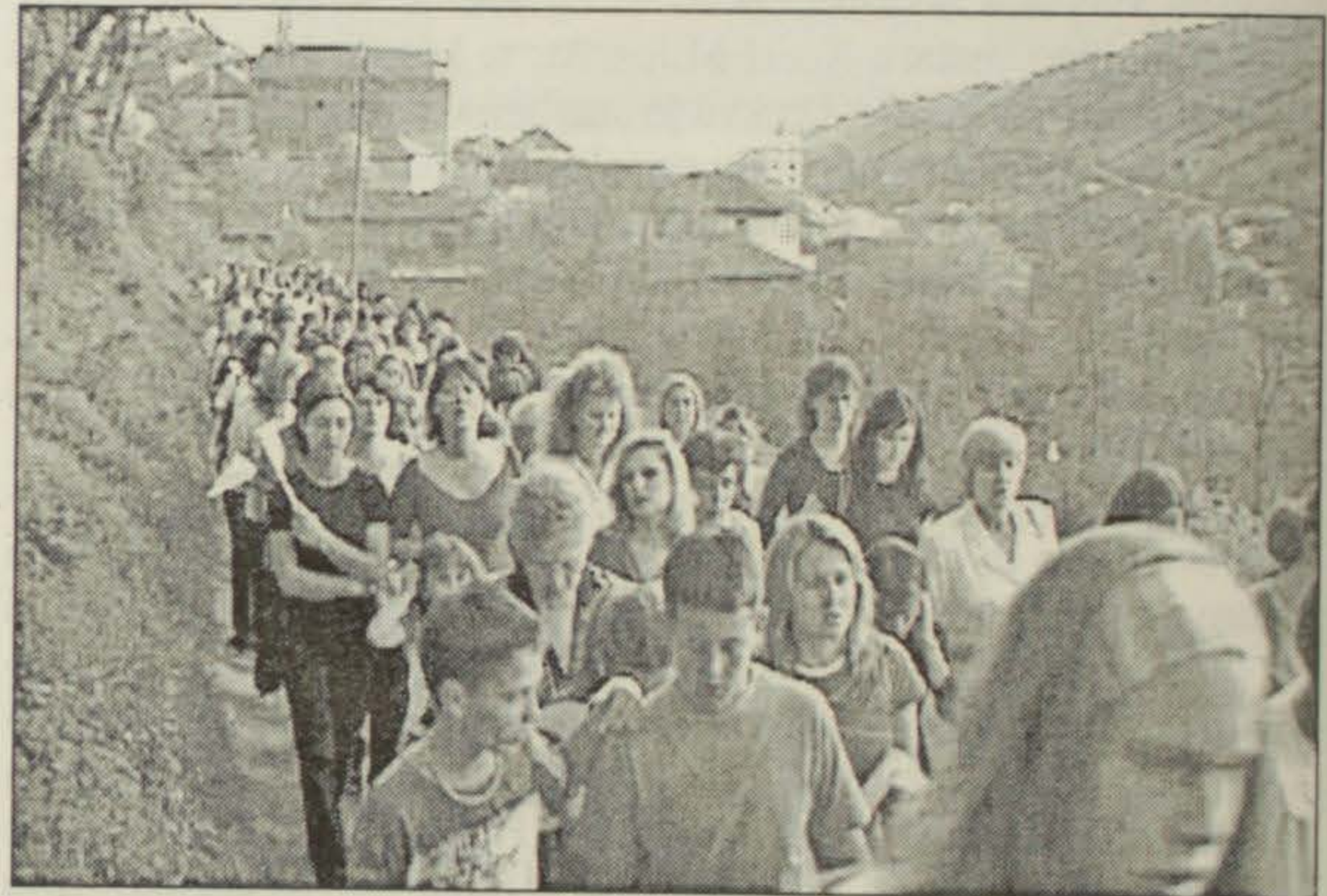
Ratne neprilike u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i na Kosovu u novije su vrijeme raselile Janjevce iz svog zavičaja u razne krajeve. Od 1991. godine kada je u Janjevu bilo 4550 Hrvata, danas je ostalo svega 350 ljudi.

Usprkos stradanjima i nasiljima raznih sila i neprijatelja kroz svoju povijest Janjevci su uspjeli sačuvati svoj nacionalni i vjerski identitet, te su i danas oslonjeni na svog velikog zaštitnika Svetog Nikolu opstali na svojim ognjištima. Svetog Nikolu časte Janjevci u Janjevu, ali i diljem svijeta gdje su osnovali svoja nova ognjišta.

Nakon svečane akademije, domaćini su ugostili svoje brojne goste. O ponoći je bio prigodni vatromet.

U petak, 9. svibnja u 9.00 sati bila je sveta misa na albanskom jeziku za hodočasnike. Svetu misu je vodio mjesni biskup mons. Mark Sopi uz koncelebraciju albanskih svećenika.

Svečanu sv. misu u 11 sati predvodio je uzoriti kardinal **Vinko Puljić**, nadbiskup i metropolita vrhbosanski. Uz njega su koncelebrirali: mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup i metropolita beogradski, mons. Zef Gashi, nadbiskup barski, mons. dr. Joakim Herbut, biskup skopski, i mjesni biskup mons. Mark Sopi, kao i tridesetak svećenika i redovnika. Veoma pobudnu propovijed održao je uzoriti kardinal Puljić. Na koncu slavja domaćin, don Matej Palić, zahvalio je svim visokim gostima na sudjelovanju u ovom velikom slavlju, uključujući i nazočne predstavnike Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Nakon toga u 14 sati je poslužen svečani ručak za sve uzvanike na terasi župnog stana. Tom prigodom podijeljene su plakete janjevačkog jubileja. Plaketa već krasi ured Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Slavlje Jubileja se završilo svetom misom u 18.00 sati.

mr. Josip Ivanović

DOKTOR "PROGNANIČKE KNJIŽEVNOSTI"

Mnogi čitatelji Zvonika posve sigurno sjećaju se Ivana Poljakovića, koji je na daleki Novi Zeland otišao 1995 godine. On je 16. svibnja 2003. godine stekao titulu doktora filozofije na Sveučilištu Auckland u Novom Zelandu uspješno obranivši doktorsku disertaciju pod naslovom "Bjekstvo i progon u poratnoj književnosti podunavskih Švaba s posebnim osvrtom na Johannesa Weidenheima". Disertacija (260 strana) je pisana na njemačkom jeziku, a obrana rada je bila na engleskom.

Poljakovićevo disertacija je prvi znanstveni rad kojim se obrađuje prognanička književnost Podunavskih Švaba. Zajedno sa Helbigovim "Golemim gubitkom", Poljakovićevo naučno rad predstavlja osnov za jedan novi pristup prema prognaničkoj književnosti, koja polako pronalazi svoje zaslužno mjesto u širokom spektru sveopće njemačke književnosti.

P. Žigmanov

VII. KONCERT SUBOTIČKIH ZBOROVA

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije održan je u nedjelju, 18. svibnja, VII. Koncert subotičkih zborova. Na početku ovog, sad već tradicionalnog, koncerta sve pjevače i zborovođe kao i brojnu publiku pozdravio je **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta. On je zahvalio članovima svih zborova što tijekom godine raznim nastupima pomažu ljudima uzdizati dušu k Bogu, "jer sve što je lijepo od Boga je pa tako i glazba i pjevanje". Zahvalio im je osobito što su se i ove godine odazvali i tako tu večer katedralu učinili hramom kulture Boga na slavu i na radost slušatelja.

I ove godine, kao i prethodnih godina, nastupili su kako crkveni tako i svjetovni zborovi. Nastupili su sljedeći zborovi: Zbor župe sv. Roka, Zbor župe sv. Jurja, Katedralni zbor "Albe Vidaković", Zbor župe Isusova Uskrsnuća, Kamerni zbor udruženja umirovljenika, Ženski omladinski zbor, Mješoviti zbor "Slavenska", Mješoviti zbor Srpskog kulturnog centra "Sveti Sava" te poznati subotički zbor "Pro musica". Svi zborovi su izveli po dvije skladbe, a pjevali su latinski, hrvatski, mađarski i srpski.

Završnu točku koncerta izveli su svi zborovi a otpjevali su pjesmu "Canticorum iubilo". Ovim zajedničkim nastupom ravnala je **s. Mirjam Pandžić**, ravnateljica katedralnog zbora, koji ove godine slavi 30. obljetnicu postojanja.

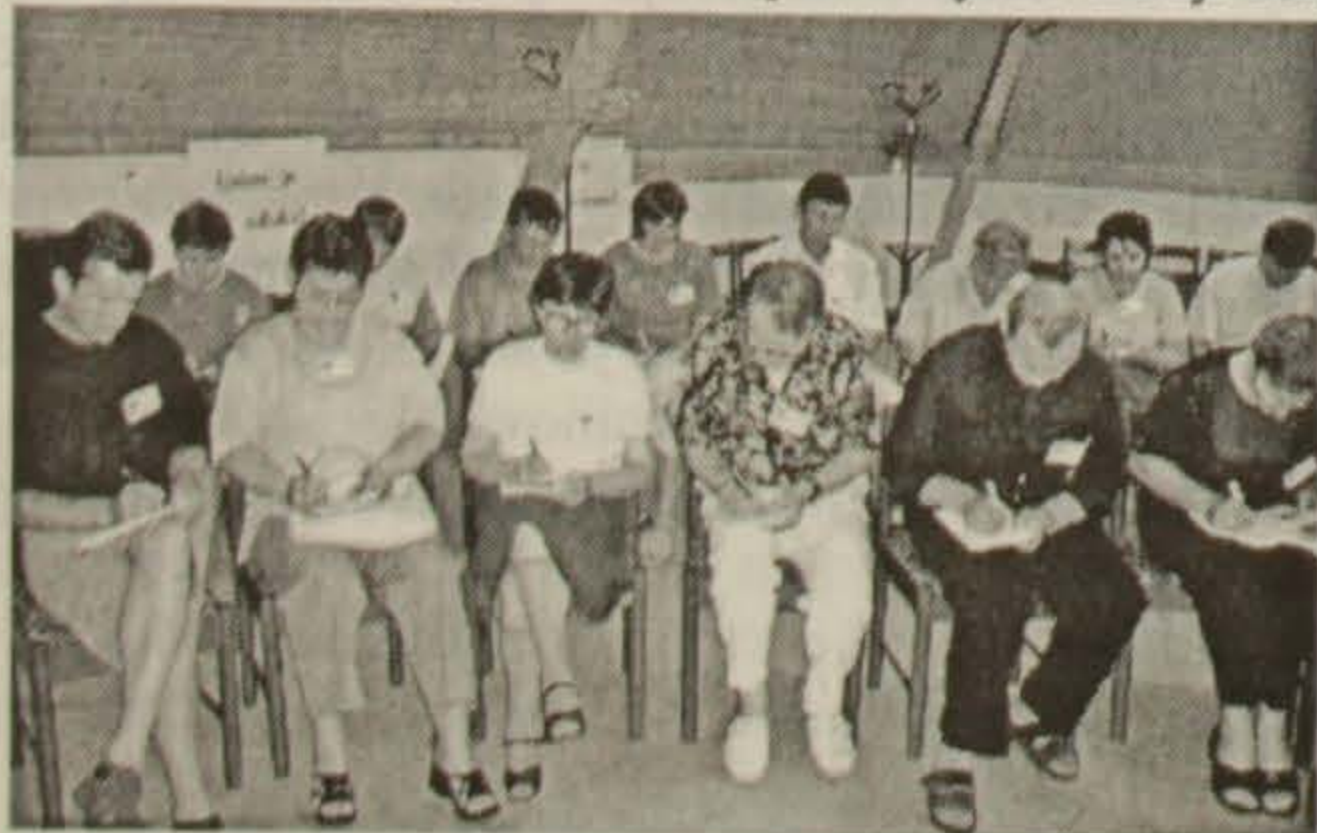
Ravnatelji zborova poslije koncerta susreli su se s vodstvom Instituta na druženju u kojem su ocijenili da je ovakav zajednički nastup zborova dragocjen kako za kulturni život grada tako i za promicanje suživota pripadnika različitih naroda i Crkava.

A. Anišić

BRAČNI VIKEND

Na inicijativu **Josipa i Klare Križanec**, krajem svibnja u Totovom selu je na hrvatskom jeziku prvi put održan trodnevni "Bračni vikend" u Vojvodini.

Iz Kule i okolice je bilo osam bračnih parova, katoličke i grkokatoličke vjeroispovijesti, a iz Subotice devet bračnih parova koji su se u petak okupili u crkvi Marije Majke Crkve gdje im je **vlč. mr. Andrija Kopilović** prije polaska na put udijelio Božji blagoslov.

Predavanje su uz pomoć zagrebačkog svećenika **mons. Josipa Frkina** predvodila dva "tim para", također iz Zagreba, **Biserka i Marijan Topčić**, **Anđelka i Marijan Mađerčić** kao i jedan "tim par" **Slađana i Ivica Čuljak** iz Virovitice. Kao i uvijek na "Bračnom vikendu", prvi dan je bio u znaku međusobnog upoznavanja, smještaja i razgledanja. Međutim, što je vrijeme više prolazilo, "Bračni vikend" je postajao sve ljepši i zanimljiviji. Zadnjeg dana, u nedjelju, bio je svečani "bračni vikend ručak". To je nezaboravan ručak kojeg će se svi dugo, dugo sjećati. Na kraju je služena sv. misa koju je uz pomoć pet svećenika predvodio **mons. Josip Frkin**. On je obećao da će na jesen opet biti bračnog vikenda.

Zahvaljujemo se organizatorima, **vlč. Saner Miklošu** i vojvođanskim "tim parovima".

J. K.

PROSLAVLJEN DAN OBITELJI U ŽUPI SV. ROKA U SUBOTICI

OBITELJ - PUT I CRKVE I NARODA

Pod geslom "Bračna ljubav i vjernost su mogući i lijepi" te "Obitelj - put Crkve i naroda" u nedjelju, 25. svibnja 2003. godine proslavljen je u župi sv. Roka u Subotici dan obitelji. Ovakav susret održan je u ovoj župi po prvi put a kao glavni motiv održavanja ovoga dana župnik **Andrija Anišić** je naveo duboku krizu institucije braka i obitelji u suvremenom svijetu.

Na slavlje se okupilo 22 bračna para koji su slavili tzv. "okrugle" obljetnice braka od 5 pa do 55 i više. Oni koji su više od pedeset godina u braku "imaju pravo" sudjelovati u ovom slavlju svake godine, a svi ostali svake pete, naglasili su organizatori. Najstariji bračni par slavljenic bili su **Emil i Katica Merković**, koji su u braku proveli 64 godine (na slici desno).

Bračni parovi slavljenic okupili su se u dvorištu župe odakle su u svečanom ophodu ušli u crkvu. Uz zvuke svadbenog marša došli su pred oltar. Na početku sv. mise župnik **Andrija Anišić** srdačno je pozdravio sve slavljenike pročitavši njihova imena i navodeći koliko su godina u braku.

U sv. misi bračni parovi su aktivno sudjelovali čitajući Božju riječ, predmoleći molitve vjernika i prinoseći na oltar darove.

U prigodnoj propovijedi on je zahvalio okupljenim bračnim parovima što su svojim dolaskom došli posvjedočiti da su bračna ljubav i vjernost doista mogući i lijepi i što su zajedno sa svojom djecom i unucima također dali svjedočanstvo da je Obitelj stvarno najbolji put naroda i Crkve. On je također pročitao nekoliko misli pastirskog pisma hrvatskih biskupa povodom trećeg apostolskog pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj koje su oni uputili pod naslovom "Obitelj - put Crkve i naroda". U svojoj propovijedi on je također ukazao na niz problema suvremenih obitelji kao što su bračna nevjera, brojne rastave brakova, nizak natalitet, potrošački mentalitet i sveprisutni individualizam koji iskrivljuju poimanje ljudske osobe i istovremeno zanemaruju čovjeka kao društveno biće. To se odražava i na shvaćanje braka i obitelji, na bračni i seksualni moral, kao i na zakonodavstva o

Događanja u Subotičkoj biskupiji

braku i obitelji. Time se, naravno, ugrožavaju ne samo stabilnosti braka i obitelji nego i društveni i gospodarski život naroda. Stoga je očito da je obitelji potrebna svestrana pomoć i da je to jedini pravi put do obnove na svim područjima društvenog, narodnog i crkvenog života, na što nas i sam Sveti Otac upozorava u brojnim dokumentima. /A. A./

PROBLEMI U KATEHIZACIJI

U Subotici je 16. lipnja održana plenarna sjednica Katehetskog vijeća subotičke biskupije s kojega je dano sljedeće priopćenje:

Na sjednici se raspravljalo o aktualnim problemima vjeronauka u školi u našoj zemlji. Naime, kako je na pomolu reforma školstva, a primjenjivat će se od I. razreda osnovne škole školske godine 2003/2004., školski vjeronauk je doveden u nezavidnu situaciju potpune marginalizacije. Vijeće je jednoglasno odlučilo da od nadležnih organa zatraži da vjeronauk u školi i u novoj reformi zadrži status koji je do sada imao. Naime, ako je vjeronauk odgojno-obrazovni predmet, ne može se prekidati njegov kontinuitet svake godine, jer se to protivi samoj naravi odgojnog fenomena. Vijeće protestira što se i ove godine izbjegao dogovoreni način upisa u I. razred, prema kojem je kod upisa trebao biti prisutan i kateheta. S druge strane, raspoložemo informacijama da se već pri završetku zabavišta i kod upisa u I. razred odgovala od upisa na vjeronauk. Stoga će Vijeće zahtijevati od Vladine komisije za organizaciju i ostvarivanje vjerske nastave u školama Srbije da se upis ponovi prije 1. 09. 2003. godine.

Na sjednici je bilo riječi i o razlici školskog vjeronauka i župne kateheze. Kako pitanje zahtijeva dublju pripremu i analizu, rasprava o ovoj temi odložena je za jesensku sjednicu.

U drugoj točki dnevnog reda se raspravljalo o prikladnosti školskih udžbenika za vjeronauk. Zaključeno je da se udžbenici i dalje objavljuju prema važećem Planu i programu, a svaki kateheta smije koristiti stručnu literaturu po vlastitom izboru u pripravi nastavnih jedinica.

U cilju što konstruktivnije suradnje Katehetskog vijeća i kateheta, odlučeno je da način informiranja kateheta bude putem susreta, e-maila, kroz tisak. U cilju bolje duhovne formacije kateheta, tijekom ljeta predviđeni su tečajevi i duhovne vježbe za katehete.

Katehetsko vijeće subotičke biskupije

LITURGIJSKO VIJEĆE PRED NOVIM ZADACIMA

U utorak, 17. lipnja u Biskupskom domu u Subotici održana je redovita sjednica Liturgijskog vijeća subotičke biskupije, kao i sjednica Vijeća za liturgiju BK SCG. Sjednici Vijeća je prisustvovao i beogradski nadbiskup metropolita **mons. Stanislav Hočevar**. Sjednicu je predvodio predsjednik Vijeća **preč. Andrija Kopilović**. Pred Vijećem se našlo nekoliko novih zadataka. Ponajprije prema tipskom izdanju novoga Rimskog misala treba sačiniti dodatak Misalu sa slavljinama koja su vlastita biskupijama ove metropolije. Jednako tako je izišao i novi Martirologij Katoličke crkve s puno novih podataka o proglašenim svecima i blaženicima u posljednjih dvadesetak godina. Oni čiji je život osobita poruka i za naše podneblje, a sveci opće Crkve svakako, ulaze i u novi kalendar naših biskupija. Kao treći zadatak pred Vijećem se našla i izrada tzv. Direktorija, to je priručna knjiga za svećenike i sakristane gdje se nalaze upute za dnevno Bogoštovlje sa svim detaljima. Da bi se tako zamašan i odgovoran posao mogao polako privesti ostvarenju, sačinjene su tri podkomisije Vijeća s vlastitim zadacima. Na istoj sjednici je prisustvovao i predsjednik Liturgijskog vijeća BK SCG, **mons. dr. Ivan Pénczes**, te je na ovoj sjednici održana i konstituirajuća

sjednica ovoga tijela. Zadatak Vijeća BK je animiranje liturgije i pomoć na cijelom području naše Biskupske konferencije. Za tajnika Vijeća je izabran **preč. Slavko Večerin**, a za potpredsjednika **preč. Andrija Kopilović**. Sljedeća sjednica Vijeća je zakazana za rujan ove godine. /Zv/

DAN OBITELJI U MALOJ BOSNI

U župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni (kod Subotice) već niz godina održava se Dan obitelji. Toga dana okupe se na slavljima bračni parovi koji slave "okrugle" obljetnice svoje bračne ljubavi i vjernosti, tj. koji slave 5., 10, 15, 20, 25... obljetnicu braka. Taj dan ove godine proslavljen je u nedjelju 18. svibnja. Na slavlje se od 49 odazvalo 37 bračnih parova među kojima je bilo i onih koji su slavili 55 godina braka.

Svečanu svetu misu predvodio je **Andrija Anišić**, župnik subotičke župe sv. Roka u zajedništvu s domaćim župnikom **Ivanom Prčićem**. On je održao i prigodnu propovijed u kojoj je naglasio da su ovakva slavlja pogodna kako bi se istaknulo da su bračna ljubav i vjernost mogući i lijepi. On je pozvao okupljene bračne parove jubilarce da posvjedoče mladima koji su pred brakom da se ne boje stupiti u kršćanski brak, jer je Bog ustanovio brak da bi mladići i djevojke po sakramentu ženidbe postigli željenu sreću ali i ostvarujući Božju zamisao o braku, nastavili u svijetu njegovo stvarateljsko djelo obogaćujući Crkvu i narod novim potomstvom. U ovoj sv. misi bračni parovi jubilarci čitali su Božju riječ i predmolili molitve vjernika. Pjevao je župni zbor pod ravnanjem **Jelene Demšedi**.

Poslije svete mise djeca i mladi priredili su za slavljeneke prigodni program a poslije toga svi su se zadržali na druženju i "agapeu".

Za ovu prigodu župljani ove župe i "jubilarci" pripremili su se trodnevnicom od 15-17. svibnja. Župnik Ivan Prčić želio je da se župljani ove godine bolje upoznaju s novim hrvatskim blaženicima. Tako je u četvrtak s. **Iva Bagarić** iz Družbe sestara Kćeri milosrđa predstavila okupljenim vjernicima utemeljiteljicu svoje Družbe - časnu službenicu Božju Mariju od Propetog Isusa Petković, u petak je o časnom sluzi Božjem Ivanu Merzu govorio **Andrija Anišić**, urednik katoličkog lista "Zvonik", a u subotu je **Franjo Ivanković**, tavankutski župnik i dekan, govorio o općem pozivu na svetost. /A. A./

Duhovna obnova i proštenje u župi Marije Majke Crkve

Župna zajednica Marije Majke Crkve u Subotici i ove godine se pripremila za svoje proštenje devetnicom. Devetnica je bila u znaku Godine krunice. Razmatranja u večernjoj misi su bila vezana uz pojedina otajstva krunice s osobitim naglaskom na primjenu otajstava krunice u svakodnevnom životu. Tako su obrađene teme: gostoljubivost, susret, djeca kao radost i budućnost, odgojna uloga molitve, predanje u volju Božju, poniznost i pokora, Duh Sveti kao snaga života, život vječni, Marija u djelu otkupljenja i konačno Euharistija - put Crkve. Propovijedali su svećenici: **Julije Bašić**, **Josip Leist**, **Josip Pekanović**, **Andrija Anišić**, **Franjo Ivanković**, **mons. Stjepan Beretić**, **Andrija Kopilović** i **Jakob Pfeifer**. Misu proštenja je predvodio i propovijedao o. **Zoltán Dukai**, subotički gvardijan. Budući da je devetnica uoči Duhova, crkva je svaki dan bila puna mladih krizmanika, njihovih roditelja i kumova. Cijela devetnica, a napose proštenje prošlo je u znaku naših hodočašća i Papinog pohoda Hrvatskoj. /K. A./

Zavjetovanje novih članova FSR u Subotici

U nedjelju 18. svibnja zavjetovalo se šest novih članova u mjesnom bratstvu Franjevačkog svjetovnog reda u Subotici. Prije zavjetovanja održana je trodnevna duhovna obnova za cijelo bratstvo koju je vodio o. **Celestin Čakarić**, franjevac iz Krapine. U nedjelju su najprije četiri nova kandidata primljena u godinu novicijata, a potom su u sklopu svete mise dali svečane zavjete nova braća i sestre. Svečanosti trenutka uvelike je doprinio zbor župe Isusova Uskrsnuća pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, OFS, a fra **Marijan Kovačević**, OFM, duhovni asistent mjesnoga bratstva u Subotici, uputio je bratske pobudne riječi novozavjetovanicima. Nakon liturgijskog slavlja upriličen je i bratski agape.

/Č. K./

RADOSNI PRVOPRIČESNICI U SONTI

Dvadesetero vjeroučenika je u nedjelju, 18. svibnja, u crkvi sv. Lovre u Sonti, primilo Prvu svetu pričest. Lijep, svibanjski dan i pogled na onu djecu u bjelini ispunio je naša srca neizmjernom radošću, radošću zbog ove djece, ali istodobno i tugom što ih nema više. Prije samo dvadesetak godina bilo je godišnje šezdesetak prvopričesnika, a od devedesetih godina proteklog stoljeća, pa do danas, taj broj iz godine u godinu opada. Ratne godine su od Sonte napravile selo staračkih kućanstava. Veliki broj mladih obitelji, što s djecom, što bez djece, napustilo je Sontu i potražilo utočište u Hrvatskoj, Kanadi, Australiji, Njemačkoj... Potražilo je podneblja u kojima će živjeti mirno, bez straha za budućnost. Sada se djeca tih iseljenika pričešćuju u novim sredinama, a Sonta polako stari, vapeći za njihovom mladošću i radošću.

Iako malobrojni, prvopričesnici su pokazali da se znaju radovati Isusu. Molili su se usrdno, pjevali su glasno, kako to znaju mali ljudi čistog srca i duše. Svetu misu je služio vlč. **Željko Augustinov**, a u svečano urešenoj crkvi bio je prisutan i veliki broj vjernika.

Ivan Andrašić

PRVA PRIČEST U VAJSKOJ

Devetero radosne djece primilo je u nedjelju 18. 05. u Vajskoj Prva svetu pričest. Doista su bili radosni, jer su po prvi put blagovali Tijelo i Krv, jer su blagovali samoga Krista.

Sv. misu i program lijepo je osmislio župnik **Josip Kujundžić**. Veseli i to što je crkva sv. Jurja bila puncata. Nakon duljeg vremena, zahvali smo Bogu na probuđenoj svijesti vjernika. Prije sv. mise djeca su svoj program izvela bez greške. Veoma lijepu i produhovljenu propovijed podario nam je naš župnik, iz njega je govorio Duh Sveti, to se moglo osjetiti. Pod sv. misom

Događanja u Subotičkoj biskupiji

divno je muzicirao orguljaš iz Bačke Palanke **Janika Mesaroš**.

Prije blagoslova **Josip Dumendžić - Meštar** je pročitao prikladnu pjesmu. Iz crkve smo izašli ozarenih lica, a onda je bilo slikanja i smijeha.

Odrasli su za sve pripremili bogati domjenak. Zahvalni smo Gospodinu na vjerom ispunjenom danu, na toliko potrebnom zajedništvu u molitvi.

Meštar

TIJELOVO U SUBOTICI

U subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije svetkovina Tijelova proslavljena je svečanom, pontifikalnom misom koju je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** uz sudjelovanje svećenika i redovnika grada i okolice. U prigodnoj propovijedi on je naglasio važnost Euharistije za kršćanski život. Isus nam se u sv. pričesti darovao kao hrana na putu koji vodi u vječnost a na kojem se nalaze mnoge prepreke koje svaki pojedinac kao i cijela zajednica - Crkva, moraju svladati.

Poslije sv. mise bio je svečani tijelovski ophod oko katedrale u kojem su sudjelovala djeca, napose prvopričesnici, te mladi u bunjevačkim i mađarskim narodnim nošnjama, predstavnici raznih udruga sa svojim barjacima, kao i brojni vjernici. Napose je u ovoj godini Krunice bio zapažen lijepi barjak Svete krunice, koji je vlasništvo katedralne župe. Na sv. misi su bili prisutni predstavnici grada na čelu s novim gradonačelnikom **Gézom Kucserom**. U ime pokrajinske vlade bio je nazočan **Imre Kern** a bio je prisutan i **Grgo Kujundžić**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2003. godine. /Zv/

ZAVRŠEN PRVI STUPANJ U PROCESU BEATIFIKACIJE SLUGE BOŽJEGA GERARDA TOME STANTIĆA, KARMELIĆANINA

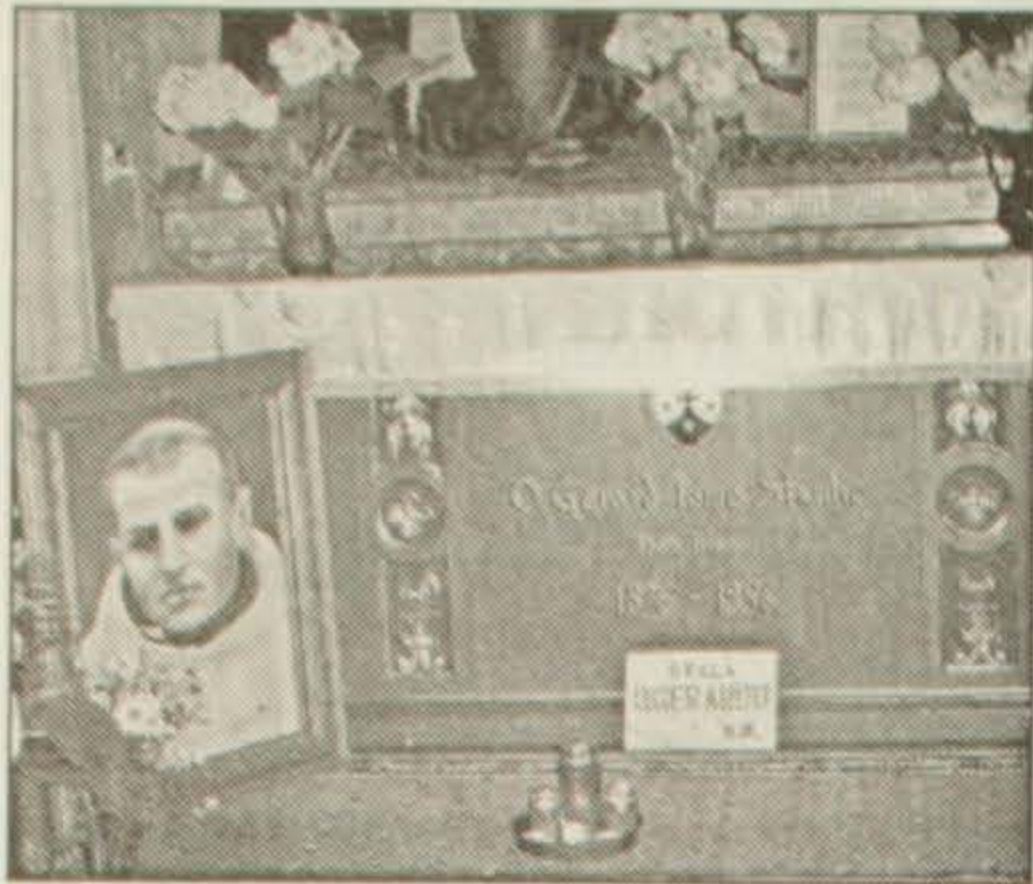
Na sjednici održanoj 25. lipnja 2003. godine, Sudište u kauzi kanonizacije sluge Božjega Gerarda Tome Stantića završilo je propisana istraživanja u tom postupku i određeno je da se objave akti istoga postupka. Naime, biskupijsko sudište u kojem su delegat biskupa Péntzesa, **mr. Andrija Kopilović**, promicatelj pravde **mons. Stjepan Beretić** i bilježnik **preč. Jakob Pfeiffer** održali su više sjednica u Subotici, Somboru i Zagrebu te saslušavši mišljenje postulatora o. **Ante Stantića** i promicatelja pravde Sudište je donijelo akt o proglašenju završenog dijela kauze koji se sastojao u istraživanju i prepisivanju akata iz toga postupka. Prema normama kanonskog prava u kauzama svetaca br. 27, dio procesa je ovom sjednicom završen. Slijedi još svečana javna sjednica na kojoj će svi dokumenti biti zapečaćeni i poslani u Rim. Do tada u smislu istoga broja promicatelj pravde i postulator još trideset dana mogu predlagati nove svjedoke i dostavljati nove dokumente o sluzi Božjem o. Gerardu ukoliko ih posjeduju.

Andrija Kopilović, sudac-delegat

47. obljetnica smrti sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića

U utorak, 24. lipnja, na svetkovinu Rođenja Ivana Krstitelja u karmelićanskoj crkvi u Somboru uz svoga biskupa **mons. Ivana Péntzesa**, veliki broj svećenika, časnih sestara, bogoslova, sjemeništara, ministranata te mnogobrojnih hodočasnika iz Sonte, Bačkog Monoštora, Subotice te domaćih vjernika iz Sombora, svečano je proslavljena 47. obljetnica smrti sluge Božjeg o. Gerarda. Ovo slavlje počelo je još u 18 sati kada se

Događanja u Subotičkoj biskupiji

počela moliti krunica a mnogi vjernici pristupili su sakramentu svete ispovijedi.

U 18,30 počela je sveta misa koju je predvodio mjesni ordinarij Ivan Péntes. Prigodnu propovijed je održao o. Ante Stantić, postulator. U svojoj propovijedi o. Ante je upoznao vjerne

o bitnim stakama Gerardova života. On je, međuostalim, rekao: "Kao redovnik karmelićanin i svećenik SB Gerard Tomo Stantić bio je svjestan svoga poslanja koje izvire iz činjenice da je kršćanin, da je karmelićanin i da je svećenik. Njegov je stav jasan, a to je da je presudno da Krist bude u središtu života, da je Krist smisao svakog kršćanskog života... O. Gerad je duboko proniknuo da je krštenjem ucijepljen u Krista da u Kristu treba rasti, da Krista treba motriti kako moli na gori, da bi bio molitelj. U Kristu je otkrio da su duše skupe kao Isusov život. Da je za duše Krist umro na križu. Sve je to otkrio u Utjelovljenoj riječi Božjoj, u Isusu Kristu..." Isus je čovjekom postao, piše on, ne anđelom, nije postao ni stvorenje koje je bilo izvrsnije od anđela, nego baš čovjekom. To je takvo poniženje, to je takva ljubav, da bi trebao poći u pustinju, oči zaklopiti, kleknuti, i dokle god možeš disati, da na drugo ne misliš, nego na poniznost, dobrog i velikog Sina Božjega, koji je tako mali postao. (Duh., V, 1928, 19)" Pri kraju svoje propovijedi o. Ante pozvao je sve prisutne da sudjeluju na zadnjoj sjednici biskupijskog sudišta u kauzi o. Gerarda koja će biti javna, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije, 16. rujna, i tako pokažu da im je stalo da jedan sin bačke ravnj postane proslavljen i postavljen na čast oltara.

Na kraju svete mise prior samostana o. Bernardin Vizmeg zahvalio je svima koji su došli na ovu obljetnicu smrti miljenika Božjega o. Gerarda Tome Stantića i to u tako velikom broju. Odmah zatim uslijedila je procesija do GERARDOVA GROBA gdje je biskup Ivan izmolio molitvu za proglašenje o. Gerarda blaženim.

Uvjeren sam da ćemo svi biti sretni da dobijemo jednog blaženika iz ovih naših krajeva. Napose i zbog toga što ćemo - nadamo se - onda i mi radosno i sretno dočekati to proglašenje izrečeno i u ovim krajevima iz usta Petrovog nasljednika Ivana Pavla II., koji, usuđujem se reći, želi i nas u ovim krajevima posjetiti i ojačiti. Dao Bog da tako bude.

Željko Šipek

"ZVONIKU" PRIZNANJE HRVATSKOG DRUŠTVA KATOLIČKIH NOVINARA

U Zagrebu je, u dvorani Tribine grada Zagreba, 28. svibnja u povodu Svjetskog dana sredstava društvenog priopćivanja, Hrvatsko društvo katoličkih novinara dodijelilo godišnje nagrade i priznanja.

Za životno djelo nagradu je dobio o. MIRKO MATAUŠIĆ, franjevac - prvi predsjednik HDKN; godišnju nagradu VOJMIL ŽIC, urednik MAK-a, a posebna priznanja bibličar, dr. CELESTIN TOMIĆ, konventualac, te NAŠA OGNJIŠTA, u povodu 300. broja, SVJETLO RIJEČI, za 20 godina izlaženja, "ZVONIK" u povodu 100. broja i IKA za deset godina rada.

Nagrade i priznanja uručio je mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječko-makarski zadužen za medije u HBK. /Zv/

Dodjela "Priznanja" - prigoda za susret s bivšim suradnicima Uredničkog vijeća Zvonika u Zagrebu

"Priповidamo pripovitke i bajke Balinta Vujkova"

U organizaciji Hrvatske čitaonice održano je prvo natjecanje u "pripovidanju pripovidaka i bajki Balinta Vujkova" što je jedan od zaključaka prošlogodišnjih "Dana Balinta Vujkova" koje za temeljni cilj ima očuvanje bunjevačke i šokačke ikavice.

Dvanaest natjecatelja je nastupilo 14. lipnja u dječjoj čitaonici Gradske knjižnice i pokazalo izvanrednu kvalitetu u "pripovidanju". Po mišljenju stručnog žirija, na čijem je čelu književnik i prevodilac Lazar Merković, petero najboljih su: Maja Jerković iz Bačkog Monoštora, Andrea Biro iz Subotice, Marija Jaramazović iz Subotice, Zoran Bukovac iz Sonte i Antun Knežević iz Sombora. Svim pripovjedačima je Franjo Vujkov, sin našeg najvećeg sakupljača narodnog blaga Balinta Vujkova, uručio knjigu "Pripovitke", CD "Usmeni zapisi" s 25 snimljenih pripovijedaka Balinta Vujkova i zahvalnice.

Sljedeće godine očekuje se više sudionika jer nam očuvanje ikavice mora biti temeljni zadatak.

Katarina Čeliković

"III. FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA"

Ljubitelji bunjevačkih pjesama čuli su 20. lipnja u svečanoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" petnaest novih kompozicija na "III. festivalu bunjevački pisama". Uz festivalski orkestar pod ravnanjem Vojislava Temunovića nastupilo je petnaest pjevača među kojima je bilo iskusnih ali i novih, mladih nada iz Subotice i Sombora.

Stručni žiri je izabrao najbolji tekst "Kad smo kadgod gazde

Pobjedničku pjesmu "Modre zore" otpjevala je Antonija Piuković

bili" Tomislava Kopunovića. Publici se najviše dopala "Moja pisma" koju je otpjevao Antun Letić Nune. Vojislav Temunović je dobio nagradu za najbolji aranžman za pjesmu "Molitva". Najbolji izvođač je bio Josip Francišković. Po ocjeni žirija tri najbolje kompozije su: "Subotice, grade od davnina" Stipana Prčić Baće - treća nagrada, "Subotica" Branka Ivanković Radakovića - druga nagrada, a najboljom je proglašena pjesma "Modre zore" Nele Skenderović.

U ekskluzivnom programu nastupili su ansambl "Tamburaši za dušu" iz Vinkovaca i Zvonko Bogdan koji je oduševio publiku.

Nagrade je dobitnicima uručio prim. dr. Marko Sente koji je i ove godine na čelu Organizacijskog odbora festivala. Mladi pjevači daju nadu da će se ovaj festival na radost mnogih i dalje održavati, ali je dobro primijetiti da im treba omogućiti usavršavanje u pjevanju.

Katarina Čeliković

Film za Papu

U povodu trećeg Papinog posjeta Hrvatskoj, HRT, Orfej i Glas koncila izdali su DVD sa 12 hrvatski dokumentarnih filmova na više jezika. DVD je darivan sv. Ocu Papi. Među 12 odabranih Hr. dokumentarnih filmova nalazi se i film našeg redatelja rodnom iz Tavankuta, Branka Ištvančića. Film nosi naziv "Slavonski žetveni običaji". Filmu je 1995. godine dodijeljena nagrada "Zlatna uljanica" koju dodjeljuje glas koncila, to je ujedno na jedan način novo priznanje našem redatelju. Mislim da bi i nama svima koji živimo u Bačkoj trebalo biti drago što je film Branka Ištvančića dospio kod pape u Rim.

Ivan I. Ivandekić

TAMBURAŠI SVIRALI ZA POPRAVAK KROVA CRKVE SV. ROKA

Humanitarnim koncertom na Duhove nekoliko najboljih subotičkih tamburaških sastava dalo je svoj doprinos završetku radova na krovu crkve sv. Roka.

Koncert je održan u svečanoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" a publika je kupovinom ulaznice također dala svoj prilog završetku radova. Ovaj se koncert odvijao pod pokroviteljstvom sada već blažene Marije od Propetog Isusa, kako to reče župnik Andrija Anišić, a kojoj se vjernici ove župe utječu od početka radova na krovu.

Na koncertu su svirali ansambl "Kerski biseri", "Ravnica" i "Hajo" a solisti su bili Siniša Kujundžić, Antonija Piuković i Antun Letić Nune.

Po završetku koncerta župnik Anišić je sav prihod predao Ladislavu Irsaiju, direktoru "Monolit gradnje", koji je izvođač radova.

Svim izvođačima župnik je podijelio sličice blažene Marije od Propetog Isusa kako bi joj se utjecali u svojim molitvama.

/K. Č./

SVEČANO PREDSTAVLJEN 300. BROJ "NAŠIH OGNJIŠTA"

Tristoti broj hrvatskog mjesečnika "Naša Ognjišta", izdavača župnog ureda u Tomislavgradu, svečano je 3. lipnja predstavljen u dvorani Franjevačkog samostana u Tomislavgradu. Oko stotinu uzvanika, nekadašnjih i sadašnjih urednika, suradnika, prijatelja i podupiratelja mjesečnika, uzvanika, predstavnika mostarsko-duvanjskog biskupa Ratka Perića don Bože Goluže, hrvatskih gradskih i političkih vlasti, te brojnih franjevaca, biskupijskih svećenika i redovnica, okupili su se na svečanom predstavljanju 300. broja lista, koji je njime navršio i 32. godinu izlazenja, a u svojoj je povijesti prošao kroz mnoge velike teškoće koje mu je zadavao komunistički sustav. "Naša Ognjišta" bila su zabranjivana, morala su čak promijeniti i ime, ali su i nakon zabrane izlazila neko vrijeme s istim sadržajem i porukom, kao Sveta Baština. (IKA)

"Naša ognjišta" su primila priznanje Hrvatskog društva katoličkih novinara u povodu 300. broja.

Uredništvo Zvonika čestita na ovom vrijednom jubileju i želi uspjeh i blagoslov u daljem izlazenju.

Susret hrvatskih crkvenih zborova u Kačmaru

U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, na duhovski ponedjeljak 9. lipnja o.g., u Kačmaru je priređen šesti, već tradicionalni Susret hrvatskih crkvenih zborova koji od početka okuplja pjevačke zborove iz bačkih naselja, ali i šire, redovito i iz Baranje.

Santovačke Šokice za vrijeme mise

U 15 sati počela je misa na hrvatskom koju je uz domaćeg župnika Stipana Janošića, kao i prošle godine, predvodio tavankutski župnik Franjo Ivanković.

U jednosatnom koncertu nastupili su: Pučki crkveni zbor šokačke zajednice iz Santova, Bunjevački crkveni zbor župe svetog Antuna Padovanskog iz Baje, Ženski pjevački zbor "August Šenoa" iz Pečuha, Crkveni pjevački zbor iz Dušnoka, i na kraju domaći, Bunjevački crkveni pjevački zbor iz Kačmara.

Tamburaši iz Aljmaša uljepšali su misno slavlje u Kačmaru

ZLATNI JUBILEJ SVEČENIŠTVA CIRILA ZAJECA

U beogradskoj župi sv. Josipa na Karaburmi, 1. svibnja 2003. godine, proslavio je svoj zlatni jubilej svećeništva **preč. Ciril Zajec**, župnik te župe koji je inače redovnik-salezijanac. On se rodio 5. 09. 1927. godine u župi Veliki Gaber u Sloveniji. Vječne zavjete položio je 23. 10. 1964. godine u Zagrebu, a za svećenika je zaređen u ljubljanskoj stolnici prije pedeset godina.

Zbog velikog broja sudionika ovog nesvakidašnjeg slavlja, sv. misa je održana u dvorištu župe.

U ovom zlatomisničkom slavlju sudjelovali su **mons. Stanislav Hočevan**, beogradski nadbiskup i **mons. Eugenio Sbarbaro**, apostolski nuncij. Nazočan je bio i salezijanski inspektor **Lojze Dobravec** i salezijanski đakon, ovogodišnji mladomisnik **Varga Zoltan**, koji završava studije u Ljubljani. Sudjelovali su i gotovo svi svećenici beogradske nadbiskupije kao i **mons. Jenő Tietze**, generalni vikar zrenjaninske biskupije, i **Mihály Erős**, pančevački župik. U ovom slavlju su sudjelovali i redovnici-salezijanci iz Mužlje o. **Stanko Tratnjek**, župnik, o. **Janez Jelen**, kapelan, o. **Stojan Kalapiš**, ravnatelj internata Emaus te jedini stalni đakon u Banatu **Sandor Zoltan** s obitelji.

Na slavlje se okupilo i mnoštvo vjernika slavljениkovih župljana, kako iz župe sv. Josipa Radnika tako i iz župe Borča iz zrenjaninske biskupije kojom slavljениk također upravlja kao i iz drugih beogradskih župa.

Prigodnu propovijed održao je beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevan** koji je na početku podsjetio na povijesni susret dvije sestrinske Crkve i pozvao sve prisutne da zbog toga susreta jednim ustima i jednim srcem proslave Gospodina. Zatim je podsjetio na riječi prvog don Boscovog nasljednika **don Mihovila Ruha Mihalya** koji je prvim slovenskim salezijancima kad su ga molili da im dopusti poći u misije rekao: "Vaše misije su na Balkanu!" Govoreći pak o jubilarcu, rekao je međuostalim i sljedeće: "Sada ovdje, ispred ljepotice Karaburme, skromne crkve sv. Josipa Radnika, čiji blagdan proslavljamo, stoji pred vama jednostavan don Boscov duhovni sin, koji je sa svojim dragim svećenicima i "anđelima Božje ljubavi", časnim sestrama došao ovamo u ekumenske misije. Očit je don Boscov blagoslov na taj mukotrpan i dugogodišnji rad don Boscovih sinova u dijaspori, koji je okrunjen nedavnim divnim susretom Istoka i Zapada, neba i zemlje, što ovdje na otvorenom, ispod vedrog neba, još stvarnije osjećamo i doživljavamo... Divni su putevi Božje providnosti, koja je mene, a i vas, dragi svećenici, časne sestre i gorljivi vjernici, dovela na ovo mjesto, gdje možemo - po svojim mogućnostima - promovirati jedinstvo Crkve Kristove... Naš zlatomisnik i moj subrat o. Ciril, otkad je otišao iz divne rodne Slovenije, gotovo cijeli svoj život je izgarao u radu za dobro vjernika u dijaspori, trudeći se nesebično oko spasa neumrlih duša, naročito omladine. On je svojim izgaranjem također puno doprinio ostvarenju nedavnog povijesnog susreta i tako je doslovno ostvario geslo don Bosca: "Daj mi duše, ostalo uzmi!"

U prikaznoj procesiji osim darova za euharistijsku

žrtvu na oltar su vjernici iz rodne mu župe prinijeli vino iz domaćeg vinograda a predstavnici povjerene mu župe tamošnje vino, sa željom: "Kao što će se u njegovoj zlatnoj misi pomiješati vino sa Zapada i vino sa Istoka i postati predragocjeno Tijelo i Krv Kristova, tako neka kršćani Istoka i Zapada ističu uvijek samo ono što nam je zajedničko da svi poradimo da uskoro bude jedno otajstveno Tijelo te bude jedno stado i jedan pastir. Iz Slovenije su mu također donijeli narodno jelo "poticu" a iz Srbije "kruh". Njegovi župljani su mu darovali 50 crvenih karanfila kao priznanje za 50 godina vjernog služenja Bogu i Crkvi.

Na misi je pjevao "Ekumenski muški zbor" na hrvatskom i slovenskom jeziku iz Beograda koji inače često nastupa i u pravoslavnim crkvama i uvijek u svom sastavu ima i ponekog pravoslavnog vjernika.

Na kraju sv. mise nuncij **mons. Eugenio Sbarbaro** pročitao je čestitku koju je jubilarcu uputio papa Ivan Pavao II. uz dar potpunog oprosta njemu i svim sudionicima slavlja. U čestitci odaje priznanje jubilarcu za njegovo vjerno služenje Crkvi u najtežim okolnostima.

Poslije sv. mise vjernici, mladež i časne sestre priredili su u čast jubilarcu prigodnu akademiju u kojoj su mu zahvalili za sve što je za njih učinio te mu poželjeli mirnu i sretnu starost. Predsjednik župnog vijeća **Benito Stipčević**, rodom iz Zadra, u

svom pozdravu je naglasio: "Mi pamtimo kako ste ovamo počeli dolaziti iz župe Krista Kralja i kako ste, usprkos nesaagledivih poteškoća, uspješli osnovati župu. Mi pamtimo kako ste služili svetu misu i srušili se a ipak ste misu dovršili kod oltara a tek poslije smo vas odveli u bolesnički krevet. Mi pamtimo kako ste posjećivali naše bolesnike te nijedan nije otišao s ovoga svijeta bez okrepe

svetih sakramenata. Mi pamtimo kako ste se trudili za dobri kršćanski odgoj naše mladeži tako da i među malobrojnim vjernicima niču duhovna zvanja. Zato vas ne damo, velečasni župniče. Hoćemo biti uz vas i s Vama i nadalje. Hoćemo zajedno s Vama moliti za jedinstvo kršćana i za nova duhovna zvanja. Bog neka Vas poživi na mnoga i blaga ljeta!"

U svom pozdravu **Đura Firez**, predsjednik župnog vijeća iz Borče, podsjetio je kako je o. Ciril u tu župu donio novo oduševljenje za Boga među mlade, koje ih grije sve do današnjeg dana.

Slavlje se nastavilo za obiteljskim stolom u župi Blažene Djevice Marije koje su časne sestre i mladi protkali zanimljivim programom u kojem su otpjevale pjesmu koja prikazuje životni put i rad zlatomisnika. Mnogi ugledni gosti su izrekli jubilarcu svoje čestitke među kojima je bila i predsjednica slovensko-beogradskog društva "Sava".

o. Janez Jelen

Naše Uredništvo čestita jubilarcu, svom vjernom suradniku i propagatoru Zvonika

Priprema za svečanu svetu misu

Autor ovih redaka s nuncijem Sbarbarom i ministrantom

ZLATNA MISA MONS. DR. FRANCA PERKA, umirovljenog beogradskog nadbiskupa

Na blagdan sv. Antuna Padovanskoga, 13. lipnja 2003. godine, u Beogradu je proslavio svoju pedesetu godišnjicu misništva - zlatnu misu - **mons. dr. Franc Perko**, umirovljeni nadbiskup i metropolita beogradski. Dan ranije je u čast njegovog jubileja priređen prijem i svečani ručak u Apostolskoj Nuncijaturi u Beogradu gdje su bili pozvani visoki gosti, biskupi i svećenici. Na sam blagdan sv. Antuna slavljenik je predvodio koncelebriranu svetu misu u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga u Beogradu koja je toga dana slavila i svoga naslovnika. U koncelebraciji su sudjelovali: **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolita beogradski, **mons. dr. Ivan Pénczes**, biskup subotički, **mons. dr. Marin Srakić**, biskup đakovački i srijemski, **mons. László Huzsvár**, biskup zrenjaninski, **mons. Ilija Janjić**, biskup kotorski, tajnik Nuncijature **mons. Gian Pietro** i mnogi svećenici metropolije. U ime Svetoga Sinoda Srpske pravoslavne crkve sudjelovao je vladika **Lavrentije** i tajnik Patrijaršije. U uvodnom pozdravu nadbiskup Hočevar je pozdravio slavljenika i sve suslavitelje i pozvao na zahvalnost Bogu i slavljeniku za sve ono što je učinio za pedeset godina svoga misništva. Homiliju je održao nadbiskup Perko zahvalivši Bogu za svoju službu i osobito pozvao na služenje svih u Crkvi ističući Isusovu poruku Crkvi da smo mi svi braća i stoga smo svi sluge Božje i jedan drugomu. Ocrtao je kratko u svom životopisu one momente kada se to služenje očitovalo ali je istaknuo da je ono što se zove uspjehom uvijek Božje djelo. U tome i jest snaga našega služenja jer smo na raspolaganju Bogu. Tako se nadovezao na primjer sv. Antuna. Crkva je bila puna vjernika štovatelja sv. Antuna i umirovljenog nadbiskupa što se očitovalo zanosnim pjevanjem, prikaznim darovima i srdačnim čestitkama. Domaćin slavljaja **o. Leopold Rohmes** je u čast slavljeniku nakon mise u samostanskom vrtu priredio prijem na kojem su se našle mnoge poznate osobe crkvenog, kulturnog i diplomatskog kora. U drugoj dvorani katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije priređena je večera za uzvanike na kojoj su se također čule mnoge zahvalne riječi slavljeniku uz dobre želje. /Zv/

BLAGOSLOV PASTORALNOG CENTRA U RUMI

U Rumi, župi Uzvišenja sv. križa, 12. svibnja je blagoslovljen novi župni Pastoralni centar svetog Leopolda Bogdana Mandića. Župljani već dugi niz godina štiju ovog sveca i utječu mu se u svojim potrebama, te su stoga željeli da centar nosi baš njegovo ime. To je ujedno i župni zavjetni dan.

Već dugo se osjeća potreba za župnim centrom, kako bi se župljani koji se nisu iselili, mogli okupljati i međusobno više približiti. A župa nije imala prostor ni za vjeronauk, ni za Caritas ni druge župne djelatnosti. Župljana je sada malo i materijalne poteškoće su velike. Zato je dragocjena bila pomoć Renovabisa i minhenske nadbiskupije. A i župljani, a posebno ekonomsko vijeće, svojski su se zauzeli da taj centar bude i funkcionalan i lijep.

Blagoslov je obavio pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **mons. Đuro Gašparović**. Odmah nakon blagoslova sli-

jedilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio pomoćni zagrebački biskup **mons. Vlado Košić** u koncelebraciji sa svećenicima iz Srijema. Biskup je u propovijedi istaknuo značaj ovog "velikog malog sveca" iz naših krajeva i njegovog zauzimanja za jedinstvo među crkvama, a to je uvijek aktualna tema na ovim prostorima. I sam pastoralni centar je zamišljen kao središte gdje će se okupljati, kako župljani, tako i drugi vjernici i ljudi dobre volje i tako graditi zajedništvo koje je osnova Crkve.

Nakon euharistijskog slavlja svi su se okupili u dvorani novog Pastoralnog centra na zajedničkom domjenku i druženju, te uz tamburaše nastavili do kasno u noć.

Uoči blagdana, 11. svibnja, održan je prigodni koncert u čast sv. Leopoldu. Sudjelovali su: tamburaški orkestar Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubac" iz Rume pod ravnateljstvom gospodina **Josipa Jurca** i župni zbor pod ravnanjem sestre **Hedwige Marije**. Izvođena su djela poznatih svjetskih i domaćih kompozitora (Mozart, Straus, Čajkovski, Pitoni, Muhvić, Stipišić...). Konferansu je vodio bogoslov **Ladislav Dort**.

L. D.

"EKUMENSKA" IZLOŽBA U BEOGRADU

U Pedagoškom muzeju u Beogradu otvorena je 28. svibnja izložba slika umjetnika iz Beograda i Vojvodine na temu "Duh obnavlja lice zemlje". Bio je to ekumenski događaj kako po slikama koje su okupile slikare iz raznih vjerskih zajednica i slikarskih usmjerenja, tako i po priređenom programu. Uz glazbene točke koje je izveo katedralni zbor pod ravnanjem **Silve Florijančić** i glazbenu pratnju **prof. Andrije Galuna**, o izložbi su govorili beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar** i šabačko-valjevski episkop **Lavrentije**, istaknuvši značenje umjetnosti kao one koja otvara za dijalog i unosi duh.

Otvaranju izložbe bio je nazočan veći broj ljubitelja umjetnosti i pripadnika raznih vjerskih zajednica. Ministar vjera Republike Srbije **prof. Vojislav Milovanović** pozdravio je skup i izrazio radost zbog te inicijative koja pridonosi obnovi društva. Bio je nazočan i veći broj novinara. Sljedećeg dana u crkvi Uznesenja BDM vrlo zapažen i posjećen koncert na orguljama održao je **Alen Kopunović Legetin**.

ŽIVOT CRKVE U IRIGU

Mjesec svibanj je mjesec života, rađanja cvijeta, majčin mjesec, ženidbe, ali zna biti i okrutan, težak, mjesec rastanka. Tako je bilo i u župi Irig: ljepota mjeseca i okrutnost. Uz blagoslov žita u župi i na filijalama, oprostili smo se od **Petra Vizmega**, nekadašnjeg odbornika u crkvi. Potom smo slavili vjenčanje **Josipa Čitneki** i **Ružice Repaši** u Beški s obojicom župnika. Na četvrtu vazmenu nedjelju obilježili smo uz prigodni program majčin dan i dan duhovnih zvanja. Majkama smo podijelili karanfile. U Šatrincima ovaj dan je pratilo i krštenje **Melise Mrkonjić**. Okrutnost ovog mjeseca pokazuje smrt **Dragutina Lasla** (43 god.).

Da je čovjek čudesno biće pokazuje i sv. misa služena u Irigu za pokojnu **Katu Radonjić** iz Vrdnika, na kojoj se uz dva sina (katolik i pravoslavac) okupilo mnoštvo svijeta. Ona je pokazala moć vjere i molitve a svi ljudi su pozvani okrenuti se Bogu. U Dobrodolu je umrla najstarija starica bez ikoga svoga **Anica Papeš** (87 god.). Sahranila je i supruga i djecu, a umrla je pomalo zanemarena od nas.

Župnik u Irigu je sudjelovao s pravoslavnim parohom i s obitelji i rođacima na posveti nadgrobne ploče na pravoslavnom groblju **Milici Rabatić**. U Dobrodolu je naglo umrla **Ana Urmanković**, voditeljica pjevanja (pjevala i na posljednjoj sahrani i sv. misi). Na Uzašašće se uzdigla duša vrijednog majstora **Antuna Gergelya** u 79. god. u Irigu.

Mjesec je završen moljenjem kru-
nice, na koju smo se okupljali. Početkom
lipnja nakon kratke i teške bolesti pre-
minuo je **Josip Zmaić** (81. god.), otac
svećenika i irškog župnika **Blaža
Zmaića**. Sahranjen je sutradan (5. lipnja)
u Starim Perkovcima (Hrvatska), kada
smo se pripremali za dolazak Svetog Oca
Pape u Hrvatsku što je i sam želio.
Sahranjen je uz prisustvo velikog broja

vjernika, prijatelja djece (2 sina i 2 kćeri i jedan pokojni sin).
Oproštaj od kuće je vodio domaći župnik vlč. **Nikica Hranić**.
Svetu misu uz njega i sina, te nazočnost 24 svećenika služio je
**mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup i gen. vikar za
Srijem. Obred do groba je vodio najstariji svećenik iz sela
mons. Stjepan Karalić, biskup, ekonom, koji je istaknuo sus-
retljivost i nasmijano lice pokojnika. Župnik se zahvalio za njego-
vo 50 godišnje prisustvo u crkvenom odboru i prozvao ga "ban"
crkve. Na kraju je svima zahvalio njegov sin svećenik, uz prigod-
ne poruke samog pokojnika: Umrijet ću, nemojte se svađati,
idem svojoj Kati da se odmorim, ponosan sam na svoju djecu, vo-
lim te što si dobar svećenik, imat ću ja veliki sprovod. I bilo je ta-
ko. Hvala ti za sve, što si učinio za nas, što si nas naučio voljeti i
ljubiti, prije svega našega Gospodina. Neka te on nagradi vječ-
nim životom a nama podari utjehu i nadu do ponovnog susreta.**

Vjernici župe i filijale su sudjelovali na svetoj misi u Osijeku
na susretu sa Svetim Ocem papom Ivanom Pavlom II.

U srijedu, 11. 06., na sv. misi u Irigu sudjelovali su svećeni-
ci iz dekanata i domaći vjernici ali i mnogo pravoslavnih vjernika.

A u nedjelju, 15. 06., na blagdan Presvetog Trojstva, Prvu
svetu pričest u Irigu primili su: **Igor, Teodora, Tibor, Elizabe-
ta i Tijana**. U punoj crkvi svijeta, roditelja, braće i sestara, uz
prigodni program prvopričesnika te pjesmu, koju su pratili prvo-
pričesnik **Igor** na tamburici i **Šanjika** na gitari, svi su doživjeli
radosne trenutke.

ff.

PRVA PRIČEST U PANČEVU

U nedjelju 11. svibnja u župnoj crkvi u Pančevu proslavljen
je blagdan Dobrog Pastira i Prva pričest. Sedmero djece primilo
je Prvu pričest. Vjeronauk se kod nas redovito održava subotom.
Djeca su podijeljena u dvije grupe. Iako je župa dvojezična,
vjeronauk se održava na hrvatskom jeziku. Prvopričesnici su bili
svi jednako obučeni, u bijele ministrantske haljine. U svojoj
propovijedi župnik **Erős Mihály** osvrnuo se na jedan povijesni
podatak bitan za našu župu. Naime, 11. 05. 1757. kamen temeljac
koji je izvađen iz temelja stare crkve, ponovno je posvećen i
položen. U kamen temeljac smještene su relikvije sv. Franje iz
Asiza i blaženog Andrije iz Casciola. Potom je župnik rekao da se
nada i vjeruje da će ovi prvopričesnici također biti "kamen teme-
ljac" za našu zajednicu.

Dirljiv je bio prinos darova, koji su obavili prvopričesnici.
Nakon sv. mise nastavljeno je druženje u dvorištu župnog
stana.

Nenad Ješić

KONCERT BAROKNE GLAZBE U PANČEVU

U četvrtak 22. 05. održana je večer baroknih nota u našoj
crkvi. S obzirom na loše vrijeme, možemo reći da se lijepi broj
slušatelja okupio i s užitkom saslušao kamerni orkestar "CAME-
RATA DI MUSICA" koji je izveo djela A. Korellia, A. Vivaldija i Ž.
Ramo. Sve prisutne pozdravio je župnik **Erős Mihály**, obavijes-
tivši ih o početku radova na rekonstrukciji tornja.

Konferansije je bio gosp. **Josip Weber**.

Nenad Ješić

Beograd

DUHOVSKA DEVETNICA I MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

U Beogradu je od 29. 05. do 8. 06. održana duhovska devet-
nica pod geslom "Imamo ovo blago u glinenim posudama".
Devetnica se održavala u raznim beogradskim župama. Cilj ove
devetnice je bio kroz razne duhovne i kulturne sadržaje objedini-
ti nastojanja mnogih da izraze putove Duha koji nas vodi prema
jedinstvu. Stoga je radna grupa za kulturu nastojala potaknuti
umjetnike, mlade pjesnike i glazbenike da svoje vizije Duha koji
obnavlja lice zemlje i stvara novo zajedništvo pretoče u njima svoj-
stvena umjetnička sredstva izražavanja.

Osim ekumenske izložbe - o kojoj je posebna vijest, održan
je vrlo zapaženi Marijanski kongres pod nazivom "Promatrati
Krista Marijinim srcem". Ovaj kongres približio je sudionicima
encikliku Ivana Pavla II. "Krunica Blažene Djevice Marije".
Kongres je pomagao sudionicima ući u Marijinu školu i zajedno
s Njom dublje ući u otajstva naše vjere. Slušajući svjedočanstvo
drugih, otvorio se u njima prostor za nova iskustva Duha. Na
ovom kongresu osobito je zapaženo sudjelovanje pripravnika za
sakrament krizme te njihovih roditelja i kumova. Dublje razumi-
jevanje našeg povijesnog trenutka omogućila im je tribina na
temu "Zajedničko svjedočanstvo kršćanskog života i poslanja"
koja je održana u crkvi sv. Antuna. Predavanja su održali **prof.
dr. Tomo Vukšić** iz sarajevske bogoslovije i **prof. dr. Radovan
Bigović** sa pravoslavnog fakulteta SPC.

Mladi su imali svoj posebni susret pod geslom "Duh stvara
i preobražava lice zemlje".

U molitvenom dijelu ove devetnice sudjelovali smo na
bdjenju u pravoslavnoj crkvi Vaznesenja Gospodnjeg uoči pravo-
slavnog Spasovdana koji je zaštitnik grada Beograda. U četvrtak
i u petak uoči Duhova, u crkvi Krista Kralja, održana je također
ekumenska molitva, a u petak u svim crkvama euharistijsko kla-
njanje.

Sastavni dio ove devetnice bilo je i naše hodočašće u Osijek
gdje smo hodočastili s tri autobusa. /Prema: Blagovijest/

Čitajte u najnovijem broju Hitéleta

- Mire jó a húség?
- Ahol az álarcok lehullanak (Smidt Valéria riportja)
- Amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?
- Testestül-lelkestül a mennyei dicsőségbe
- A szülő akkor tud segíteni kamaszodó gyermekének,
ha következetes

Piše: mr. Andrija Kopilović

6. 07.2003. - 14. NEDJELJA KROZ GODINU

Ez 2,2-5; 2 Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

Čovjekova slabost i Božja snaga

Pošto se Pavao obranio od optužbi, on očituje svoju poniznost, svjestan vlastite slabosti. Ta ga slabost ne obeshrabruje. Ona je za njega poziv da primi Božju snagu. Ovaj odlomak iz poslanice Korinćanima duboko se doimlje svakoga tko pokušava živjeti dubljim i savršenijim duhovnim životom. Posvećena je tradicija o tri stupnja duhovnog života. Prvi stupanj je vrijeme čišćenja. U tom vremenu vjernik - duša čisti se od teških grijeha i mana. Drugi stupanj je vrijeme izgrađivanja kreposti i intenzivne borbe protiv svake mane i svjesne pogreške. Treći stupanj je put takozvanog sjedinjenja po kojem duša uranja u Božju prisutnost i sve čini za Boga i u Božjoj prisutnosti. Kroz stoljeća su vjernici pokušavali ostvariti to trostepeno usavršavanje. Imamo zajedničko iskustvo da nas tijelo, svijet ili đavao tako iznenade i ponize da se osjećamo, skoro uvijek, vraćenima na prvi stupanj. Tada se u čovjeku rađa duboka svijest vlastite nemoći i spoznaja izvanredne veličine Božje milosti koja zapravo "sve čini novo". Tako se kršćanin praktično uvjerava na "vlastitoj koži" da je poniznost jedini put svetosti, a oholost jednako tako temeljna zapreka svetosti. Ovaj odlomak treba znati napamet da bi čovjek stalno imao pred sobom Pavlovu tvrdnju: "Kada sam slab, onda sam jak!"

13. 07. 2003. 15. NED. KROZ GODINU

Am 7,12-15; Ef 1,3-14; Mk 6,7-13

Božji naum s nama

Već od prvih riječi u svom pismu Pavao naviješta Božji naum s ljudskom poviješću. Dar i praštanje su odraz Božje ljubavi prema nama koji smo u Kristu pozvani da u slobodi živimo nošeni njegovom ljubavlju. Po običaju Pavao na početku poslanice uvijek izriče riječi blagoslova pozivajući se na činjenicu da je u milosnoj inicijativi prema čovjeku uvijek prvi "na potezu" Bog. U takvom načinu razmišljanja dobro bi bilo kad bi i naša kršćanska praksa u komunikaciji s ljudima polazila od činjenice da u našim stavovima, pa i izričajima, na prvom mjestu bude blagoslov, blagoslivljanje i svijest da u svakom susretu prvi korak, pa i po nama, čini Bog. Pavao to i dokazuje iznoseći prekrasan himan povijesti spasenja. U središtu te povijesti je Ljubljani - Isus Krist. U njemu nas Bog prihvaća. U njemu satire naš grijeh i po njemu nas oblači u milost. I ponovno druga paralela našega međusobnoga komuniciranja - prepoznavanje Isusovoga lica u bližnjemu. Bližnji je naš brat u Isusu Kristu i po Isusu Kristu. Treća misao ovoga odlomka jest dobrohotnost Božje volje kojom nam objavljuje najveća otajstva a paralela u našoj komunikaciji je uvijek i iznad svega: činiti istinu u ljubavi.

20. 07. 2003. - 16. NEDJELJA KROZ GODINU

Jr 23,1-6; Ef 2,13-18; Mk 6,30-34

Krist nam donosi mir i jedinstvo

Pogani koji su živjeli bez nade i bez Boga više nisu stranci jer je križ Kristov razorio svaku ogradu podvojenosti. Pogani i Židovi u Kristu pomireni, sada zajedno tvore jedan Božji narod - Crkvu. Efeška zajednica je sazvana iz više naroda. Apostol osjeća potrebu da na najdublji način progovori o temelju jedinstva među kršćanima. Temelj toga jedinstva nije čak ni ispovijedanje iste vjere nego je temelj jedinstva kod kršćana ista osoba. Vjernik nije u odnosu prihvaćanja ili ne prihvaćanja kodeksa ponašanja pa čak ni vjerovanja nego je u odnosu prihvaćanja i življenja u jednoj osobi Isusa Krista. On je naša pomirnica i naš ujedinitelj. Ponajprije i najdublje, on je Bog i čovjek. Jedan jedincati Krist u dvije cjelovite naravi Boga i čovjeka. Ali on je i Otkupitelj - Spasitelj. Ono što je među ljudima razorno i razdvojno, temelj je nesloge. U biti je to grijeh i to najčešće oholost i sebičnost. On je uništio grijeh i time nas pomirio s Bogom. U čovjeku je, pak,

uspostavio ravnotežu milosnoga života. Tako je njegov križ postao i znak i most našega pomirenja u Bogu, s Bogom ali, u isto vrijeme, i izvor naše pobjede koju njegova milost čini u nama, a ta pobjeda je pobjeda nad grijehom. Ne tražimo dakle razlog razdora ni u vanjskim čimbenicima ni u povijesnim datostima nego izgrađujemo jedinstvo koje je zalag našega mira.

3. 08. 2003. - 18. NEDJELJA KROZ GODINU

Izl 16,2 - 4.12-15; Ef 4,17.20-24; Iv 6,24-35

Kršćanin - novi čovjek

Kršćani, udovi Krista, ne mogu više živjeti kao pogani. Njihov život mora biti svjedočanstvo. Svojim činima trebaju pokazati da je njihovo obraćenje od njih učinilo nove ljude na sliku uskrsloga Krista. Već u Pavlovo vrijeme primijećen je fenomen koji se, na žalost, u naše vrijeme u velikom postotku kršćanske prakse ozakonio. Radi se o tužnoj činjenici da čovjek prima kršćanstvo, a ne mijenja način svoga života i ne usklađuje ga s normama kršćanske vjere. Apostol Pavao upravo zaklinje Efežane samim začetnikom naše vjere, Isusom Kristom, pozivajući na cjelovitu promjenu života. Ukazuje na pogansku praksu ispraznosti, kako misli tako i prakse. Za normu vjerovanja i življenja stavlja Krista. I ponovno podsjećamo kako kršćanstvo ne slijedi jednostavno Kristov nauk, koliko god on bio vrijedan, nego je kršćanstvo zapravo nasljedovanje Krista. Nasljedovanje Krista Pavao često naziva "oblačenje" Krista. Novi čovjek po apostolu Pavlu je onaj koji je nov "duhom svoje pameti". Tu novost u nama stvara Bog kao milosni dar, a kršćanstvo kao vjera je zapravo naša suradnja s Bogom. Zato naša djela nisu pravedna po sebi, već su pravedna po našoj suradnji s Bogom. I tako je kršćanstvo put ka savršenstvu koju Apostol naziva i "svetost i istina". Dakle, naša vjera jesta nastojanje da nasljedujemo Krista!

27. 07. 2003.

17. NEDJ. KROZ GODINU

2 Kr 4,42-44; Ef 4,1-6; Iv 6,1-15

Jedinstvo - Božji znak

Kao sinovi Božji, po Kristu spašeni, svi smo mi jedno tijelo i jedan duh s Onim koji nas vodi svome Ocu. Da bi naš život bio u skladu s tim darom jedinstva, živimo i mi kao sinovi svjetla. Apostol Pavao nastavlja svoje razmišljanje o jedinstvu. U današnjem odlomku svoje poslanice toj velikoj ljudskoj potrebi pristupa s moralnog stanovišta. On je sam sužanj. Svoje sužanjstvo prima kao Božju volju da bi postigao sve one kreposti koje iz poniznosti i ljudske nemoći, po Božjoj milosti, u njemu bivaju velike. Među moralnim krepostima kojima se izgrađuje jedinstvo, on nabroja, ponajprije, poniznost jer se ona suprotstavlja oholosti koja je izvorom razdora i sebičnosti. Gdje gospodari sebičnost i oholost, nema sloge a još manje jedinstva, stoga je poniznost kraljica kreposti za sposobnost prihvaćanja drugoga. Kršćanski način razmišljanja i življenja jeste blagost. Apostol Pavao je najbolje iskusio moć te kreposti jer je sam bio jako energične i "žestoke" čudi. A blagost kao krepost otvara srce, a put jedinstvu najsigurniji je preko srca a ne tek preko logike. Prihvaćajući druge kao drugačije, strpljivost je ponovno naglašena kao krepost podnošenja jedni drugih. Naime, cijela efeška zajednica sačinjena je od mladih "novih" kršćana i zato njihova strpljivost treba biti znak hoda prema zrelosti. Pavao ih upozorava i na poziv na koji su pozvani, a taj poziv je "biti djeca Božja". Konačno, ljubav i jedinstvo u Duhu Svetom jesu i cilj i izvor Božjega djetinjstva.

1. lipnja

Sveti Justin, filozof i mučenik

(+ 165.)

- Učeni čovjek ● znanstvenik ● pisac oštra pera ● branitelj kršćanskih istina ●
- izvrstan poznavatelj Staroga zavjeta ● među najučenijim filozofima ●
- uz Krista do smrti ● bičevan pa smaknut ● svetac intelektualac ●
- izuzetan poznavatelj govorništva, pjesništva, povijesti i grčke filozofije ●

Tražio mudrost - pronašao Krista

Prvi je kršćanski filozof i mučenik. Rođen je u Izraelu, u samarijskom gradu Sihemu, (danas Nablus) kao sin poganskih roditelja. Otac mu je bio vjerojatno Rimljanin. Zvao se Prisco. Njegov rodni grad podigli su Rimljani nakon razorenja Jeruzalema i nazvali su ga Flavia Neapolis. U gradu su živjeli Rimljani, pa je u gradu, prema tadašnjem običaju, cvala grčka kultura. Od mladosti se Justin posvetio proučavanju svih do tada poznatih filozofskih sustava. Nije se zadovoljio filozofijom, premda mu se na kraju najviše sviđao nauk grčkog filozofa Platona. Teme koje je za vrijeme školovanja proučavao bili su: Bog, stvaranje svijeta i materija, providnost i slobodna volja, besmrtnost duše. Željan istine, Justin se povukao na more, gdje je puno razmišljao i dalje čitao. Kažu da se za vrijeme jedne šetnje uz more susreo s nepoznatim starcem, koji ga je upozorio na to da se prava sreća i životno zadovoljstvo ne može naći u grčkoj filozofiji. Onda je Justin počeo istraživati i Sveto pismo. Proučavanje proročkih i ostalih starozavjetnih svetopisamskih spisa odvelo je Justina kršćanstvu. Brojni su kršćani doživjeli mučeništvo. Proučavanje Svetoga pisma i saznanje o mučeništvu potaklo je Justina da zatraži krštenje. Jedni drže da se krstio u Efezu, a drugi da se krstio u Aleksandriji. Kršćanstvu ga nije privukla samo knjiga Svetoga pisma, već i iskreni život tadašnjih kršćana. Nije postao svećenik

već je kao učitelj obilazio naselja, posebno u Maloj Aziji i u Rimu, uvjeravajući ljude u ljepotu kršćanske vjere.

Sve znanje i sve sposobnosti za Krista

Napisao je Prvu i Drugu apologiju. Apologija je obrana kršćanskog vjerovanja. Justinove apologije spadaju među najstarije kršćanske spise. Između ostalog Justin traži od carskih vlasti da uvažavaju moralno-religijski autoritet kršćana. Svakako je sveti Justin bio najugledniji kršćanski mislilac u drugom stoljeću. Bio je prije svega pisac bistrog pogleda. Znao je oštro razlikovati kršćanski nauk, ali je tražio i sve moguće točke tadašnje znanosti i kršćanstva. Justin je prvi kršćanski filozof koji je uspoređivao 1. poglavlje knjige postanka s učenjem filozofa Platona. Tako je Justin kod pjesnika i filozofa otkrio zrnje istine. To sjemenje istine on naziva "logos spermatikos". Nitko ne može nadmašiti dubinu objave u Isusu Kristu. Ta sveobuhvatna objava seže sve do Mojsija. Nju čuva i prenosi Crkva u svojoj bogoslužju (Euharistiji). S velikim ponosom i na najvišoj razini služi Justin toj božanskoj objavi. Justin je prvi kršćanin koji je uspio prema kršćanstvu okrenuti pogled i zanimanje poganske znanstvene elite.

Treće Justinovo djelo nosi naslov "Dijalog sa Židovom Trifonom". U tome djelu dokazuje kako su se starozavjetna proročanstva ispunila u Kristu.

"Mi kršćani štujemo Boga o kojemu držimo da je od početka jedan, da je stvoritelj i rukotvorac svega stvorenja, vidljivog i nevidljivog. Štujemo i Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega. Proroci su ga unaprijed najavili da će doći ljudskome rodu kao vjesnik spasenja i učitelj izvrsnih učenika. A ja, jer sam čovjek, smatram da pred njegovim neizmjernim božanstvom izgovaram samo neznatne stvari. Priznajem proročku moć jer njome je bio unaprijed najavljen onaj o kojemu maločas rekoh da je Sin Božji. Ja znam da su o njegovu dolasku proricali proroci nadahnuti od Boga."

Do smrti vjeran Isusu

Radi svoje vjere bio je smaknut u Rimu 165. godine. Bio je smaknut s nekoliko kršćana. Svoj su zemaljski život mogli spasiti tako da žrtvuju rimskim bogovima. To je odbio i Justin i njegovi drugovi. Zato je sudac donio presudu: "Budući da ovi ovdje odbijaju žrtvovati bogovima, ... neka prema zakonu budu izbičevani i odvedeni na smaknuće". Izvještaj o njihovom mučeništvu nastavlja: "Sveti su mučenici slavili Boga i pošli na stratište. Tamo su bili smaknuti. I tako su dovršili svoje mučeništvo u ispovijedanju našega Spasitelja. Neki su od vjernika potajno uzeli njihova tjelesa te ih uz pomoć milosti Gospodina našega Isusa Krista, kome neka je čast u sva vremena i kroz vječnost, na dostojnome mjestu sahranili." Premda njegovo mučeništvo spominju brojni stari martirologiji, štovanje svetoga Justina se počelo razvijati istom poslije Prvog vatikanskog sabora. Zato će papa Lav XIII. uvesti blagdan svetoga Justina. Odredio je da se slavi na dan 14. travnja. Poslije Drugog vatikanskog sabora sveti Justin se slavi 1. lipnja zato što ga toga dana slave i mučenici u Carigradu.

Zaštitnik je filozofa. Zaštitnik je i grada Padove.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

**MONOLIT
GRADNJA** GRAĐEVINSKO I
GRAĐEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE d.o.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

PAPA MEĐU NAMA

DOGAĐAJ KOJI ĆEMO DUGO PAMTITI

Dragi čitatelji Zvonika!

Kao što uočavate, ovaj broj "Zvonika" je poseban. Posvećujemo ga našem divnom papi Ivanu Pavlu II. kojega smo proteklih dana gledali i slušali preko TV, a mnogi su ga i uživo sreli, vidjeli, slušali - u Dubrovniku, Osijeku i Banja Luci. S ponosom ističem da je preko tisuću hodočasnika iz Subotičke biskupije na ovim milosnim mjestima upijalo u svoje biće Papin pogled, njegove riječi, njegov duh. Uvjeren sam da nitko tko ga je ovih dana gledao i slušao nije ostao ravnodušan. Naš Papa - zanosni i oduševljeni starac i bolesnik - osvajao je naša srca svojom vjerom, nadom i ljubavlju; svojom svježinom duha i svojim konkretnim poticajima. Više puta sam ovih dana u razgovoru rekao da nam je Sveti Otac u svojim govorima dao jedan dugoročni program kršćanskoga življenja na ovim prostorima i trebat će doista pomno proučavati i meditirati njegove poruke. Dakako, da su nam najveći dar novi blaženici **Marija Propetog Isusa** i **Ivan Merz**, koje je on uzdigao na čast oltara. Oni će nam ubuduće još više svijetliti kao uzori svetosti ali odsada i kao posebni zagovornici na nebu. Upravo zbog toga neke od rubrika, kao npr. "Riječ urednika" i "Meditaciju", u ovom broju ustupamo Papinim riječima i veličanstvenom događaju njegova pohoda Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, jer su naše riječi nesposobne izraziti svu puninu i dubinu njegovih riječi. Njegovim pohodima Dubrovniku, Osijeku, Rijeci, Zadru i Banja Luci posvećujemo i naslovnu stranicu i još dvije stranice fotografija u boji i mnoge druge stranice s tekstovima.

Ovaj "Zvonik" je dvobroj ne samo što nam je za sve ono što se, uz gore navedene Papine pohode, zbilo u našoj sredini, nego i zato što usprkos brojnih čestitki i podrški u povodu stotoga broja pa i najnovijeg, dragog nam priznanja Hrvatskog društva katoličkih novinara, nismo uspjeli krenuti putem profesionalizacije, tj. zaposliti jednu osobu u uredništvu. Stoga smo "primorani" na ovaj način očitovati - kako sam ovih dana više puta u šali znao reći - da smo i mi profesionalci, jer svi listovi slični "Zvoniku" imaju redovito po jedan dvobroj. Nadamo se ipak da nam snage, zdravlja i poleta a ni novaca neće ponestati te ćemo makar i s jedanaest brojeva godišnje nastaviti dragocjeni apostolat katoličkoga tiska. A sada polazim zajedno s vama uživati u milini Papinih riječi i otkrivati što mi je činiti da bih bio bolji i da mi bude ljepše u životu. /A.A./

MILINA I SILINA

PAPINIH RIJEČI

DOŠAO SAM ISPUNITI ZADAĆU PETROVA NASLJEDNIKA - SVIMA ZAŽELJETI MIR

/Iz govora na svečanosti dočeka u zračnoj luci na otoku Krku/

Gospodine predsjedniče Republike, časna braćo u biskupstvu, štovani predstavnici državnih vlasti, predraga braćo i sestre!

S posebnom radošću po treći put stupam na drago hrvatsko tlo. Zahvaljujem svemogućem Bogu, što mi je udijelio ponovno doći k vama, u okviru ovoga mojeg stotog apostolskog putovanja...

Došao sam k vama ispuniti zadaću Petrova nasljednika te svim stanovnicima donijeti svoj pozdrav i zaželjati mir...

U ovoj su zemlji, jednako kao i u nekim susjednim zemljama, još uvijek nazočni bolni tragovi nedavne prošlosti... Gledajući naprijed s pouzdanjem i nadom, sada - uz odgovoran i velikodušan

doprinos svih - valja učvršćivati društvenu stalnost, koja će još više promicati mogućnosti zapošljavanja, društvenu skrb, odgoj dostupan svoj mladeži, uklanjanje svih oblika siromaštva i nejednakosti, u ozračju srdačnih odnosa sa susjednim zemljama.

Imajući sve to pred očima, istem zagovor svetoga Josipa, zaštitnika ove zemlje, i Blažene Djevice Marije, "odvjetnice Hrvatske i najvjernije majke". Neka Bog blagoslovi ovu zemlju i sve njezine stanovnike.

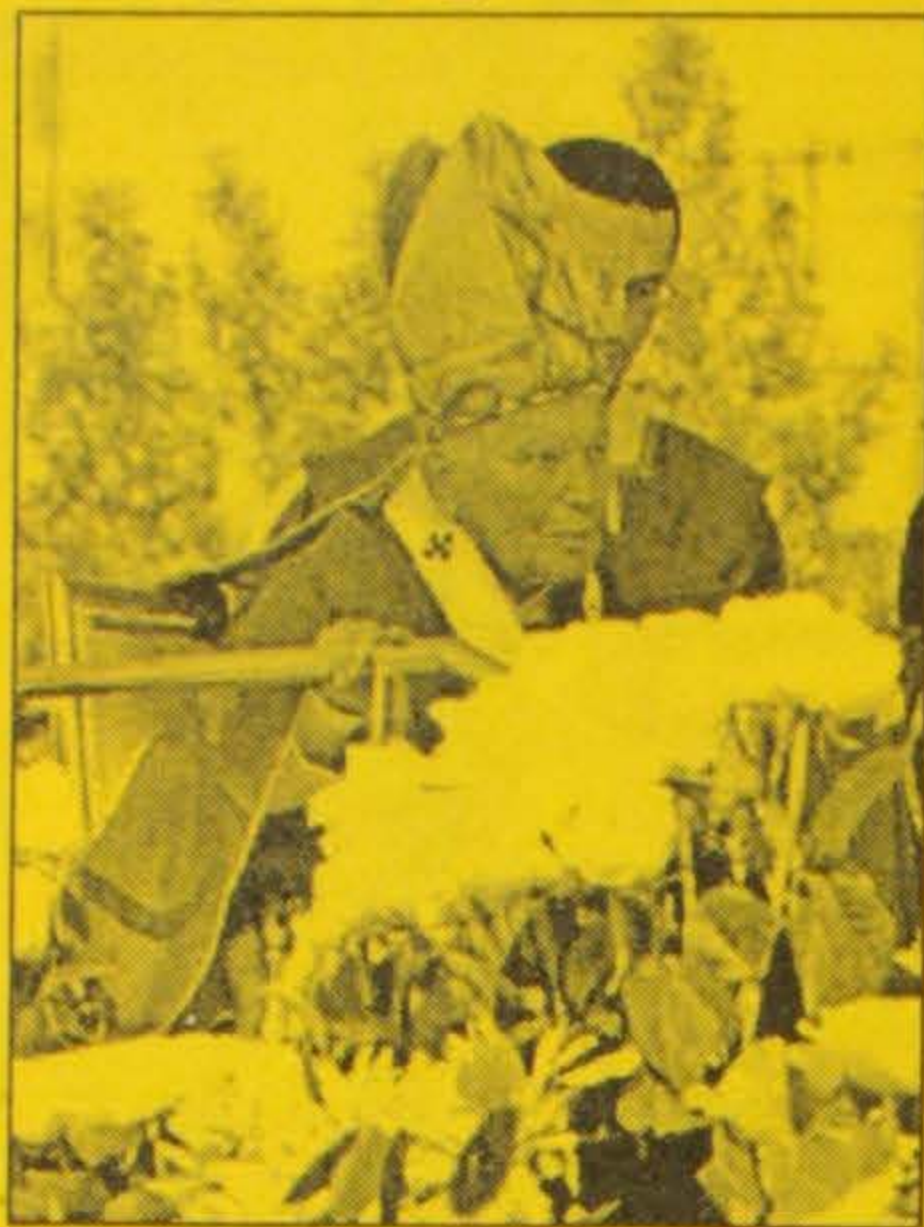
BAŠTINA LJUDSKIH I KRŠĆANSKIH VRIJEDNOSTI - NAJDRAGOCJENIJE BLAGO

/Iz propovijedi u Dubrovniku/

"Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?" (Mk 10,17), upita onaj mladić, koji jednom zgodom dođe pred Isusa te kleknu preda nj. Draga braćo i sestre, i mi, koji sino se na ovaj bogoslužni skup sabrali kao učenici "dobroga Učitelja", postavljamo mu danas isti upit kako bismo doznali koji je to put što vodi u život vječni. Odgovor je jednostavan i izravan: "Izvršavaj zapovijedi!" I dođe k Onome koji je pravo vrelo istine i života... S radošću dođoh u ovaj stari i slavni grad Dubrovnik, što stoji ponosan na svoju povijest i na svoju baštinu slobode, pravde i promaknuća općega dobra, o čemu svjedoče u kamen upisane riječi nad vratima tvrđave svetoga Lovrijenca: Non bene pro toto libertas venditur auro ("Sloboda se ne prodaje ni za sve blago svijeta"), i one na vratima Vijećnice u Kneževu dvoru: Obliti privatorum, publica curate ("Zaboravite vlastite probitke i skrbite se za zajedničko dobro"). Želja mi je da baština ljudskih i kršćanskih vrijednosti, što se je nagomilala tijekom minulih stoljeća, i dalje, uz Božju pomoć i pomoć vašega Parca, svetoga Vlaha, bude najdragocjenije blago puka ove zemlje.

1. Primjer i uzor bl. Marije Propetog Isusa - poruka ženama

"Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?" (Mk 10,17). To je isto pitanje i sestra Marija Propetoga Isusa postavljala svom Gospodinu... U njezinu je srcu odjeknuo jasan i razgovijetan odgovor: "Dođi i idi za mnom!" Osvojena Božjom ljubavlju, odlučila je zauvijek se posvetiti Bogu te ostvariti težnju da se posve preda duhovnome i materijalnemu dobru najpotrebnijih. Osnovala je tako Družbu kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda svetoga Franje, koja ima jasnu zadaću "širiti i promicati, preko duhovnih i tjelesnih djela milosrđa, poznavanje Božje ljubavi". Nisu nedostajale teškoće. Međutim, sestra je Marija neslomljivom odlučnošću išla naprijed, prikazujući svoje patnje kao djela bogoštovlja i podupirući svoje sestre riječju i primjerom. Četiri je desetljeća majčinski mudro upravljala svojom redovničkom zajednicom, otvorivši je misijskome radu u raznim zemljama Latinske Amerike.

Lik me blažene Marije Propetoga Isusa vodi k razmišljanju o svim hrvatskim ženama; o suprugama i sretnim majkama te o onima, koje su zauvijek obilježene tugom zbog gubitka koga iz svoje obitelji u strašnome ratu iz devedesetih godina prošloga stoljeća, ili pak zbog kakva drugoga gorkog događaja, koji ih je pogodio. Mislim na tebe, ženo, jer svojom osjetljivošću, velikodušnošću i jakošću "obogaćuješ poimanje svijeta i pridonosiš punini istine o međuljudskim

odnosima". Tebi je Bog povjerio na poseban način stvorenja, te si pozvana postati nezamjenjiva potpora postojanju svake osobe, posebno pak u krugu obitelji. Vrtoglavi tijek suvremenoga ljudskog života može dovesti do zamagljenja i čak do gubitka onoga što je ljudsko. Možda je našem dobu kao ni jednomu drugom razdoblju povijesti potrebna "ona 'umnost' žene, koja će jamčiti osjetljivost za čovjeka u svakoj prigodi".

Hrvatske žene, svjesne svojega vrlo uzvišenoga poziva "supruge" i "majke", nastavite gledati na svaku osobu očima srca te joj ići ususret i biti uza nju osjetljivošću, što je vlastita majčinskome osjećaju. Vaša je nazočnost prijeko potrebna u obitelji, u društvu, u crkvenoj zajednici.

2. Posvećeni život je odgovor na dar s Neba - Poruka redovnicama

Na poseban način mislim na vas, žene koje živite posvećenim životom poput Marije Petković i koje ste prihvatile poziv na nasljeđivanje Krista nepodijeljena srca, u čistoći, siromaštvu i poslušnosti. Nemojte se umoriti vjerno odgovarajući na jedinu Ljubav vašega života. Naime, posvećeni život nije samo velikodušno zalaganje ljudskoga bića, nego je navlastito odgovor na dar, koji dolazi s Neba i koji traži da ga se prihvati nepodijeljena srca. Neka vas svakodnevno iskustvo nezasažene Božje ljubavi prema vama potiče na posvemašnje darivanje vlastitoga života kroz služenje Crkvi i braći, predajući Bogu u ruke sav svoj život, svoju sadašnjost i svoju budućnost.

3. Svi su pozvani ostvariti u sebi i oko sebe Božji naum

"Isus ga na to pogleda i zavoli" (Mk 10,21). Očima punim nježnosti Bog gleda na onoga tko žudi ispuniti njegovu volju i ići njegovim putovima (usp. Ps 1,1-3). Svatko je, naime, u skladu s vlastitim pozivom, pozvan ostvarivati u sebi i oko sebe Božji naum. U tu svrhu Duh Sveti čovjeka vjerna Bogu zaodijeva posvema "u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost" (Kol 3,12). Jedino se, naime, na taj način može graditi ovozemni grad po uzoru na sliku onoga nebeskog. Vaša kršćanska zajednica rasla i učvršćivala se u uzajamnome oprost, ljubavi i miru: to je prošnja, koju Papa danas upravlja Gospodinu za sve vas. "I sve što god riječju ili djelom činite, sve činite u imenu Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu" (Kol 3,17). Njemu neka je slava u vijeke vjekova!

KRŠĆANINOV POZIV JEST SVETOST

/Iz propovijedi u Osijeku/

"Zaklinjem vas: živite dostojno poziva kojim ste pozvani" (Ef 4,1), pisao je sveti Pavao kršćanima u Efezu. Predraga braćo i sestre, njegov poticaj i danas, na ovome svetom skupu, odzvanja kao vrlo suvremen. Ali koji je to kršćaninov poziv? Odgovor je zahtje-

van i jasan: kršćaninov poziv jest svetost. Poziv je to koji svoje korišćene ima u sakramentu krštenja i koji se ponavlja u drugim sakramentima, navlastito u Euharistiji. Pregrada braćo i sestre Đakovačke i Srijemske biskupije, rimski je Biskup došao danas k vama podsjetiti vas, u Gospodinovo ime, da ste pozvani na svetost već sada ovdje na zemlji, u svakomu životnom razdoblju: u proljeće mladosti, usred ljeta zrele dobi, jednako kao i u jesen i u zimu starosti te, na kraju, u trenutku smrti i nakon nje, u posljednjemu čišćenju, što ga je pripremila milosrdna Božja ljubav...

1. Je li Krist uistinu središte mogega života - poruka Kristovim vjernicima laicima

"Postavih vas da idete i rod donosite, i rod vaš da ostane" (Iv 15,16). Kako ne biti zahvalni Bogu što su, u godinama poslije Drugoga vatikanskog sabora, vjernici svjetovnjaci - muževi i žene - stekli vrlo jasnu svijest o svojem kršćeničkom dostojanstvu i o svojoj kršćeničkoj odgovornosti? Nikada Kristov učenik neće dostatno gajiti svijest vlastitoga identiteta. Na njemu, naime, oblikuje svoje poslanje. Postoje, zapravo, temeljni upiti na koje valja neprestano odgovarati: Što sam učinio sa svojim krštenjem i potvrdom? Je li Krist uistinu središte mogega života? Nalazi li molitva prostora u mojoj svakodnevnici? Živim li svoj život kao poziv i poslanje?

2. Poziv na misionarski polet

Bog na počecima trećega tisućljeća sve vjernike, a na poseban način svjetovnjake, poziva na obnovljeni misionarski polet. Misije nisu nekakav "dodatak" kršćanskome pozivu. Naprotiv, kršćanski je poziv po svojoj naravi, kaže Drugi vatikanski sabor, poziv na apostolat. Predraga braćo i sestre, treba vas Crkva, koja je u Slavoniji i Srijemu! Nakon teških vremena rata, što je u stanovnicima ovoga kraja ostavio duboke i još uvijek neizlječene rane, zalaganje za pomirbu, solidarnost i društvenu pravdu zahtijeva hrabrost pojedinaca prožetih vjerom, otvorenih bratskoj ljubavi, osjetljivih na obranu dostojanstva osobe stvorene na sliku Božju. Dragi vjernici svjetovnjaci, muževi i žene, pozvani ste velikodušno preuzeti na sebe svoj dio odgovornosti za život crkvenih zajednica kojima pripadate. Lice župa, mjesta prihvaćanja i poslanja, ovisi također o vama. Vi ste - kao dionici Kristove svećeničke, proročke i kraljevske službe, te obogaćeni darovima Duha - osposobljeni pružati svoj doprinos na području bogoštovlja i vjerske pouke te u promaknuću raznovrsnih misijskih i karitativnih djela. Ni jedan krštenik ne može ljenčariti! Ne obeshrabrujte se pred složenošću prilika! U molitvi tražite ishodište svake apostolske snage. Iz Evandjelja crpite svjetlost, koja će ravnati vašim koracima.

3. Svakodnevni "suradnici" Boga stvoritelja - poruka zemljoradnicima

"Velik je Gospodin u djelima svojim", navješćuje Pripjevni psalam. Idući zrakoplovom prema Osijeku, mogao sam se diviti ljepoti slavonske ravnice, zvane "žitnica Hrvatske", te su me misli same od sebe odvele k zemljoradnicima, kojih u ovome kraju ima velik broj. Njima se obraćam s posebnom ljubavlju. Draga braćo i sestre, znam da vam je život naporan i da količina uroda zemlje koji put ne odgovara svemu onome mučnom poslu što ga valja uraditi. Znam isto tako da rad na zemlji poznaje ne male teškoće. Dijelom je i izgubio na vrijednosti, a mlađi su se naraštaji još prije rata opredijelili za život u gradu, pa je tako velik broj sela gotovo ostao bez stanovnika. Potičem vas da ne gubite pouzdanje te imate na umu kako ste svojim težačkim poslom, što na tako rječit način svraća pozornost na biblijsku dužnost povjerenju čovjeku da sebi "podloži" zemlju i bude "gospodar" vidljivoga svijeta (usp. Post 1,28), svakodnevno "suradnik" Boga stvoritelja. Znajte da su vam papa i Crkva blizu te da - visoko cijeneći nezamjenjivost i dostojanstvo vašega svakodnevnog truda - žele da se poljoprivredi i ljudima i ženama, koji obrađuju zemlju, prizna prava vrijednost u sveukupnome razvoju društvene zajednice.

4. Živeći iskustvo vazmene novosti, kršćani mogu preoblikovati svijet i graditi civilizaciju istine i ljubavi

“Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima” (Ef 4,6), podsjetio nas je apostol Pavao. On, Bog i Otac, jest Onaj koji sve zove na svetost i poslanje. Živeći iskustvo vazmene novosti, kršćani mogu preoblikovati svijet i graditi civilizaciju istine i ljubavi. Njemu, koji slavan kraljuje u vijeke vjekova, neka je hvala, slava i čast. Povjeravam vas Mariji, zaručnici Josipovoj i majci Isusovoj, koju toliko štujete u svetištima u Aljmašu i Vočinu. Neka vas Ona pouči o duhu razmatranja, koje je živjela u Nazaretu, o junačkoj jakosti očitovanoj na Kalvariji, o misionarskoj podložnosti Duhu, kojega je zajedno s prvom kršćanskom zajednicom primila na dan Pedesetnice, i neka vam sve to isprosi. Marija sve vas dovela Isusu!

SNAGOM DUHA KRISTOVA CRKVA JE UVIJEK MLADA I ŽIVA

/Iz propovijedi u Rijeci/

/.../ Kristova je Crkva uvijek, tako rekuć, u prigodi Pedesetnice. Neprestano je sabrana u dvorani Posljednje večere, gdje moli, i istodobno se, nošena jakim vjetrom Duha, nalazi na putovima svijeta, gdje navješćuje. Crkva neprestano ostaje mlada i živa, jedna, sveta, katolička, apostolska, jer Duh neprestano silazi na nju kako bi je podsjećao na sve ono što joj je njezin Gospodin govorio (usp. Iv 14,25) i uvodio je u svu istinu (usp. Iv 16,13).

1. Ženidba i obitelj su jedno od najdragocjenijih dobara čovječanstva - poruka obiteljima

/.../ Na poseban način pozdravljam brojne obitelji, koje su došle ovamo u ovaj njima posvećen dan. Vi ste posebno velika vrijednost za građansko društvo i za Crkvu, jer su “ženidba i obitelj jedno od najdragocjenijih dobara čovječanstva” (Familiaris consortio, 1,3). Nalazimo se podno brijega na kojemu leži trsatsko svetište, gdje je - prema pobožnoj predaji - neko vrijeme stajao dom Djevice Marije. Drago sjećanje na život Isusa, Marije i Josipa u Nazaretu doziva nam u pamet skromnu i jednostavnu ljepotu te sveti i nepovrjedivi biljeg kršćanske obitelji. Motreći Mariju i Josipa, koji prikazuju Dijete u Hramu ili idu na hodočašće u Jeruzalem, kršćanski se roditelji mogu prepoznati dok sa svojom djecom sudjeluju u nedjeljnoj Euharistiji ili dok se sabiru na molitvu u svojem domu. Drago mi je s tim u svezi dozvati u sjećanje program, što su ga vaši biskupi prije više godina uputili iz Nina: “Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu”.

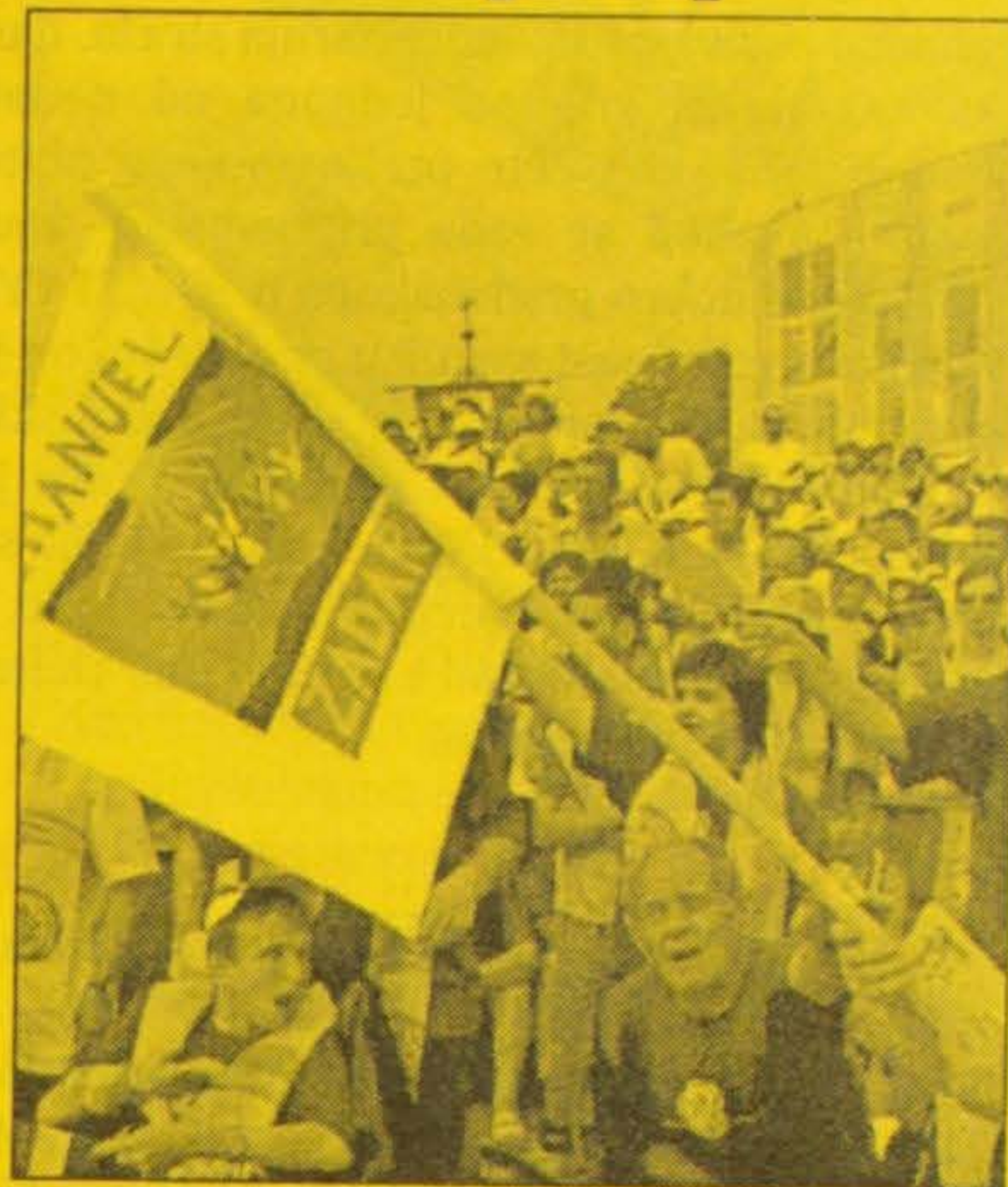
2. Problem blagdana i stambenog prostora

Da bi se to moglo ostvarivati, vrlo je važno poštivati svetost blagdanskoga dana, što članovima obitelji omogućuje da se ponovno nađu zajedno i da Bogu zajedno iskažu dužno štovanje. Obitelj danas, također i u Hrvatskoj, traži povlaštenu pozornost i jasne mjere, koje će promicati i štiti njezin ustroj, razvoj i stalnost. Mislim, između ostaloga, na ozbiljno pitanje stambenoga prostora i na pitanje zaposlenosti. Ne smije se zaboraviti da se preko pomoći pružene obitelji pridonosi također rješavanju drugih velikih teškoća, kao što su - na primjer - skrb za bolesnike i starije osobe, način kako spriječiti širidbu kriminala i kako naći ustuk upotrebi droge.

3. Preuzmite odgovornost ljudskog i kršćanskog odgoja djece

Vi se pak, kršćanske obitelji, ne ustručavajte - posebno svjedočeći načinom vlastitoga života - predlagati istinski Božji naum s obitelji kao zajednicom života utemeljena na ženidbi, to jest na po-

stojanome i vjerno-
me zajedništvu muškarca i žene, međusobno vezanima javno očitovanom i prizatom svezom. Na vama je da na sebe preuzmete odgovornost ljudskoga i kršćanskoga odgoja svoje djece, koristeći se također pomoći odgojnih stručnjaka te ozbiljnih i dobro pripremljenih vjeroučitelja. Ovdje se, u gradu Rijeci, kao zaštitnik štujete sveti Vid, mladić,

koji se nije ustručavao položiti vlastiti život kako bi očuvao svoju vjernost Kristu u kojoj su ga bili poučili njegovi sveti roditelji Modest i Krescencija. I vi, poput njih, pomazite svojoj djeci da idu u susret Isusu, kako bi ga bolje upoznala i slijedila posred kušnji kojima su izložena na putu, što vodi k pravoj radosti. Ne umarajte se u ispunjenju svoje roditeljske službe, ponavljajući pri tome zaziv, što ga Riječani već sedam stoljeća s pouzdanjem upravljaju čudotvornomu križu štovanu u riječkoj prvostolnici: “Pomogao nam sveti Križ svetoga Vida!”

4. Budite narod nade

Današnje je društvo dramatično rascjepkano i podijeljeno. Upravo je zato i tako očajno nezadovoljno. Ali kršćanin se ne miri s umorom i samim tijekom zbivanja. Budite narod nade! Budite narod koji moli: “Od sva četiri vjetra dođi, Duše, i dahni u ova trupla da ožive” (Ez 37,9). Budite narod koji vjeruje u Riječ, koju nam je dao Bog i koja se je ostvarila u Kristu: “I Duh svoj udahnut ću u vas da oživite, i dovest ću vas u vašu zemlju, i znat ćete da ja, Gospodin, govorim i činim” (Ez 37,14). Kristova je želja da u Njemu svi budu jedno, kako bi u svima prebivala punina njegove radosti (usp. Iv 15,11; 17,13). Ovu svoju želju On i danas očituje za Crkvu, koja smo mi sami osobno. Zbog toga je On, zajedno s Ocem, poslao Duha Svetoga. A Duh neumorno djeluje kako bi uklonio svaku raspršenost i ponovno sastavio svaku raskomadnost.

5. Zagrliti se u svjedočenju za Krista i njegovo Evanđelje - poruka supružnicima

Sveti nas Pavao podsjeća da je “plod Duha ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost” (Gal 5,22-23). Ove darove Duha Svetoga danas Papa ište za sve kršćanske supružnike u Hrvatskoj, kako bi svojim uzajamnim davanjem, u vjernosti ženidbenim obećanjima i u služenju stvari Evanđelja, mogle u svijetu biti znak ljubavi Boga prema čovječanstvu. Ove darove ište Papa za sve vas, koji sudjelujete u ovome slavlju i koji ovdje ponovno potvrđujete da ćete se zalagati u svjedodžbi za Krista i njegovo Evanđelje. “Dođi, Duše Sveti, ispuni srca svojih vjernika i u njima užeži ogranj svoje ljubavi.” Dođi, Duše Sveti! Amen.

MALI, NISKI CILJEVI NE MOGU NIKADA UTAŽITI ŽEĐ ZA SREĆOM I PUNINOM KOJA JE U VAŠEM SRCU - Poruka mladima

/Pozdav uz molitvu “Kraljice neba” u Rijeci/

Na završetku ovoga svečanog slavlja želim na poseban način pozdraviti hrvatsku mladež. Kao što vam je poznato, dragi prijatelji, Papa na vas gleda s povjerenjem i pouzdanjem te vas danas

ponovno poziva da budete jutarnja straža, narod blaženstava, kako vas nazvah za vrijeme jednoga od nedavnih Svjetskih dana mladeži. Vas, koji ćete preko svojega obiteljskog i strukovnog života - na koji se sada pripravljate - zauzeti vrlo odgovorne položaje na dobro građanskoga društva i Crkve, podsjećam da se čovjekova vrijednost sastoji u onome što on jest, a ne u onome što on radi ili pak što on posjeduje; da mali niski ciljevi ne mogu nikada utažiti žed za srećom i puninom, koja je u vašemu srcu; da zadaću, što ju je Božja Providnost povjerila svakomu od vas, nitko drugi ne može ispuniti nego vi sami osobno. Odaberite Gospodina Isusa, kojega ćete slušati i slijediti kao Učitelja života, za sudruga na vašemu životnom putu.

MARIJA - UZOR NOVE EVANGELIZACIJE

/Iz propovijedi u Zadru/

Naš se bogoslužni skup održava u ponedjeljak po svetkovini Duhova, na dan u koji slavite blagdan Marije, Majke Crkve... Djevica je i kroz stoljeća, upravo kao što je bila na dan Pedesetnice, nastavila biti duhovno nazočna s vjernicima i s njima zajedno moliti za neprestani izljev darova Duha na Crkvu, koja se suočava s izazovima što se javljaju u raznim povijesnim razdobljima. Marija tako u potpunosti ostvaruje svoje majčinsko poslanje. Ona, naime, nije majka samo zato što je na svijet dala i što je hranila Sina Božjega. Ona je majka i zato jer je "Djevica, koja je postala Crkva", kako ju je volio pozdravljati Franjo Asiški, koji je - prema predaji - kroz Zadar prošao početkom trinaestoga stoljeća, za vrijeme svojega puta na Istok i u Svetu Zemlju.

Okupivši oko sebe apostole i učenike, koji su bili izvrgnuti kušnji da pođu svojim putem, Djevica Marija ih je sve predala "ognju" Duha, koji će ih uputiti u pustolovinu poslanja. "Osjećaj vjere" kršćanskoga puka prepoznavat će učinkovitu nazočnost Marije ne samo u prvotnoj kršćanskoj zajednici, nego i u kasnijim događajima u Crkvi, i neće se zbog toga ustručavati nazvati je kraljicom apostola. Presveta Djevica, koja - prema pisanju evanđelista Luke - "pohranjivaše u sebi sve one događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2,19), nastavlja uvijek iznova pred oči vjernika stavljati povijesne događaje, koji su sastavni dio njihove vjere. Marija, kao svjedok početaka i jamac vjernosti kršćanskih naraštaja, u svako doba ponavlja riječi, što ih je izgovorila na svadbi u Kani: "Što god vam rekne, učinite!" (Iv 2,5).

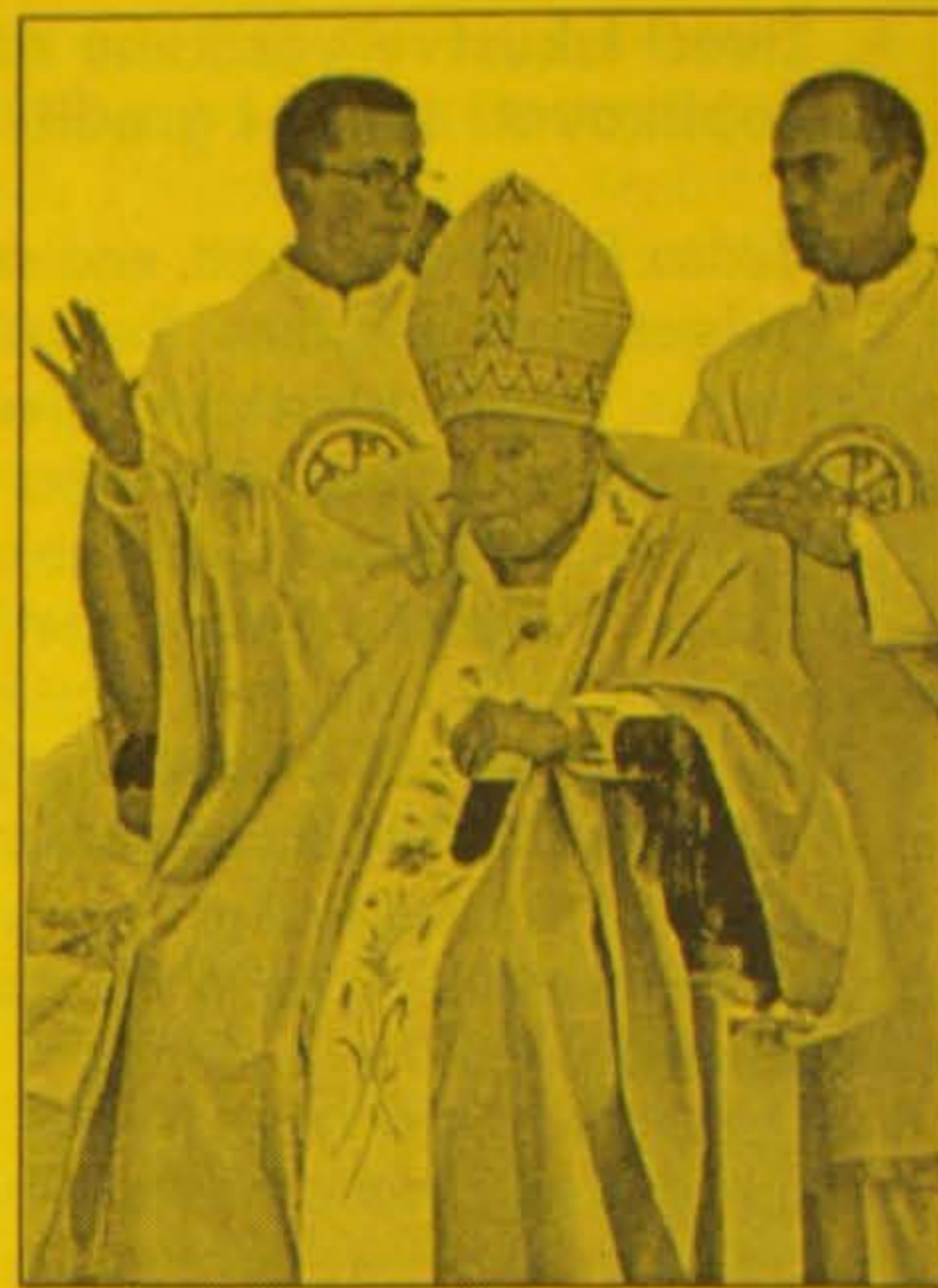
Marijine su riječi i njezin primjer uzvišena škola života u kojoj se školuju apostoli, kako oni jučer, tako isto i ovi danas. Marija ih neprestano pripravlja za poslanje svojom ustrajnom molitvom Ocu, svojom odanošću Sinu, svojim spremnim prihvaćanjem poticaja Duha. Raduje me spoznaja da je ova nadbiskupija prošlih godina doživjela procvat i višestruki rast raznovrsnih oblika zalaganja i apostolske djelatnosti vjernika svjetovnjaka. Od Marije, draga braćo i sestre, naučite biti vjerodostojni svjedoci i velikodušni apostoli, pružajući svoj doprinos velikome djelu nove evangelizacije. I uvijek imajte na umu da pravi apostolat kao preduvjet traži osobni susret s Isusom, Živim, Gospodinom (usp. Otk 1,17-18). Presveta Djevica ostaje uzor svima, koji slušaju riječ Božju i opslužuju je (usp. Lk 8,21). Kako onda ne bi mogao postojati duboki duhovni sklad između vjernika i Djevice koja izgovara svoj Veliča? Siromašni i ponizni iz svakoga vremena nisu pogriješili kada su Mariju, koja šuti, odabrali za svoju glasnogovornicu, i Mariju, koja služi, za svoju kraljicu. I mi također pristupamo k Njoj, kako bi od Nje naučili poslušnost i otvorenost Bogu. I mi se, hodočasnici trećega tisućljeća, također preporučamo njezinu zagovoru, kako bi Ona svojom molitvom poduprla našu vjeru, hranila našu nadu i učinila djelotvornom našu ljubav: Sveta Marijo, Majko Božja i Majko naša, sjeti se svih svojih sinova i kćeri, i priteci nam u pomoć. Vodi nas na susret s Kristom, koji je Put, Istina i Život. Isprosi nam od Oca darove Duha Svetoga, zaštitu od zamki i izbavljenje od zla. Pomozi nam da u svakoj prilici svjedočimo o rodnosti ljubavi i istinskome smislu života. Nauči nas s Tobom

zajedno graditi kraljevstvo Tvoga Sina, Kraljevstvo pravde, ljubavi i mira.

ZAUZIMATE POSEBNO MJESTO U PAPINU SRCU

/iz propovijedi u B. Luci/

I vama, evo, ljubljani sinovi i kćeri ove Crkve hodočasnice u Bosni i Hercegovini, dolazim raširenih ruku kako bih vas zagrlio i priopćio vam da zauzimate posebno mjesto u Papinu srcu. Papa neprestano u molitvi prikazuje Gospodinu patnju koja još uvijek otežava vaš hod naprijed, te se s vama zajedno nada i čeka bolje dane. Iz ovoga grada, koji je tijekom povijesti obilježen tolikom patnjom i tolikom krvlju, molim Svemogućega Gospodina da bude milosrdan za krivnje počinjene protiv čovjeka, njegova dostojanstva i njegove slobode, pa i od nekih sinova Katoličke crkve. Neka On u svima pobudi želju za uzajamnim oprostom. Jedino u ozračju istinske pomirbe spomen na tolike nevine žrtve i njihove patnje neće biti uzaludan i poticat će nas na to da gradimo nove odnose bratstva i razumijevanja.

1. Pozivam vas da se ne povlačite, da ne popuštate pred napašću malodušnosti - poruka mladima o Ivanu Merzu

Ivan Merz bio je vrstan mladić koji je znao povećati bogate prirodne darove što ih je posjedovao, pa je postigao mnoge ljudske uspjehe. Međutim, to nije razlog zbog kojega je njegovo ime danas uneseno u popis blaženih. Ono zbog čega je on danas pribrojen zboru blaženika jest njegov uspjeh pred Bogom... Ime Ivana Merza za cijeli je naraštaj mladih katolika značilo raspored života i djelovanja. Ono to mora biti i danas! Vaša domovina i vaša Crkva, draga mladeži, doživjele su teške trenutke i sada valja raditi kako bi se život ponovno u potpunosti pokrenuo na svim područjima. Pozivam vas da se ne povlačite, da ne popuštate pred napašću malodušnosti, nego da povećate pothvate kako bi BiH ponovno postala zemlja pomirbe, susreta i mira. Budućnost ovih krajeva ovisi i o vama. Ne tražite drugdje udobniji život, ne bježite od svoje odgovornosti čekajući da vam netko drugi riješi teškoće, nego zlo odlučno priječite snagom dobra!

2. Budite glavni graditelji svoje budućnosti

/iz pozdrava u zračnoj luci u Banjoj Luci/

Pozdravljam i bratski grlim sve vas, dragi stanovnici različitih dijelova Bosne i Hercegovine. Znam za vašu kušnju koju ste dugo proživljavali, znam za težinu patnje koja svakodnevno prati vaš život, znam i za napast što na vas vreba ne biste li izgubili hrabrost i pomirili se sa sudbinom.

Uz vas sam, te molim međunarodnu zajednicu da vam i dalje bude blizu kako bi vam se omogućilo da što prije dosegnete stanje potpune sigurnosti u pravdi i slozi. Vi, pak, sami budite glavni graditelji svoje budućnosti!

Ne mirite se sa sudbinom! Uistinu nije lako početi iznova.

To traži žrtvu i postojanost, a zahtijeva također vještinu sija-nja i strpljivost čekanja. Ali, znate i da je ponovni početak ipak moguć. I uzdajte se u Božju pomoć kao i u čovjekovu poduzetnost."

*Fotografije Papinog pohoda u Hrvatsku i BiH:
Andrija Anišić, Igor Čeliković, Ivan Ivković Imandekić,
s. Iva Bagarić, dr. Robert Seminc i Katolički media centar Beograd;
www.papa.hr; www.papaubih.ba; www.ika.hr*

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

IZVORI O. GERARDA TOME STANTIĆA U VLASTORUČNIM ZAPISIMA I PROPOVIJEDIMA

(nastavak)

Piše: o. Ante Stantić, OCD

4. Kako je bio traženi ispovjednik, on neumorno proučava priručnike katoličkog moralnog bogoslovlja. Brojne pribilježbe je pisao latinskim jezikom navodeći autore iz kojih je crpio svoje znanje o moralnom bogoslovlju, a koji su svoje priručnike pisali latinskim jezikom. Među autorima su: **Eduard Genicot, Jos. Hertnys, H. Noldin, E. Müller, M. Prümer, Fanfani**. U rješavanju slučajeva često navodi časopis *Theologisch-praktische Quartalschrift*, čije brojeve posjeduje somborska knjižnica od prvog broja iz 1895. pa sve do 1941.

5. Iako ovaj prikaz o izvorima o. Gerarda nije iscrpan, on je dovoljan da nam predoči činjenicu da brojni zapisi i propovijedi o. Gerarda, pisani bunjevačkom ikavicom, mađarskim, njemačkim i latinskim jezikom, imaju svoje brojne izvore. Danju je bio neprestano zaposlen, kao molitelj i kao djelatnik u korist duša, ali večernje sate, prije noćnog počinaka, on je posvetio studiju, kako bi se bolje otvorio Bogu i kako bi se što bolje osposobio za svećeničko djelovanje.

Više puta zapisuje da mu je, osobito poslije izdvajanja somborskog samostana iz mađarske provincije i njezino usmjerenje za širenje karmelskoga reda na teritoriju bivše Jugoslavije, dužnost prenijeti baštinu vlastitoga reda na generacije karmelićana u Jugoslaviji, a jednako tako da poznavanje moralnog bogoslovlja nije nikada dovoljno i da to bogoslovlje treba neprestano usavršavati, a bez sumnje je tako razmišljao i kada je pripremao svoje brojne propovijedi.

Ovo su svakako razlozi koji svjedoče da trebamo još dublje vrednovati lik ovoga čovjeka, njegov rad na Božjoj njivi, i njegovo značenje pod našim podnebljem.

UTJELOVLJENA RIJEČ I KRŠĆANSKI DUHOVNI ŽIVOT

1. U središtu pisane riječi o. Gerarda Tome Stantića je otajstvo Utjelovljenoga Sina Božjega Isusa Krista. Među brojnim zapisima koji se odnose na Bogo-čovjeka izdvajam ovaj koji je u samim temeljima njegova razmišljanja i življenja: "Isus je čovjekom postao a ne anđelom, ni jedno

još od anđela izvrsnije stvorenje nego baš čovjek. Pa čuj, čovječe, Bog svemoguć i čovjekom postaje, to je takvo poniženje, takva ljubav, da bi trebalo da odeš u pustinju, oči zatvoriš, klekneš, dokle god možeš disati da na drugo ne misliš, nego na poniznog, dobrog, velikog Sina Božjega, koji je mali postao. Pošto si slab, Isus ne želi nego da se poniziš kad ti nešto nedostaje, da pomisliš na njegovu poniznost, da se poniziš i strpljiv budeš." (Duhovne vježbe, 1918, str. 19)

2. Gerard se ne upušta u teološka razglabanja o otajstvu Božjeg Sina, Bogo-čovjeka, teološkom terminologijom, nego iz te temeljne istine naše vjere ide na primjenu, na značenje Utjelovljenje Riječi u duhovnom životu kršćanina, a i svoga osobnog duhovnog života. Treba "urasti" u Isusa, ističe on.

Kako bi dočarao što znači "urasti" u Isusa, služi se slikama svoje ravne Bačke, i ovako opisuje "urašćivanje" u Isusa: "Isuse, Ti si u nama mlado zeleno žito koje želi u nama rasti." (Razg. s Isusom, 32, 36). "Isuse, pogaženo, iz korijena iščupano žito, ali koje nije istrunulo, nego trenutačno uvenulo, kako bi po uskrsuću oživjelo i u vijeke slavno, puno slasti bilo. Ti si lijepo zeleno, pogaženo žito, da naša duša ne bude pogažena... Žito mora istrunuti da bi ponovno izniklo... (Ondje, 43). "Žito raste, donosi plod, te imamo što jesti. Po štovanju Malog Isusa, on u nama raste, tj. raste njegova ljubav, njegovo djelovanje u nama, postajemo pokorni, marljivi" (Ondje, 218). "Milo je zrelo žito jer će od njega biti slatko tijesto. Ali najsladi je Isus, od svoga poroda i cijeloga života i do skončanja svijeta. Ako žito u klici uništimo, od tog slatkog kolača ne jedemo. Tko ne voli Malog Isusa ne voli ni zrelog, propetog Spasitelja. Zato, tko ga nije ozbiljno usadio, neka ga usadi... Došlo je ljeto, zrije žito a Isus želi to biti!!! (Bl. duše, 389, 390).

Utjelovljeni Isus Krist nas voli, ističe Gerard, i to je razlog zbog kojega želi da u njega "urastemo". Kakva slast! - piše Gerard, Mene Najljepši voli... Isuse moje blago, ja ću na Tebe misliti. Najbolji mene voli i za mene brigu vodi!" (Ondje). Iako se Gerard ne služi teološkom terminologijom, ipak je jasno da su njegovi zapisi puni teologije, i to one sv. Pavla o "su-umiranju s Kristom da bi s njime su-uskrsnuli na novi život.

(nastavlja se)

POETSKI
KUTAK

Uređuje:
Lazar Novaković

SERAFIN MIČIĆ, franjevac, rođen je 16. rujna 1913. u Puntamici kraj Zadra. Kao kapelan i vjeroučitelj službovao je u raznim mjestima. Suradivao je u raznim časopisima za književnost. Objavio je više zbirki pjesama. Osobito su poznate: *Aureole* i *Zvezdane vigilije*.

SVEĆENIČE, GDJE SI?

Na žrtveniku sve je davno spremno:
I čista alba i misnica sjajna,
Laneni pojas i skrštena štola:

Svećeniče,

Obuci se

- gdje si?

- Vaj, moja alba i misnica moja
druge su boje i drugoga su kroja!

Plodovi zlatni sa sunčanih polja,
pšenično klasje i grozdovi trsa,
čekaju spremno na jastuku plavom:

slugo Božji,

prinesi ih

- gdje si?

- Umjesto klasja i zreloga grožđa
ja dižem ruke sapete u gvožđa!

Na blago suncu i bijelu korporalu
blista se kalež sa vinom bez mane
Za tvoja usta što proljećem dišu

svećeniče,

iskapi ga

- gdje si?

- Moj kalež nije iskovan od ruke,
ja s dlana pijem vino svoje muke!

Gle, nježne ruke pod pričesnim velom
uz čavle drže i vijenac od trnja
za tvoje čelo uljem pomazano:

mučeniče,

okruni se

- gdje si?

- U mojem mraku i psuju i kunu,
O ja već imam i rane i krunu!

U svijetlom krugu mramornog oltara
na svili čeka zatvorena knjiga
puna ljepote kao cvijeće meda:

učitelju,

otvori je

- gdje si?

- Kamo god svrnem svoje mutne oči
ja čitam knjigu i dublju od noći!

Već treća zvona zabrujaše skladno
nad morem tihim i selo na brijegu,
a šutljiv narod još čeka na žrtvu:

mučeniče,

povedi ga

- gdje si?

- Pod križem me gone evo polumrtva
kažite puku da već poče žrtva!

Serafin Mičić

Piše: Mato Miloš, OCD

LAICI I HIJERARHIJA

(nastavak)

Kao što se kršćanski laici brinu za društvenu zajednicu, tako se moraju brinuti i za crkvenu zajednicu jer su njezini članovi. Sabor govori o potrebi brige laika za dobro Crkve u sklopu njihova apostolata u svijetu. Ne postoji apostolat koji bi bio odvojen teoretski ili praktično od života u crkvenoj zajednici. Ako laici ne pokazuju volju i želju za opće dobro Crkve, za slavu Božju u Crkvi, neće je pokazivati ni za dobro svijeta ni za slavu Božju u svijetu. Treba omogućiti laicima prostor za vođenje apostolata u crkvenim zajednicama i za taj apostolat ih treba pripremiti i uputiti. Na Saboru je bilo govora da treba suradnju laika sa hijerarhijom za dobro Crkve institucionalizirati. Drugi su pak bili mišljenja da nešto što je pravno uređeno može postati opasnost sklerotiziranja. Tamo gdje kod laika vlada duh zauzetosti i brige za dobro Crkve, institucija kao takva neće biti zapreka njihove zauzetosti i laičkog apostolata. Danas postoje razni oblici suradnje laika s hijerarhijom Crkve kao što je: župno pastoralno vijeće, pastoralno vijeće biskupije s laicima i redovnicima, komisija za laike pri biskupskoj konferenciji, papinsko vijeće za laike. Laici se pozivaju da istinoljubivom ljubavlju, odvažnošću i razboritošću nadahnjuju svoj laički apostolat za opće dobro Crkve. Kršćanski laik treba biti zreo za takav apostolat. Ne može on sam sebe nametati hijerarhiji - evo ja sam tu, radit ću to i to. Sabor kaže: "Laici, kao i svi vjernici, neka s kršćanskom poslušnošću spremno prihvaćaju što... pastiri određuju... Neka slijede primjer Krista" (LG 37,1). Ima laika koji su vrlo revni, ali nerazboriti, bez katoličke kulture koji traže samo svoju promociju i slavu. Ima i onih koji su udruženi u razne karizmatičke pokrete, udruge, zajednice, često puta servilni do daske svojim voditeljima, kao i onih koji se nameću svojim karizmatičkim ushitima pa dodijavaju sebi i drugima. Treba ozbiljno gledati na kvalitete laika, a to su: ljubav, istinoljubivost, razboritost, poniznost, poštovanje, odvažnost. Koncilski otac, kardinal Newman, o laicima piše ovako: "Želim da laici ne budu osorni, površni u govoru, skloni na prepirku, nego ljudi koji shvaćaju svoju vjeru i tako u nju zalaze da je mogu braniti i drugima predati. Želim da svoje znanje povećavate i um izobražavate; da idući od istine k

istini uzmognete upoznati stvari onako kakve su u sebi, da uzmognete shvatiti odnos vjere i razuma, te konačno, temelje i načela katoličke vjere." Crkvu se ne može svoditi na nekakvu državnu demokraciju. Živimo u vremenu u kojem je racionalistički duh prevelike neovisnosti zarazio svijet, pa je potrebno naglašavati poslušnost Kristu i onima koje je Krist postavio za upravitelje u Božjoj Crkvi. Stoga prikaz odnosa laika prema hijerarhiji Sabor završava pozivom laika na molitvu za pastire, kako bi svoju službu vršili radosno u suradnji s njima.

2. Odnos pastira prema laicima

"Sveti pastiri neka priznaju i promiču dostojanstvo i odgovornost laika u Crkvi; neka se rado služe njihovim razboritim savjetom, neka im s povjerenjem daju dužnosti u službi crkve i neka im ostavljaju slobodu i polje rada, dapače neka ih potiču da se prihvaćaju djela i vlastitom pobudom. Neka s očinskom ljubavlju pažljivo razmotre pothvate, prijedloge i želje koje im laici iznesu. Opravdanu slobodu, koja u zemaljskoj državi svima pripada, pastiri će im s poštovanjem priznavati. Od tog obiteljskog dogovaranja između laika i pastira treba očekivati premnoga dobra za Crkvu. Na taj se, naime, način u laicima jača osjećaj vlastite odgovornosti, gaji oduševljenje, a sile im se lakše uklapaju u posao pastira. Pastiri pak, pomognuti iskustvom laika, mogu bistrije i prikladnije prosuđivati bilo u duhovnim, bilo u svjetovnim stvarima, tako da cijela Crkva, krijepljena nastojanjem svih svojih članova, uspješnije izvrši svoju misiju za život svijeta" (LG 37,2).

U ovom Saborskom odlomku navedene su smjernice pastirima da trebaju priznati i promicati dostojanstvo i odgovornost laika, koje može zvučati kao neka lekcija. Budući da su laici snagom sakramenta krštenja ucijepljeni u mistično otajstvo tijela Kristova, oni već imaju svoje dostojanstvo. Čemu onda dozivati u pamet to dostojanstvo koje laici već imaju? Povijesno gledano, to se dostojanstvo laika u Crkvi nije uvijek dovoljno vrednovalo. Laici nisu samo objekti crkvenosti, nego subjekti koji izgrađuju

Božje kraljevstvo na zemlji. Sabor kaže da se pastiri rado služe razboritim savjetom laika. Doista, razboriti laici mogu iz svoje društvene, ekonomske, političke, znanstvene, kulturne struke dati sugestije teologiji, pridonijeti modernoj teološkoj problematici, pomoći propovjedniku, ispovjedniku, voditelju liturgije, da ugrade svoje djelovanje u sadašnje iskustvo i da se u dodiru sa svijetom osjećaju sigurnima. "Neka im s povjerenjem daju dužnosti u službi Crkve." Crkvi je potrebna pomoć laika. S jedne strane, u Crkvi se povećava broj vjernika, a s druge strane opada broj svećenika, redovnika i redovnica. Koncilski otac, biskup Greco usporedio je Crkvu siromašnom majkom, koja poziva svoju djecu da joj pomognu. Laici se osjećaju djecom Crkve i osjećaju tu potrebu pomoći Crkvi svojoj majci. Ne iskazati im povjerenje prava je bezbožnost. Razloga za oprez u davanju povjerenja laicima uvijek će biti, ali nepovjerenje ne može nikada postati trajno. Sabor kaže da povjerenje treba biti tako da se laik vršeći povjerene dužnosti osjeća "slobodnim u poslu" ulažući sve svoje snage uma i srca. Sputavati ga nepovjerenjem znači da neće rado ništa učiniti. Treba dopustiti "inicijativu" u izvedbi poslova, jer posao obavljen u slobodi najbolje je sjeme iz kojega niču drugi poslovi i pothvati.

Sabor potiče pastire da "s očinskom ljubavlju pažljivo razmotre pothvate, prijedloge, želje" koje im laici iznose, navodeći citat: "Duha ne gasite" (1 Sol 5,19). Duh djeluje u laicima koji ga nose kao svoju dušu. Pastiri trebaju biti jednako budni na rad Duha u njima samima. Dijalog ili razgovor između hijerarhije i laika je nužan kada se radi o općem dobru Crkve ili o osobnoj savršenosti pastira. Takav razgovor neće ništa naškoditi autoritetu pastira, kao što otac u obitelji ne postaje manjim time što rado sluša svoje sinove. No, Sabor ipak računa da nije svaka želja u nama, pa makar bila i dobra, od Duha Svetoga. Postoji i demon "svjetla" koji se prerušava u odijelo istine. Stoga su i pastiri i laici pozvani "ispitivati i razlikovati duhove" od kud što dolazi. Pastir tu ima glavnu ulogu prema onoj Ivanovoj: "Ljubljeni, nemojte vjerovati svakom duhu, već duhove podvrgnite kušnji da vidite je li od Boga, jer su se pojavili mnogi lažni proroci u svijetu" (1 Iv 4,19). Velika je dakle korist za Crkvu pravilno ponašanje laika prema hijerarhiji i hijerarhije prema laicima. Sav apostolski rad laika i njihova pomoć u Crkvi, ovisi o međusobnim razgovorima laika i hijerarhije.

Marijin primjer

Dokument "Prezbiter, pastir i vođa župne zajednice" donosi još jedan put svećeničke duhovnosti: nasljedovanje primjera Isusove Majke Marije u njezinom odnosu prema Kristu svećeniku. Marija se ovdje svećenicima ne postavlja kao uzor svećeničke službe. Uzoran je način njezinog sudjelovanja u svećeničkoj službi a to je Marijina duhovnost kojom je ona sudjelovala u spasenjskim otajstvima svoga Sina. Marijina vjera, Marijina ljubav, Marijino poistovjećivanje sa sinovljevom žrtvom, njeno prikazivanje vlastitog života i vlastite patnje sjedinjene s Kristom na križu, sve su to nadahnuća i primjer kakvom bi dušom trebao svećenik sudjelovati u otajstvima spasenja koja sada, po njemu - svećeniku - čini Krist. U tom smislu je Marija svojim načinom i duhom nenadmašivo nadahnuće svećeničke duhovnosti. Stoga je svećenička duhovnost i marijanska. Nije bez razloga Isus Krist na križu ostavio svom ljubljenom učeniku svoju majku riječima "Evo ti Majke!"

Euharistija i Časoslov

Na putu svećeničke duhovnosti još su dva sredstva kojima svećenik hrani svoju duhovnost: **euharistija** i **molitva božanskog časoslova**. Euharistija za svećenika mora zauzimati "uistinu središnje mjesto njegovoga služenja", jer je u njoj sadržano svekoliko duhovno dobro Crkve i jer je ona, po sebi, izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije. Iz toga proizlazi itekako velika važnost pripremanja svete mise, njezina svakodnevnoga slavljenja, zahvaljivanja i pohoda Isusu u Oltarskom sakramentu tijekom dana. I konačno, veliki izvor svećeničke duhovnosti jest molitva božanskog časoslova zajedno s cijelom Crkvom. Svećenikovo srce se tako jača ljubavlju za božanskog pastira kojim se jedino autentično predstavlja vjernicima. Svećenik se časoslovom "obraća Bogu u ime svijetu" i tako postaje "gotovo usta cijele Crkve", kako kaže sveta Katarina Sijenska. U božanskoj službi njegovo je zauzimanje među najučinkovitijima za spasenje svijeta, jer nadodaje ono što nedostaje hvali Kristovoj, kao njegov ovlaštenu veleposlanik.

Ovaj dio sadrži sržnu poruku cijelog dokumenta što se tiče osobe i službe iz koje proistječe duhovni profil svećenika. Namjera je objavljivanja ovakvog teksta u "Zvoniku" da bi vjernici koji čitaju ove odlomke shvatili izuzetnost i veličinu svećeničkog poziva i zahtjevnost svećeničkog života. Što činiti? Moliti revno, revno i ustrajno za svoje svećenike. Vjernici koji ne razumiju svećeničku duhovnost i njegovo poslanje u opasnosti su da nikada ne postanu do kraja vjernici jer će ih stalno smetati nesavršenost svećenikove osobe a zaboravit će na svetost njegovog poziva. A najčešće, pak, zaboravljaju na svoju obvezu da pomognu, razumiju, prihvate i molitvom prate život i djelovanje svojih pastira. /13-14/

(nastavit će se)

Hrvatske katoličke Internet stranice (XVII.)

Papa u BiH

<http://papaubih.ba/>

Premda je prvi pastoralni pohod Pape Ivana Pavla II. Bosni i Hercegovini 1997. godine bio od izuzetnoga značenja za stanovnike ove ratom iscrpljene zemlje, a osobito za građane Sarajeva gdje se ovaj posjet i odvijao, njegov drugi pohod Bosni i Hercegovini koji se zbio 22. lipnja u Banjoj Luci, imao je posebno značenje za katolike (Hrvate) u ovoj susjednoj zemlji, te je utemeljena službena informativna Internet stranica o Papinu posjetu, koja se nalazi na adresi: <http://papaubih.ba/>

Ova moderno dizajnirana i osmišljena stranica najprije je iz dana u dan, a zatim i iz sata u sat pratila sve pripreme za papin posjet, a potom i cio tijek njegova boravka u Banjoj Luci, te najvažnije događaje nakon toga. Svojom sadržinom, grafičkim izgledom i drugim parametrima ona vrlo slični stranici o trećem Papinu posjetu Hrvatskoj. Na početnoj se stranici nalazi poziv Papi da posjeti Bosnu i Hercegovinu, a po izboru jednog od četiri jezika (hrvatski, bosanski, srpski, engleski) na kojima posjetitelj želi pratiti stranicu, ulazi se na središnji dio, gdje su podlinkovi vezani za Papin posjet Banjoj Luci (program posjeta, vijesti, fotogalerija, poslanica biskupa BiH, obraćanje Pape i obraćanje predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, organizacijski odbor, Papin životopis, korisne informacije, press), ali i linkovi za druge stranice (Ivan Merz, prijašnji Papin pastoralni pohod BiH, Katolička crkva u BiH, najvažnija državna tijela i sl.).

Više informacija o Papinu posjetu Banjoj Luci, njegovu značenju i sudjelovanju naših sužupljana iz Bačke, čitatelji mogu naći na drugim stranicama ovoga broja Zvonika.

s. b.

NADBISKUPI HOČEVAR I NUNCIJ SBARBARO KAPELANI SUVERENOG VITEŠKOG MALTEŠKOG REDA

U Beogradu u crkvi Krista Kralja, 16. lipnja u svečanoj koncelebraciji, koju je predvodio uzoriti kardinal Pio Laghi, prorektor Suverenog viteškog Malteškog reda, dodjelom Velikoga malteškog križa, nadbiskup beogradski mons. Stanislav Hočevar i nadbiskup nuncij u SCG mons. Eugenio Sbarbaro, odlikovani su naslovom "Kapelani Suverenog viteškog Malteškog reda". Veliki križ im je uručio drugi čovjek Reda, a poziv na svečanost je uputio gospodin Aleš Weingerl, ambasador spomenutog Reda u Beogradu. Misa je bila u čast Rođenja svetoga Ivana Krstitelja koji je zaštitnik Malteškoga reda. Kardinal je u svojoj homiliji ukazao na razlog slavljenja ovoga sveca kao zaštitnika i smisao Malteškoga reda čiji je moto: "Braniti vjeru i brinuti se za siromahe". Naše vrijeme je vrijeme u kojem se vjera brani svjedočanstvom - rekao je kardinal i obojicu nadbiskupa bratski pozvao na taj put svjedočanstva. Nakon svečane mise novi je ambasador, g. Aleš priredio svečani prijem na Kalemegdanskoj terasi na kojem su bili mnogi uglednici političkog, kulturnog, društvenog i crkvenog života.

Uredništvo "Zvonika" od srca čestita i nunciju Sbarbaru i nadbiskupu Hočevaru!

Piše: dr. Tadej Vojnović, ofm

Abraham i Abimelek

S Abrahamom smo stalno na putu. Tako je to i ovaj puta dok čitamo odlomak teksta iz Knjige postanka (Post 20,1-18) u kojem se sastaje više predaja što zaključujemo po upotrebi Božjega imena (Elohim i Jahve). Abraham je nomad pa se u njegovom životu stalno izmijenjuju dva stanja: "krene" i "nastani se". Tako je to i ovaj puta. Pisac nas izvještava da se Abraham zajedno sa svojom ženom Sarom uputio vrlo duboko na jug. Mjesta koja se spominju (Kadeš i Šur) nalaze se na samom jugu blizu egipatske granice. I put, kao i svaki put pogotovo u starini nosi sa sobom ne samo nove doživljaje već često i vrlo velike nezgode i nevolje. U jednu je takvu nevolju upao i Abraham (gotovo sličnu onoj koju je imao u Egiptu, usp. Post 12,14-20). Opet je u pitanju vlast i vlastodršci. Kad je stigao u grad Gerar, Sara se svidje kralju gerarskom Abimeleku. No to nije samo svidjeti, ta Abraham je samo običan nomad u očima kralja! Ne znači li to dovesti u pitanje sebe i svoj život. Stoga Abraham reče: "Sestra mi je!" Abimelek je Saru smjestio na svoj dvor. Ali, ljudi imaju još jednog promatrača svojih djela a to je Bog. I Bog se sam umiješao u stvar!

Tko je kriv?

Tekst nam najprije pripovijeda o Božjem djelovanju: "Ali Bog dođe Abimeleku noću u snu te mu reče: 'Zbog žene koju si uzeo moraš umrijeti jer ona je žena udata'" (r. 3). "Ona je žena udata!" U ovome je sadržana bit Abimelekovog prijestupa. Mi bismo se odmah pozvali na kraljevo neznanje, no pisac vrlo dobro ovdje razlikuje objektivni prijestup od subjektivne odgovornosti. Ono što pisac želi staviti u prvi plan jest objektivnost čina. Čin koji je objektivno i po sebi zao uvijek je takav bez obzira na svijest počinitelja.

Abimelek je iznenađen. On je u potpunom neznanju glede odnosa Abrahama i Sare. Stoga i može reći: "Gospodine, zar ćeš pravednika pogubiti?" Abimelek se može pozvati na Božju pravdu jer je doveden u zabludu od strane Abrahama a i Sare. Kralj daje vrlo lijepo svjedočanstvo svoje savjesti: "Čiste sam savjesti i neokaljanih ruku ovo učinio!" Kako je lijepo imati čistu savjest i neokaljane

ruke! No da li je to samo naša zasluga? Pisac nas upozorava da je to prvenstveno Božja zasluga. Stoga Bog odgovara kralju Abimeleku: "I ja sam te zadržavao da protiv mene ne griješiš, i nisam dopuštao da je dotakneš!" To što smo dobri i vjerni Bogu nije, dakle, samo naša zasluga već je to plod naše suradnje s Bogom. I Božja je uputa Abimeleku sasvim jasna: on mora vratiti ženu njezinome mužu i tek tada će sve biti u redu. U suprotnom, kralj kreće prema smrti.

Ono što u ovom tekstu posebno upada u oči je ne samo Božji navještaj da će Abraham moliti za kralja Abimeleka, već i što je ovdje Abraham nazvan "prorokom". Po čemu je Abraham prorok? Po tomu što nosi Božju riječ. Ne samo da je nosi već je i "hoda", ta on je na Božju riječ stavio svega sebe i sve što ima pa je na taj način postao prorok-svjedok. Ovdje se možemo pitati, kako to da Bog naziva Abrahama prorokom a Abraham je grešan? I to je vrlo važno uočiti: grešnost i ljudska slabost, strah i bojazan za vlastiti život su nešto od čega prorok nije imun. No on je svejedno nosilac Božje riječi. Pa makar je grešnik, Abraham može moliti za kralja Abimeleka, što je također vrlo važno uočiti za vlastiti život.

Jutro na dvoru

Prošao je san, osvanulo je jutro i Abimeleku je sada na javi još jasnije što je učinio. Ne samo da mu je žao i da se kaje već to želi očitovati cijelom svojem dvoru. Tu kraljevu želju pisac posebno ističe donoseći okolnosti: "Rano ujutro Abimelek ustane, sazove sve svoje sluge i kaže im sve što je bilo i ljudi se veoma uplaše" (r. 8). Da li smo odgovorni jedni za druge? Da li moja krivica pogađa i drugoga? Sve se to nekako daje naslutiti u ovoj rečenici pisca koji ističe tu povezanost i solidarnost kralja i podanika.

Abraham zaslužuje prijekor pa to kralj i čini čim ga je ujutro ugledao nakon što ga je dao dozvati k sebi. "Što si nam to učinio?" pita kralj s prijekom, razočaran i zabrinut. I on ističe tu solidarnost grijeha na kojem svi na neki način imaju udjela jer su njegovi podanici i u njegovu kraljevstvu. Možda nam nedostaje spoznaja ove komunitarne

dimenzije grijeha? Abimelek traži od Abrahama da obrazloži svoj postupak i svoje namjere. Abrahamova isprika je vrlo slaba i blijeda. Ona počiva na krivoj pretpostavci da među poganima "nema straha Božjega", tj. da među onima koji ne poznaju Jahvu, Boga Abrahamova, nema moralnih vrednota i strahopoštovanja prema Bogu. I ovdje nas pisac podsjeća da Izrael nema monopol na Boga, da Bog djeluje u srcima svih ljudi. Još je daleko bila spoznaja o savjesti koju mi danas imamo ali to ne znači da nije bilo savjesti. I na to pisac želi upozoriti. U ljudsko je srce upisano da ono što čovjek prepoznaje kao zlo to nikada ne smije činiti i da postoji netko kome je odgovoran za svoja djela. Tako je i Abimelek, premda kralj i moćnik, snažno osjećao imperativ savjesti: "Ona je žena udata" i ne smiješ je dotaknuti!

Kraljevsko darivanje

Kao što je Bog bio milostiv Abimeleku, tako je sada i Abimelek velikodušan prema Abrahamu. Zaustavimo se u svom razmišljanju kod ove činjenice. Pitajmo se, iskreno, koliko je Božje milosrđe i Božja dobrotu prema nama poticaj da prema drugim ljudima budemo velikodušni? Koliko nam je toga darovano? Koliko nam je toga oprošteno? A mi smo često tako stisnutog srca!

Nagrađeni su i Abraham i Sara. Abraham, uz svoju ženu Saru, dobiva "ovaca i goveda, slugu i sluškinje" a Sara "tisuću srebrnika" za njihov zajednički život. Zanimljivo je što kralj kod toga govori Sari: "neka ti budu koprenom pred očima sviju..." Što to znači? Abimelek time želi Sari povratiti njezinu čast. Tu čast kod žene na Istoku čuva koprena pred njenim očima i licem. Sada je tek sve izmireno i izravnano i pred Bogom i pred ljudima.

Abrahamova molitva

Abraham postaje zagovornik kralja Abimeleka pred Bogom. On moli za njega, premda je sam grešnik. I Bog prima i uslišava tu molitvu, ozdravlja Abimeleka i kraljicu i daje plodnost ženama da opet mogu rađati. Pitamo se, zašto pisac tek ovdje na kraju govori o kazni? Zato što mu je daleko važnije bilo Božje vrednovanje i postupak kralja Abimeleka. Tako čitava ova zgodica završava s "happy-endom" a to je uvijek tako kad ljudi poštuju Božje zakone i vrše njegovu volju.

(U sljedećem broju: Rodio se Smješko!)

Paulinum - za duhovna zvanja

Uređuju: Marjan Ostrogonac i Tomislav Ivanović

40. OBLJETNICA Paulinuma i Dana duhovnih zvanja

Na dan Dobroga Pastira, kada se slavi svjetski dan duhovnih zvanja, sjemeništarci su priredili glazbeno-meditativni program u katedrali. Prije četrdeset godina ustaljen je Dan duhovnih zvanja, a ove godine proslavljamo i 40. godišnjicu postojanja Paulinuma. Program su pripremili sjemeništarci pod ravnanjem rektora **mons. Josipa Mioča** koji je na početku pozdravio nazočne. Istaknuo je kako je sjemenište, iako mala institucija, dala velike i poznate svećenike, redovnike, misionare, liječnike, pravnike, diplomate, pa čak po jednog biskupa i apostolskog administratora. Sve se to ne bi ostvarilo bez pomoći Dobrog Pastira i bez duhovne i materijalne pomoći vjernika.

Nakon programa koji su izveli sjemeništarci, uslijedila je sveta misa kao zahvala za tolike godine plodnog djelovanja sjemeništa. Svetu misu je predvodio **mons. Josip Mioč**, uz koncelebraciju **vlč. Josipa Kujundžića**. O povijesti svoga zvanja i o tome kako je biti sjemeništarac govorio je učenik četvrtog razreda **Marjan Ostrogonac**. Pod svetom misom pjevao je sjemenišni zbor **Schola Cantorum**, a svirali su **László Baranyi** na orguljama i **Danil Zadepko** na gitari. Na kraju svete mise zamolili smo Dobrog Pastira da blagoslovi put sjemeništaraca prema svećeništvu, a zatim dobročinitelje i sve one koji potpomažu duhovna zvanja.

Dragan Muharem

Te Deum

Školska godina u biskupijskoj klasičnoj gimnaziji traje svake godine od prvog tjedna rujna, uključivo do završetka prvog tjedna u lipnju. U ovoj školskoj godini završetak nastave proslavili smo zajedničkom svetom misom i Te Deumom 7. lipnja u sjemenišnoj kapelici. Na ovom slavlju sudjelovali su, osim učenika, profesori gimnazije, roditelji učenika, dobročinitelji Paulinuma i vjernici. Unatoč velikoj vrućini svi su radosno sudjelovali i pratili liturgiju, koju je uljepšao svojim soliranjem maturant **Dragan Muharem** uz orguljsku pratnju **Lászla Baranyija**. Zahvalne govore su održali **Marijan Kujundžić** i **Gabor Drobina**, vicematuranti.

Školska ekskurzija na domaćem terenu

Prema planu i programu, svaka škola treba godišnje obaviti barem jednu školsku ekskurziju. Tako je 18. svibanj bio predviđen da sjemenišna zajednica i učenici Paulinuma posjete đakovačku bogosloviju i teološki fakultet, a također da proputuju kroz Osijek i da posjete novu crkvenu gimnaziju. Na žalost, ovo se nije ostvarilo radi administriranja viza.

Poglavari sjemeništa "Paulinum" promijenili su smjer ekskurzije, pa su učenici, dobrotom samouprave grada Subotice, jedan dan proveli na Fruškoj Gori, Petrovaradinu i u Novom Sadu.

Sjemeništarci su obišli čuvenu petrovaradinsku tvrđavu i posjetili pothodnike i puškarnice koje su nekada služile austro-ugarskoj vojsci za obranu grada.

Nakon posjete Petrovaradinu pravi odmor bio je u predivnoj Božjoj prirodi na Fruškoj gori. Šetnja po šumi, obilazak spomenika i udisanje čistog šumskog zraka su događaji koji se mogu samo doživjeti. Opušteni i raspoloženi sjemeništarci su posjetili pravoslavni manastir Hopovo.

Obogaćeni ovim susretom vratili su se u Novi Sad i sa zanimanjem razgledali i divili se njegovim kulturnim vrednotama.

U autobusu je atmosfera bila opuštena, a pjesmom smo se tako oprostili od naših maturanata na divnoj ekskurziji.

Dragan Blažević

Svibanj

Slavimo te, Marijo,
majko naša sveta,
častimo i dušom svom
Sina tvog propetog

Vojvotkinjo puka svog,
kraljice sveg svijeta,
moli Oca i Sina svog,
za blagoslov ovog ljeta.

Isusa, o Marijo,
posrednice sveta,
moli da nam pomaže
milost srca raspeta.

Blagoslov nam, Marijo,
majčinski o sad daj,
i nađi u nama,
pokajanje u suzama.

Anđeoska kraljice,
mati naša mila,
u bjelini svjetlosti,
nebeska si vila.

Njegu, brigu majčinski,
ti nam sad pokaži,
usliši naše molitve,
i nama se ukaži.

Dragan Blažević

Uređuje: Katarina Čeliković

NAŠ IVAN PAVAO II.

Dragi Zvončići i Zvončice,

jeste li gledali ovih dana preko TV ekrana našeg PAPU? Jeste li vidjeli kako je milo gledao djecu, mlade, stare... Kako je hrabrio sve ljude u Rijeci, Dubrovniku, Osijeku, Zadru, Banja Luci? I svugdje su blizu njega bila djeca.

I naši mališani su otkrili koliko je Papa blizak svima nama. Iako star i bolestan, on zrači ljubav, strpljenje prema nama koji ga pratimo, slušamo...

Naš Ivan Pavao drugi - naš slatki Isus na zemlji (kako je to lijepo rekla sv. Katarina Sijenska) nas pomalo i upozorava - vidite, bolest me uhvatila i starost, ali ja se ne dam. Isus je moj oslonac, moja hrabrost.

A mi - čim sunce malo jače grije već se sklanjamo, prečesto u nedjelju kada treba ići na sv. misu. Čim prođe škola, crkve su nam bez vas, dragi Zvončići - pa gdje ste? Pravi odmor je uz Isusa. To su posvjedočila i djeca hodočasnici, djeca koja su molila za Papu, djeca koja su molila devetnicu Mariji Pomoćnici kršćana, djeca koja su pjevala na "Zlatnoj harfi". Moramo im vjerovati jer su na svim ovim fotografijama koje su nam poslali sretni.

Zvončica

BIKOVO MOLILLO ZA PAPU

P - Petar naših dana
E - ekumenizam
T - tolerancija

Nedjelja je moj omiljeni dan u tjednu. Nju najviše volim zato što redovito s roditeljima idem u crkvu i zato što je nedjelja obiteljski dan. U nedjelju 1. lipnja na mene i nas sve prisutne ostavio je jako veliki utisak pano postavljen podno oltara u našoj župnoj crkvi. Naš župnik dekan **Julije Bašić** služio je sv. misu i za vrijeme iste propovijedao o Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. i njegovom trećem pastoralnom pohodu Hrvatskoj. Objasnio nam je simboliku panoa, na kojem je Papina zastava. Na njoj je bilo veliko crveno srce, a u srcu slika Sv. Oca Ivana Pavla II. Još veći utisak na mene je ostavila riječ "PET" što je iznad tog panoa bila ispisana. Velečasni je rekao da u toj riječi slovo "P" simbolizira Papu - Petra naših dana. Slovo "E" simbolizira ekumenizam, a slovo "T" toleranciju.

Zamolio nas je sve da narednih pet dana dolazimo u crkvu na sv. misu, te svaki dan pet minuta čitamo Bibliju i molimo zajednički krunicu, prikazujući to za blagoslovljen pohod Ivana Pavla II. R. Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, ali nikada ne gubeći iz vida da je molitva uvijek dar, a darivanje molitva. Ja vjerujem da je to istina i da tako treba da kao kršćani živimo jer će nas dragi Bog vječnim životom nagraditi.

Anita Knjur, 4/b razred

NAJMLAĐI KOD PAPE U DUBROVNIKU

Mi smo svjedoci te radosti!

Dolazak Svetog Oca Pape u Hrvatsku za nas malene je bila velika čast i radost. Pogotovo što smo mogli izblize vidjeti Papu i sudjelovati na svečanoj misi proglašenja blažene Marije Petković. Nas sedmero iz vrtića "Marija Petković - Sunčica" iz Subotice sa svojim roditeljima, župnikom **Andrijom Anišićem**, odgajateljicama i s. **Ivom** uputili smo se na daleki put u Dubrovnik. U autobusu smo molili, pjevali, igrali se i odmarali. Na misi smo doživjeli radost proglašenja Marije Petković, zaštitnice našeg vrtića s drugim našim vršnjacima iz vrtića iz Zagreba i Blata, rodnog mjesta blaženice. I možemo posvjedočiti da smo svjedoci radosti što imamo novu blaženicu koja je živjela i radila i u Subotici i koja je voljela malene poput nas. Sretni smo što smo bili i prvi i najmlađi hodočasnici na grobu blaženice nakon proglašenja. Jako nam se sviđjelo svetište i rodno mjesto blaženice Marije. Sestre u Blatu su nas lijepo primile i smjestile nas u vrtić koji nosi ime kao i naš u Subotici.

Na putu smo vidjeli mnoge stvari i drugo - kao visoke planine, more, a do sada još nismo vidjeli tunel te smo se i tome radovali. Hvala našim roditeljima, župniku, s. Ivi i svima koji su nam na bilo koji način pomogli da to doživimo i sigurno će nam to ostati uvijek u sjećanju.

Hodočasnici iz vrtića

DEVETNICA MARIJI POMOĆNICI U SELENČI

Mjesec svibanj je poseban po tome što se na osobit način štuje Marija Majka Isusova. Djeca naše župe svake godine redovito dolaze na "majske pobožnosti" noseći Djevici Mariji cvjetice i na taj način pokazuju ljubav koju osjećaju prema Njoj.

U mjesecu svibnju je još jedan veliki blagdan - Marija Pomoćnica kršćana. Don Bosco se u svome životu puno utjecao Mariji Pomoćnici koja mu je bila velika zagovornica i pomoćnica u njegovom djelovanju. Po Mariji Pomoćnici je dao ime novoj ženskoj družbi koju je osnovao zajedno sa M. Dominikom Mazarelo - kćeri Marije Pomoćnice (salezijanke). Svi ovi lijepi događaji su nas potaknuli da i mi učinimo nešto posebno za ovaj blagdan. Odlučili smo obavljati Devetnicu. Djeca su svaki dan na sv. misi pjevala pjesme Mariji i sklapali svoj mozaik od papira. Na sam blagdan, 24. svibnja imali smo svečanu sv. misu koju je predvodio domaći župnik. Djeca i mladi su vodili pjevanje, čitanje. Nakon sv. mise smo dijelili sličice, darove a djecu u Oratoriju je čekalo još iznaneđenja - među ostalim i sladoled! Zbog škole animatorice nisu mogle dolaziti na sv. misu pa su one svoju Devetnicu obavljale svaku večer u Oratoriju.

Ovo je prvi put da smo slavili blagdan Marije Pomoćnice na ovako svečan način. Djeci se to jako sviđjelo a i vjernicima kada su vidjeli za vrijeme Devetnice djecu u tako velikom broju i kako lijepo i radosno pjevaju.

Marijo, Pomoćnice kršćana - moli za nas!

K. R.

mons. Beretić daje diplomu pjevačima iz Selenče

Župa Marije Majke Crkve

Dječji vrtić "Marija Petković - Sunčica"

ZLATNA HARFA 2003

SUSRET DJEČJIH ŽUPNIH ZBOROVA

**Pjevajte Gospodinu
pjesmu novu! (Ps 96)**

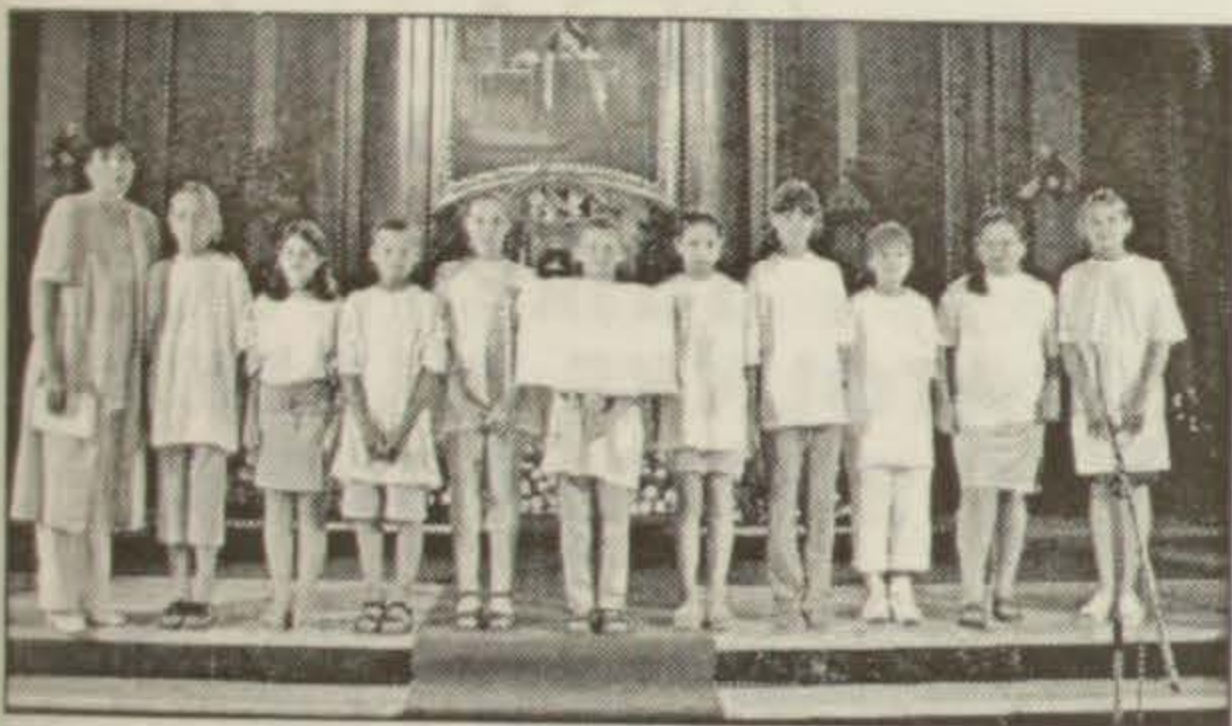
Jedanaest dječjih zborova iz Subotičke biskupije pjevalo je na "Zlatnoj harfi", sedamnaestoj po redu, pod motom "Pjevajte Gospodinu". Svaki je zbor otpjevao dvije pjesme, jednu liturgijsku a drugu po vlastitom izboru. Uz Bibliju i kronicu na počasnom mjestu, kojima je posvećena ova godina, djeci se na početku, nakon zajednički otpjevanih pjesama, obratio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić. A onda su nastupila po prvi put djeca iz vrtića "Marija Petković - Sunčica", pa redom djeca iz župe Marije Majke Crkve, Sv. Roka, Selenče, Svetozar Miletića, Starog Žednika, Isusova Uskrsnuća, sa Palića, iz Male Bosne, Sv. Terezije Avilske i Vajske. Dječji zborovi iz župa Marije Majke Crkve te Sv. Roka - vrtić i školarci - imali su čast otpjevati i treću pjesmu posvećenu novoj blaženici Mariji Petković koja je boravila u Subotici prije osamdesetak godina.

Zborove su pratili mladi glazbenici na različitim instrumentima kojih je svake godine sve više. Radost na licima najmanjih pjevača potvrdila je pravilo - Tko pjeva, dvostruko moli. Svim ravnateljima zborova na kraju je zahvalila dugogodišnja organizatorica ovog divnog okupljanja s. Mirjam Pandžić, a katedralni župnik Beretić je podijelio diplome.

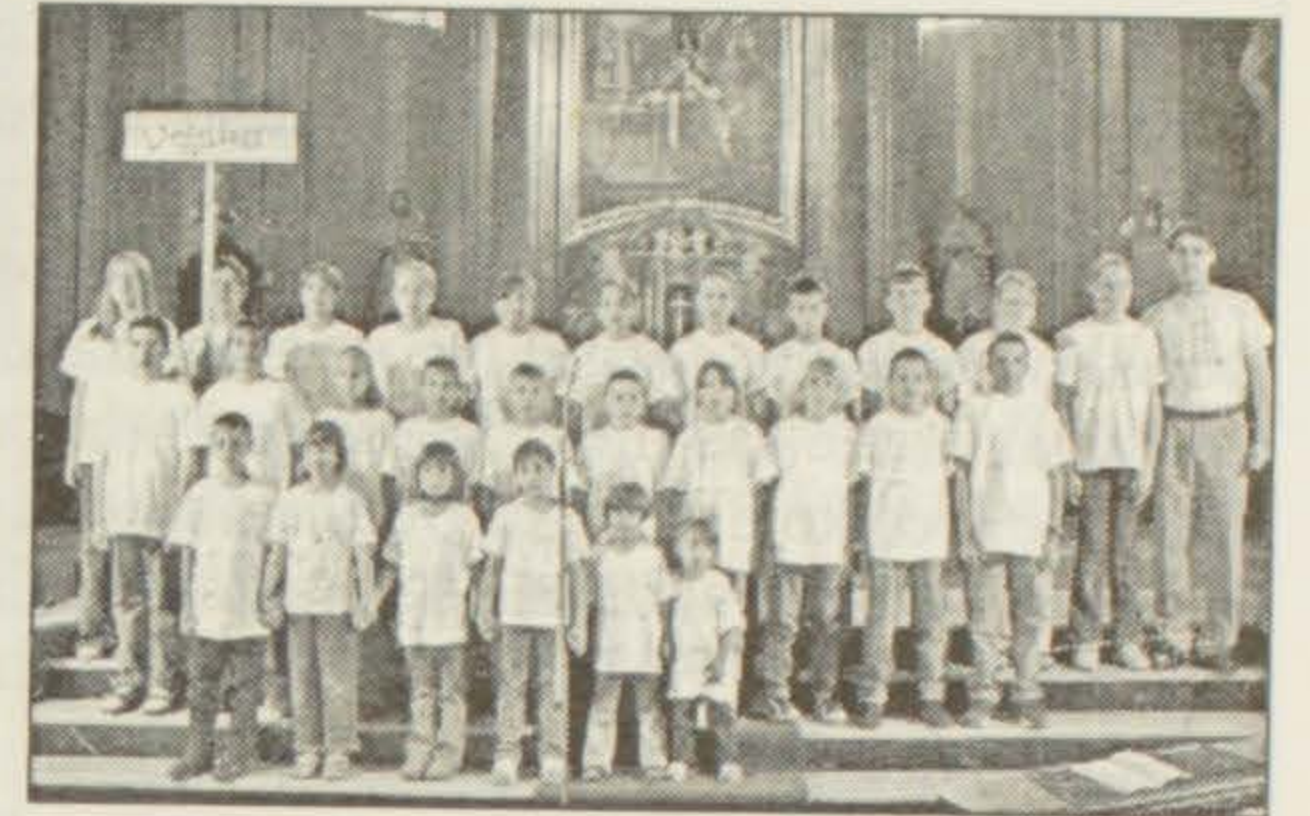
Tradicionalnom pjesmom "Ostani s nama" završila je "Zlatna harfa" pozivajući na sljedeći susret i potvrđujući da je njegovanje crkvenog pjevanja među najmlađima vrlo važan zadatak.

/K. Č./

Fotografije izradila:
Jelena Piuković

Dječji zbor iz Starog Žednika

Dječji zbor iz Vajske

Dječji zbor iz Svetozar Miletića

Katedralni dječji zbor iz Subotica

Dječji zbor sa Palića

Mali pjevači iz Male Bosne

Župa Isusova Uskrsnuća

Župa sv. Rok

Uredništvo: Marina, Ivana, Dijana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Vrijeme je za put...

Svake godine u ovo vrijeme, ista slika. Pomalo tužna, pomalo sretna i na kraju ... ostaje da vrijeme potvrdi povjerenje ili razočarenje. Svi oni koji se spremaju na dalek put pomalo su već otišli, a pomalo zaboravili osobe što ostaju. A ovi "sretni" što ostaju, slično osjećaju prema onima što odlaze. Netko će reći: ravnoteža postoji! Da li? Jedni su otišli, drugi ostali, pa što, život ide dalje.

Vrijeme za put... predviđa i neke pripreme. I onima što odlaze, a osobito onima što ostaju, potrebna su neka pomagala kako bi lakše "surfali" životom. U potrazi za pomagalima nekima će to ići lakše od ruke, a nekima teže. Kada polazite na put, pored uobičajenih stvari koje ne treba zaboraviti, uvijek ponesite upute za čitanje znakova. Upute vas mogu spasiti od nezgodnih situacija, loših prečica i čorsokaka. Vaše srce koje će čitati Božje znakove i voditi vas kroz život, najbolji je tumač znakova. A u trenutku kad se zapitate kuda dalje, uz pomoć Isusove ljubavi krenite prema domu. Božja ljubav će sav na kraju vratiti domu iz kog ste potekli i u kom vas još uvijek čekaju.

Sretno....

Marina

TRIBINA MLADIH S GOSTIMA IZ BEOGRADA

VJERUJEŠ LI ISUSU?

Tribina, održana u nedjelju 15. lipnja, imala je posebnu draž. Toga su dana naši gosti bili mladi iz Beograda, njih petnaestak. Članovi odbora Tribine mladih bili su domaćini dragim gostima koje su odveli u Tavankut u crkvu Srca Isusova. Ovaj dan je započeo sv. misom na kojoj su gosti, predvođeni s. **Andrijanom i fra Sašom Čolićem** predvodili pjevanje. Sv. misu je predvodio pater **Drago Kurpes**.

Nakon sv. mise i ručka goste smo odveli na Palić na ugodno druženje i kupanje.

A tribina je okupila i ovogodišnje krizmanike koji su poslušali predavanje p. **Drage**. Iako je predavanje bilo nešto duže nego obično (s obzirom da

Druženje u Tavankutu uz gitare i pjesmu

je bilo jako dobro, nismo to ni primijetili), rastanak nam je brzo došao. I Beograđani i mi izrazili smo veliku želju da se opet vidimo.

I ovogodišnjim krizmanicima poželjeli smo dobrodošlicu i podijelili im prigodnu čestitku.

Nadamo se da će nas od jeseni biti još više na našoj tribini.

Mirjana

Prijatelji iz Beograda na palićkom molu

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

VIII. ZADATAK

U GODINI BIBLIJE I GODINI SVETE KRUNICE, otkrijmo u osmom zadatku što nam Bog poručuje.

Pronađite zadane dijelove u Svetom pismu, za svaki tjedan po jedan, promeditirajte ih i, ako imate neko razmišljanje koje želite podijeliti s nama - pišite.

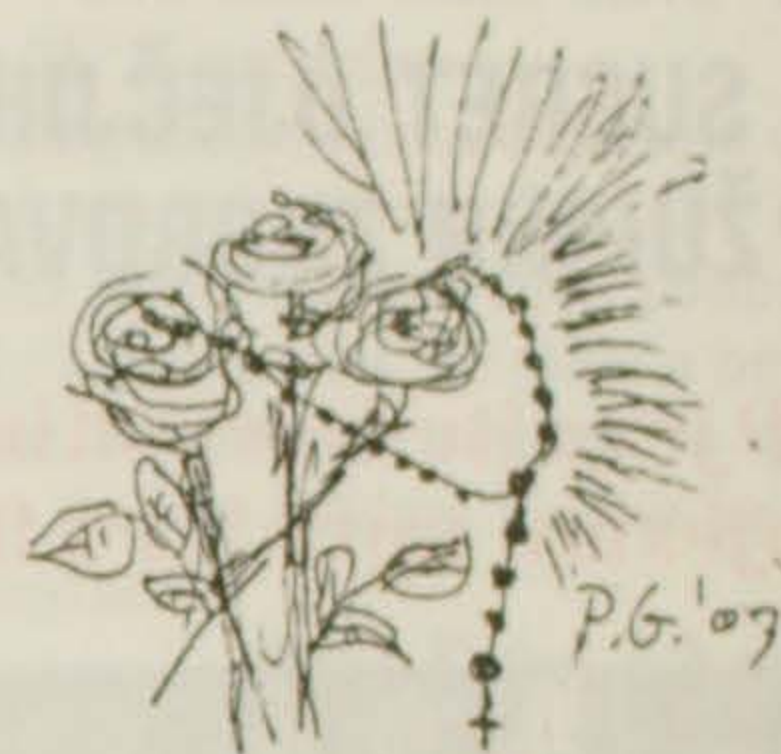
Ps 139,17-18

Jer 32,41

Fil 2,13

Otkr 21,3-4

Do sljedećeg zadatka, uživajte!

SUSRET KATOLIČKE MLADEŽI U BAČKOM BREGU

U sklopu proslave 500 godina župe u Bačkom Bregu, u nedjelju, 18. svibnja, u crkvi sv. Mihovila Arkanđela, održan je susret katoličke mladeži pod nazivom "Marijo, majko, mi smo tvoja djeca." Na svečanoj misi i u prigodnom programu sudjelovali su osim domaćina i vjernici iz Sonte, Svetozara Miletića i Bezdana. Bili su prisutni i svećenici iz ovih župa i iz Sombora, a svetu misu je predvodio domaćin, vlč. **Davor Kovačević**. Na početku misnog slavlja, prisutne je pozdravila generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**, a na svečanosti je bio prisutan i treći tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu **Stipan Medo**, te mnogi drugi gosti. Nakon svete mise, svaka je župa izvela kraći, prigodni program. Slavlje je uz igru i pjesmu te bereški paprikaš nastavljeno u Domu kulture.

Centralna proslava 500 godina župe Bački Breg održat će se u mjesecu kolovozu.

Zlatko Gorjanac

MATURANTI...

Za nas maturante srednja škola je gotova. Četiri godine mučenja, ispitivanja, propitivanja, testova i testića naša su prošlost. Po završetku škole okrenuli smo se maturanim ispitima i dobro se pripremili za njih (ako se uopće i treba posebno pripremati za to). Maturalne zabave su prošle u veselom ozračju uz neizbježnu folk glazbu i stihove poput "Izvadio si ciglu iz temelja ljubavi naše" ili "Duni vjetre malo preko jetre". No, takvi besmisleni stihovi nimalo nisu smetali nekontemplativnoj masi. Naravno, cijela večer je bila prožeta elementima patetike, baš kao i posljednja pjesma "Adio".

Sada je pred nama veliki izazov. Tek što smo se oprostili od jednog razdoblja našega života, a već treba razmišljati: "Što dalje?" Jedni će,

više ili manje uspješno, tražiti posao. A za druge počinju peripetije oko upisa na fakultet. Potrebno je znati na koji se fakultet treba upisati, dobro se pripremiti za prijamni ispit i, naravno, imati relativno dobre ocjene iz srednje škole. Sve to ipak nije dovoljno da bi se sve uspješno završilo. Također je izuzetno bitno imati potpuno povjerenje u Boga. Mi trebamo učiniti ono što je u našim rukama, ali treba također reći: "Neka bude volja Tvoja". Samo na taj način možemo biti sigurni da je ono što smo izabrali kao naše zvanje doista ono pravo.

Maturanti! Možda je ovih dana bilo i neuspjeha, ne dajte se pokolebati i trudite se što više možete kako biste dobili ono što želite. Nemojte odustajati, neka vam svaki neuspjeh bude još veći podstrek za nove pobjede. I Bog će učiniti svoje!

igor

STOSTRUKO

Petak navečer. Danijela i ja na klupi kod plave fontane. Opušteno razgovaramo, upoznajemo se. U toplom danu vjetrić pirka. Tako je prijatno, mirno... Iznenada pred nama se pojavljuje neka mračna prilika. Gospođa - koja nam se neugodno unosi u lice - bez riječi prosi. Jako je napadna. Joj, samo mi sad ona treba. Nemam novca - i što imam to mi treba za putovanje. Kad će otići? Dolazi mi na pamet: Ljubiti SVAKOGA... Isus je u njoj, ali kako je ljubiti? Pa da, Isuse, to si ti. Nisam te u prvi mah prepoznala. Sretna asocijacija - za dar na misi pripremila sam novčanicu da ti dam, ali nitko nije prikupljao. Ali ti tražiš - "Izvoli". Možda je i bolje što si ovako naišao. I žvaku? Dobro, ako si sretan. Idemo dalje... taman da te zaboravim, a na ulazu kod "Rodića" opet ti. U starici tako čistoj i umiljatoj. Prosi. Vidim te, ali želim ljubiti i prijateljicu s kojom sam. Ona želi da kupimo bar sladoled... ali kusur je baš malen. Nadvladavši neprijatnost zbog sitnine, kažem: "Bako, izvolite, samo dva dinara, ali bit će valjda još, od nekog drugog." A odgovor nježan i s iskrenim osmijehom: "Hvala ti, sine". Jako sam radosna, čini mi se kao trenutak neba. Ne što sam dala, već kako je ona primila. Kao da sam i ja primila STOSTRUKO.

Samo petnaestak minuta kasnije dolaziš mi ponovno. Sjeli smo kraj "Spray artist"-a, točnije s druge strane tog sprej umjetnika. Sada te već lakše prepoznajem. Umoran si, ali vedar. Lijepo razgovaramo, smijemo se ali - trebamo poći. Tada mi kaže: "Želim ti pokloniti jednu sliku, izaberi koju hoćeš." Htjedoh odbiti. Uz smiješak tražim riječi da ne bude samo grubo *ne*. Ali ti već znaš moje namjere. "Neka mi to bude dobro djelo za danas, uzmi. Lakše ću spavati." "Ali nemam stvarno ništa da ti dam", pravdam se. "Ovde sam ja taj koji je primio, ako razumeš", lijepo mi odgovori. Dok sam birala jednu od predivnih slika, razmišljala sam - Isuse, kako si zaista u svakom čovjeku - i sjetila se obećanja: STOSTRUKO! Hvala ti!

Nemoj nikad otići - niti dozvoliti da budem slijepa za tvoju prisutnost.

Dijana

Ruke i srce

"Evo moje tajne. Vrlo je jednostavna: čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo." (Antoine de Saint-Exupery)

"Čovjek samo srcem dobro vidi", riječi su koje često čujem. Pokatkad one prolete mimo moga srca i odu nekamo daleko. Znadem, međutim, da su one točne, da duši uvijek gode i da ju liječe. Koliko srce može duboko i daleko pogledati, posvijestilo mi je moje srce.

Jedne nedjelje, pred polazak na misu, na neobičan sam se način pogađala sa svojom savjesti. Nije mi se išlo na misu, dan je bio prekrasan, željela sam uživati u njemu ali bez tebe, Isuse. Ne želeći uvući u svoj grijeh drugu osobu, pođoh na misu. U crkvi sam stajala pozadi, nadajući se kako mogu skriti svoju prethodnu namjeru ... i neočekivano... moje srce pronašlo je Tebe. Preda mnom si bio Ti, Isuse, pružao ruku i privlačio moje srce. Ono je procvatilo. Nije postojala prepreka ka tvom otvorenom zagrljaju. Raširene ruke zvale su moje srce. Ono je vidjelo bolje, i dublje i dalje.

U vrevi dana, koristeći se razumom, zaboravim slušati srce. Nema tu velike filozofije. Najveće tajne ovoga svijeta sazdate su od malih stvari, možda neprimjetnih. Rijetko znam zastati i oslušnuti. I pored toga, imam antenu koja ipak reagira na poziv - moje srce. Ono kuca duboko u meni i može me izmijeniti, može me spasiti.

Marina

U DUBROVNIKU, — OSIJEKU — I BANJI LUCI —

"Vi ste svjetlost svijeta. Ne može se sakriti grad što leži na gori. Niti se užije svjetiljka da se stavi pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući." (Mt 5,14-15)

Svijetli primjer koji privlači mnoge, kako one s dobrim namjerama tako i one s lošim, svijetlio je posljednja dva i pol tjedna u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Papa Ivan Pavao II. ovim pastoralnim posjetom privukao je mnoge hodočasnike iz zanih krajeva svijeta. I mladi Subotičke biskupije su sudjelovali na hodočašćima u Dubrovniku, Osijeku i Banja Luci. Prvenstveni cilj naših hodočasnika bilo je sudjelovanje u proglašenju novih blaženika **Marije Propetog Isusa Petković** i **Ivana Merza** koji su svojim životom i djelom ostavili traga u našoj biskupiji.

Dubrovnik, 6. 06. 2003.

Željka - Pošla sam na ovaj susret s jednom nakanom, zahvaliti Bogu za primljene milosti. Treći put sam bila na

misi s Papom, no svaki put je misa čudesno djelovala na mene. Ova misa u Dubrovniku bila je posebna stoga što je Marija Propetog Isusa Petković bila proglašena blaženom, za mene osobito draga jer sam po njenom zagovoru primila milosti.

Novica - Drago mi je što sam imao veliku čast predati Svetom Ocu dar u

prikaznoj procesiji. Predavali smo kruh pečen od žita s bačkih ravnic, sliku od slame i kasetu o načinu pravljenja kruha. Bio sam nestrpljiv predati dar. Nisam mogao vjerovati da se to događa meni, a poslije blagoslova bio sam radostan. Prije polaska na put, mnogi prijatelji su mi rekli da molim za njih, dok sam stajao pred Papom i predavao kruh sjetio sam ih se i molio za njih. Zahvalio bih se župniku **Andriji Anišiću** i s. **Ivi Bagarić** što su me izabrali da predstavljam Subotičku biskupiju na papinoj misi u Dubrovniku.

Petar - Jedinstvo cijele crkve i okupljenih vjernika na Papinoj misi ostavio je na mene poseban dojam. Mnogi su nas pitali: "Odakle smo?" Bilo im je drago čuti da je Crkva živa i na ovim prostorima. Posebno lijep doček imali smo u Županji, gdje smo predahnuli na putu za Dubrovnik.

Osijek, 7. 06. 2003.

Damir - Povijesni trenutak za mene. Išao sam s namjerom graditi tu povijest, biti nazočan. Papa je za mene apostol današnjeg vremena i želio sam čuti njegovu riječ. Riječi koje je propovijedao promijenile su tok moga života. Bilo je to jedno pozitivno iskustvo. Kajao bih se da nisam bio nazočan.

Đ. - Iako je vrućina ometala kompletan ugođaj, bilo je prekrasno. Cijela misa je bila osobita, a Vjerovanje je bilo još ljepše. Tijekom molitve svećenstvo je molilo dijelove Vjerovanja, a narod je odgovarao: "Amen. Vjerujem". Molitva je tako dobijala dinamiku i polet, baš kakva bi naša vjera trebala biti.

Ankica - Zalaganje za jedinstvo. Bilo mi je osobito drago doživjeti da se na jednom području koje je bilo izuzetno pogodeno ratom i gdje su posljedice rata velike, promiče pomirenje i jedinstvo. Drago mi je bilo vidjeti da se jedan dio u liturgiji služio

staroslavenski (istočni obred). Ova misa pokazala je kako Papa čini velike korake na polju pomirenja, jedinstva i ekumenizma.

Banja Luka, 22. 06. 2003.

Ivana - Jako lijepo. Bez obzira što nismo bili u centru pažnje i što nismo imali najbolja mjesta, bilo je predivno. Ono što me je posebno dojmilo bilo je zajedništvo s mnogim ljudima na toj misi. Na ranijim susretima, misu sa Svetim Ocem pratili smo preko video bimova, a u Banja Luci oltar smo vidjeli, imala sam osjećaj da smo bliži Papi.

Dražen - Ovdje sam želio nadograditi duhovno iskustvo iz Dubrovnika, sudjelovati na još jednoj misi s Papom. Bilo je lijepo vidjeti mnoštvo mladih, koji sudjeluju na ovom hodočašću. Jeza me je prošla kada sam Papu, poglavara Crkve, vidio izbliza.

"Ruke gore! Srca gore! Glave gore!" poticao je voditelj programa prije i poslije sv. mise u Banja Luci. Svakako su srca bila uzdignuta u ovim misama. Pred primjerom koji sja u papi Ivanu Pavlu II. niti jedno srce ne može ostati ravnodušno, najmanje što mu se može dogoditi jeste da bude izazvano primjerom. Uzdignuta srca neka svijetle i slijede primjer.

Priredila: Marina

ZAGRABITI IZ RIZNICE MILOSTI BOŽJE

... koju smo dobili sakramentom ženidbe

Uređuju: Vesna
i Ladislav Huska

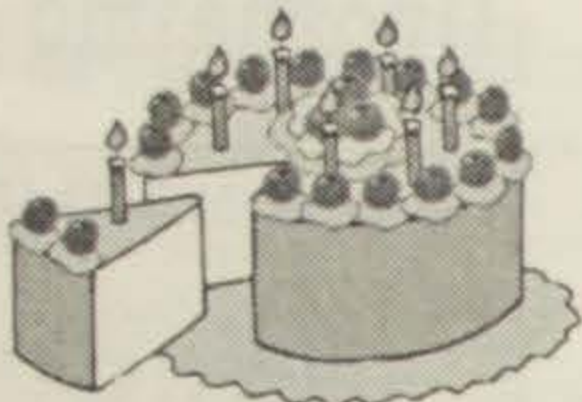
Prvi susret za mlade bračne parove (do 5 godina braka), održan je 31. svibnja u župi sv. Roka, brojem prisutnih skroman, ali Duhom Svetim i njegovim plodovima bogat. Uvodna molitva za obitelji, zatim izvrsno predavanje **preč. Andrije Anišića** "ŽIVJETI SVJESNO SVOJ BRAK I OBITELJ" (na sljedećem susretu ga ponavljamo!) i razgovor o potrebi ovakvih susreta mladih bračnih parova, a sve to u sat i pol (zbog male djece), predviđeno je za stil ovih susretanja. Prijateljsko prihvaćanje i aktivnost način su rada koji odgovara mladim ljudima koji su pred Bogom i Crkvom prihvatili odgovornost i izabrali brak i roditeljsko zvanje. Kako domišljato reče jedna časna sestra, pozivajući na vjeronauk za odrasle, tko ne dođe, na gubitku je.

Neka vaša ljubav bude kao proljetna kiša koja sitno pada, ali preplavi obale!

TEME ZA RAZGOVOR (NIKAKO OGOVOR!) TEME ZA RAZGOVOR (NIKAKO OGOVOR!)

Tko je Crkvi najvažniji?

Duhovi su rođendan naše Svete Crkve. Kada bi joj čestitali, tko bi joj dao cvijeće i dar? Sjećam se lijepe slike iz jedne propovijedi o Crkvi kao Tijelu: "Vidite ovaj zid od opeka? Kako bi on, i cijela crkva stajala kad bi u svakom redu nedostajala samo po jedna opeka? A koliko nas ovdje nedostaje i kako uopće Crkva živi bez toliko udova?..." Zbilja, svi smo potrebni, nitko nas ne može "zamijeniti", ili umjesto nas ići u Crkvu. Nekad se smatra tužnom slikom kada u crkvi ima tek par "majkica" na sv. misama preko tjedna. "Samo par baka", razočarani je komentar. A one, stare žene, često udovice, stubovi su Crkve. Kad je crkva prazna, vidimo samo njih i tugujemo za mnoštvom. A kad se crkva napuni, one su kao nevidljive. Povuku se, u sebi smiješe i zahvaljuju Svemogućem što ih je ponovno uslišao i Crkvu uvećao.

Treba li pomagati mlade obitelji?

Ako odgovorite s "Da!", moram pitati: a znate li kako? Jasno je da je jedna od najčešćih poteškoća ona najteže rješiva (materijalna), jer su i stari i mladi "u krizi". Danas skoro nitko nema novaca, nekad je teško uopće naći nekog od koga će se posuditi nevelika svota na mjesec-dva. Ipak, Bog je mladima dao snagu da mogu raditi i štošta izdržati, pa oni koji to hoće, lijepo žive. Pitate li, ipak, bračne parove s malenom djecom, osobito one s više njih, što im je teško i kako biste im mogli pomoći, najčešće je u pitanju ono i najnapornije i najslađe - čuvanje djece za vrijeme posla ili neke neobavezne, ali katkad neophodne aktivnosti. Nije svatko privilegiran imanjem nježnih i zdravih i dovoljno brzih baka i djedova, ili, još ljepše - nekom mladom i veselom tetkom, ujkom ili kumom. Za razmisliti je o tome što makar današnji roditelji - ako su već njihovi roditelji to nesmotreno propustili - mogu učiniti za svoju djecu. Dobru ideju imao je pisac Duško Radović: "Mame, rađajte deci sestre! Sestre postaju tetke, a tetke su najlepší, nezamenjivi dar svakom detinjstvu." Tko može, neka ne posjećuje samo stare i bolesne, već nekad ponudi nekoj mladoj mami ili tatici ogromnu, neprocjenjivu uslugu - brižno i veselo čuvanje djece!

TEME ZA RAZGOVOR (NIKAKO OGOVOR!) TEME ZA RAZGOVOR (NIKAKO OGOVOR!)

MUŠKO - ŽENSKI KUTAK

Osjećala sam se loše već neko vrijeme. Ništa mi nije išlo. Toliko mi ništa nije išlo da me više ni moj blistavi smisao za humor nije mogao niti razvedriti, niti bar malo ohrabriti. Mislim da svaka žena poznaje takve dane. Najsmiješnije je to što se katkad iz potpuno nepoznatih uzroka vratimo na visine! Ne možemo dokučiti ni što nas je tako bacilo u bezdan, a ni što nas vraća natrag, opet jake i moćne. Kažu neke psihološke teorije - to nam je priroda. Žene su kao talasi. Ne želim se upuštati u raspravu, nadam se o tom pitanju jednom pitati dragog Boga. Ipak, znam što može pomoći! U tom svom haosu više nisam ni mogla ni htjela biti sama. Nazvala sam muža kad je završio posao na mobitel. Važno je! Rekla sam mu da sam

jako tužna i da mi treba nešto, naravno ne znam što, ali neka pokuša da mi donese nešto što žene vole - ili čokoladnu bombonjeru ili 99 ruža, neka smisli sam jer ovako više ne mogu i neću. Inače, ne vjerujem u čarobnu moć cvijeća i slatkiša, ali vjerujem u čarobnu moć nježnosti. Ipak, mislila sam kako će sve ispasti besmisleno, glupo i da će mi biti još gore, jer sam mu (opet!) ja rekla što učiniti. I znate što? Nije bilo ni malo glupo i pomoglo je. Kad se pojavio s lijepom ružicom, onom pravom baštenskom, baš kakvu volim, ne znajući ni sam što reći, ali gledajući me nježno kako čovjek mora gledati kad mu je u ruci takva ljepota, shvatila sam da me voli i da bi mi bio dovoljan i njegov zagrljaj da bude opet sve dobro. Osušena ruža mi još stoji u vazi i podsjeća i mene i njega da se moramo boriti za ljubav i sreću i onda kad ih već imamo.

Uređuje: Jakob Pfeifer

POMIRENJE, EKUMENIZAM I ODGOVORNOST LAIKA U SREDIŠTU TREĆEG PAPINA POHODA HRVATSKOJ I BiH

Na ovoj stranici u ovom broju prenosimo značajnije trenutke vezane za ekumenizam i međureligijski dijalog koji su obilježili Papin pohod Hrvatskoj i BiH. Predstavnici drugih kršćanskih Crkava i vjerskih zajednica bili su prisutni na svim Papinim misama. Posebno na ovom mjestu ističemo prisutnost episkopa Lavrentija na molitvi šestoga časa u Zadru.

Na osobnu Papinu želju na završetku misnog slavlja Svetog je Oca došlo pozdraviti sedmero predstavnika javnih glasila iz Srbije i Crne Gore, a potom se susreo i pozdravio s predstavnicima ostalih Crkava i vjerskih zajednica nazočnih na misi. S Papom su se susreli predstavnici Srpske pravoslavne crkve predvođeni metropolitom zagrebačko-ljubljanskim i cijele Italije Jovan, episkop osječkogopoljski i baranjski Lukijan, episkop bački Irinej, episkop sremski Vasilije te episkop slavonski Sava, zatim v. d. biskupa Evangeličke crkve u RH Branko Berić, biskup Reformirane crkve u RH Endre Langh, predsjednik Saveza baptističkih crkava u RH Toma Magda i predsjednik Mešihata islamske zajednice u RH muftija Ševko Omerbašić. Na misi u Osijeku bilo je nazočno još nekoliko predstavnika ostalih crkvenih zajednica koji se nisu susreli s Papom.

Pomirenje, ekumenizam, zauzimanje i odgovornost laika u Crkvi i društvu, to su prema dr. Željku Tanjiću, profesoru na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu neki od temeljnih vidika koji su izašli na vidjelo u tijeku Papina trećeg putovanja u Hrvatsku koje je završilo 9. lipnja. U razgovoru za talijansku agenciju SIR dr. Tanjić ističe kako je taj posjet istaknuo "veliku ljubav koju Hrvatska gaji prema Papi koji je među prvima priznao Hrvatsku kao nezavisnu državu". "Papin poziv na pomirenje", kaže dr. Tanjić, "nije bio prijekor zbog onoga što nije učinjeno, kako bi neki krugovi u Hrvatskoj htjeli uvjeriti, već poziv svima da nastave putom suživota i opraštanja!". Prema mišljenju dr. Tanjića ljudima treba dati vremena da na konkretan način žive to pomirenje. "To nije", ističe, "neko političko pitanje već duboko obraćenje na osobnu svetost svakog pojedinca koje nalazi svoje plodove u miru i u pomirenju". Drugi pravac kojeg je Ivan Pavao II. naznačio svojim posjetom Hrvatskoj jest ekumenski dijalog. U razgovoru za agenciju

Talijanske biskupske konferencije dr. Željko Tanjić izrazio je uvjerenje "da je Papin posjet Srbiji sve bliži". Pritom ističe kako je "pohod Osijeku bio od znakovite važnosti". "Naime, ta biskupija ima još i danas dio svog teritorija u Srbiji i ondje su se vodili najoštrij sukobi, kao primjerice u Vukovaru. Poziv na ekumenizam predstavlja snažnu Papinu pobudu na poticanje dijaloga koji već postoji i kojeg Hrvatska biskupska konferencija nastavlja u dogovoru sa Srpskim pravoslavnim patrijarhatom."

Papa pozdravio predstavnike drugih vjerskih zajednica u Osijeku

Pozdravljam braću koja zajedno s nama dijele vjeru u Isusa, Sina Božjega, jedinoga Spasitelja svijeta. Posebno pozdravljam metropolita Jovana i druge biskupe Srpske pravoslavne Crkve. Njih molim da Njegovu Blaženstvu Patrijarhu Pavlu prenesu moj bratski pozdrav u ljubavi Kristovoj. Moja misao s pozdravom ide i k braći Zajednica nastalih u Reformaciji. Isto tako s poštovanjem pozdravljam pripadnike Židovske općine i islamske vjernike. Pozdrav pun poštovanja upućujem također građanskim i vojnim vlastima te im od srca zahvaljujem za sav trud uloženi u pripravu ovoga mojeg apostolskog putovanja.

Papa poželio Bosni i Hercegovini dane napretka i mira

"Zemljo Bosno i Hercegovino, Papa te nosi u svome srcu i želi dane napretka i mira", bile su posljednje Papine riječi na Petrićevcu, u Banja Luci. Nakon toga Papu su pozdravili predstavnici Židovske i Islamske zajednice, te predsjednik Državnog odbora za doček Dragan Čović. Okupljeno mnoštvo vjernika, predvođeno zborom, otpjevalo je poznatu pjesmu "Fala" a na poljskom "Sto ljet...".

Papa je na ručku s biskupima i kardinalima bio u biskupskom domu u Banja Luci, gdje se poslijepodne sastao s predstavnicima entiteta Bosne i Hercegovine te s predstavnicima Međureligijske komisije koja djeluje u Bosni i Hercegovini. /Prema: IKA/

Upoznajmo duhovne pokrete

DJELO MARIJINO

Međureligijski dijalog

Nije bilo u ljudskom planu, ali svakako u Božjem nacrtu jeste, da se Marijino Djelo s ciljem "da svi budu jedno", sretne i s osobama drugih religija.

Početak tih kontakata je zapečaćen 1977. godine, kada Chiara u Londonu prima nagradu za "Unapređenje vjere i mira".

Međureligijski dijalog na svim nivoima - sa židovima, muslimanima, budistima, hinduistima od tada se nastavlja, također preko konkretnih aktivnosti.

Svi prihvaćaju misao vodilju Pokreta fokolara, a u svakoj religiji podcrtavaju se prisutna "sjemena riječi", koje su osnova za dublji dijalog.

Svoje kršćansko iskustvo Chiara 1997. godine govori na Tajlandu, na budističkom sveučilištu, u Harlemu u džamiji ispred afroameričkih crnaca. Prvi put jedna žena, laik, kršćanka...

Ova godina je značajna, jer uobičajeni susreti s hinduistima i muslimanima već prelaze u kongrese i komunikaciju mističnog iskustva Boga, i nalaze se sve dublji putovi jedinstva.

Naši prijatelji muslimani iz Skoplja, puni oduševljenja prenose utiske s tih susreta, i krug njihovih prijatelja sve više se širi i prihvaća tu ideju.

Uz svu problematiku koju je donosilo ratno stanje, zajednica u Makedoniji, sastavljena od kršćana i muslimana, nije posustala, već sa svojom iskušanom ljubavlju još više dokazuje da postoje ideali koji grade novo čovječanstvo!

/M.Č./

Piše: Alojzije Stantić

KRUV SVETOG ANTUNA

Sveti Antun Padovanski

Sveti Antun Padovanski rođen je u Lisabonu 1195. godine, umro je 1231. godine a saranjen je u Padovi. Katolici ga slave 13. lipnja. Jedan je od najomiljeniji svetaca katolika širom sveta. Od dvadeset i pete godine je na velikom glasu s pridikama; staro se o sirotinji; izmirivo je posvađane; očajnima je vraćo nadu; otkupljivo je robove; virnici su se tiskali oko njegove ispovidaonice; strogo je postio - ijo je koliko da živi... Kad se jedared udubio u molitvu, ukazo mu se mali Isus. Dite je zagrlilo Antuna.

Sv. Antun je umro u trideset i šestoj godini. Posli godinu dana papa Grgur IX. proglasio ga svetim. Padovljani su mu posli trideset i dva godine saziđali poznatu baziliku, u njoj mu je grob, a u svečevom moćniku se obaško čuva njegov jezik, kojim je tako uvirljivo pridičio o Božjoj ljubavi i dobroti (1).

Koliko je sv. Antun omiljen svetac u narodu, svidoeće to u Italiji di su od svi svetaca jedino njemu nadili ime od milja - zovu ga Il Santo.

Od davnina se u našoj fratrovskoj crkvi svečano slavi sv. Antun, tog dana je crkva ko nikad puna njegovi štovalaca. Rad tog su skoro priko cilog dana otvorena vrata u hodniku di je svečev kip, s malim Isusom u naručju i komadom kruva, prid kojim se mole i pale sviće njegovi štovaoci. Toliko uklatko o sv. Antunu.

Kruv svetog Antuna

Med osnovna pravila o karizmi fratrova spada staranje o sirotinji, al i da oni žive siromašno. Po zagovoru sv. Franje Asiškog, utemeljitelja reda, fratri su prosjački red, koji su gostoljubivi prema drugima, al prema sebi ne, moraju podvoriti druge, a ne podvorit se. Ovo svaćanje su kapucini pokazali na svoj način jel na svojim crkvama nemaju zvonik, bio bi njim "luksuz". Take su njim crkve u Osijeku, Rijeki, zagrebačkoj Dubravi...

U životopisu sv. Franje je i pri-spodoba da su u jednom njegovom

samostanu ugostili nikog viđenog gosta. S obilnom ranom su ga počastili, al su se i fratri latili te rane. U tom je u dvoranu ušo prosjak i po ondašnjem adetu sio je u čošu. Kako je priličilo, pružili su mu pladanj s ranom. Odjedared su primetili suze u očima prosjaka. Jedan od fratrova je pripozno da je prosjak zapravo sv. Franjo, kojem su suze navrle na oči jel su njegovi učenici tako friško zaboravili jednu od zavitni obaveza njevog reda.

Iz takog odnosa fratrova naspram rane, strogoće u postu u kojem je osnovna rana kruv, sv. Antun se likovno pridstavlja i s komadom kruva u ruki, pa se i tako pokazuje odnos prema Božjem daru ljudima koji je čoviku izvor snage, kako je opisano u Pohvali Bogu Stvoritelju (Ps 104,14-15):

...
*Ti daješ te niče trava za stoku
i bilje na korist čovjeku*

*da izvede kruh iz zemlje.
i vino što razvredruje srce čovječje;...*

Dalje, u molitvi koju je Krist naučio učenike, kruv je uzet ko najveći od svi darova i jedini se on, Kruv naš svagdanji, spominje u najčešće moljenoj molitvi, u Očenašu.

Onečišćen kruv

U čoviku je usađena svist da se mora ranit da bi opsto, a od pamtivika, od pronalaska kruva, više od osam milenija, kruv mu je osnovna rana, koja ga prati u razvoju sve do danas. Ovako kontanje je saćuvano u često izreki: Ko ima kruva ne boji se gladi. To je tako, baš ko i istina da je kruv jedina rana koju čovik mož ist svaki dan, a da ga se ne zaide, samo o njem mož živit misecima brez druge rane. Kruv ljudi rado dile s drugima, svudan njega iznose najpre na astal; kadgod su tolikim putujućim prosjacima i nasiromašnji udilili makar lončić brašna il komad kruva, jednako u varoši i na salašu. Kruv je našim starima bio u sridištu života, od sijanja - dok ga nisu poili - brižno su ga nadgledali u odranjivanju: na Markov

Sv. Antun
u Franjevačkoj crkvi u Subotici

blagoslovili, na Bršančevo u prošijunu pratili ko tilo Isusovo, a sridište dužijance je zafala Bogu na njegovom daru... Nalik ovom kontanju mož i više, a kogod i lipče, al je ode za to malo mista.

"Likovnjaci" najčešće pokazuju sv. Antuna u naručju s Malim Isusom, a u ruki s komadom kruva, ko da uči čovika šta mu je za opstanak najvažnije: Isus za duševnu ranu, kruv za ranu tila.

Ovaki sam uvod dao da uklatko spominim zašto.

Onomad je nuz Kersku crkvu (Sv. Rok) viđen s ljudskim izmetom ukaljan komad kruva. Da, nuz crkvu, slučajno il s namirom, svedno; desilo se na početku trećeg milenija; u našoj varoši, u sridištu velike žitnice... i da ne redam dalje. Tako štogod ranije nikom nije palo na pamet, al jeto i to smo doživili. Šta kazat za to čeljade? Osudit ga? Ne! Za njeg se triba molit! U bauljanju kroz život, nažalost, očigledno nije čuo za Boga, pa zato i ne zna:

Boga ne triba srdit. Bog nije nagal, al je dostižan!

Ne vridi o ovom dalje razglabat, učinak sam za se kaže dobrim više neg šta sam napiso.

1 - Podaci iz Životopisa sv. Antuna su iz knjige Stjepana Beretica *Božji prijatelji s nama na putu*

Piše: Stjepan Beretić

Dr. Stipan Ranić

kao prvi svjetovni svećenik na čelu Bačke i Subotičke župe

Uvod

Nakon izгона Turaka iz Bačke stalno se povećavao broj katolika na području Kalačko-Bačke nadbiskupije. Za sve vjernike u Bačkoj bila su svega četiri franjevačka samostana za čitavo područje od Baje do Novog Sada i od Subotice do Bačke Palanke. Jedan je samostan bio iz mađarske franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u Subotici, dok su samostani u Baji, Somboru i Baču pripadali također mađarskoj provinciji Svetoga Ivana Kapistrana. Ta je provincija nastala od Provincije svetoga Križa Bosne Srebrene. Među franjevcima Provincije svetoga Ivana Kapistrana su, pogotovu početka, bili najbrojniji Hrvati. U toj je provinciji uvijek bilo puno Nijemaca, a kako je vrijeme odmicalo rastao je i broj franjevaca mađarske narodnosti. U Provinciji Presvetog Otkupitelja najbrojniji su bili franjevci mađarske narodnosti, a osim Mađara ta je provincija imala franjevaca njemačke i slovačke narodnosti. Premda je u toj provinciji bilo i Hrvata (krajem 17. stoljeća: Gubanović, Benjović), broj svećenika Hrvata nikada nije odgovarao pastoralnim potrebama subotičkog područja.

Sve više novih župa

Nadbiskup **Imre Csáki** ustanovio je 1710. godine subotičku župu. Za prvog upravitelja župe nadbiskup je imenovao subotičkog gvardijana **Józsefa Kovácsa**. Za vremena nadbiskupa i kardinala Csákija, u razdoblju od 1710. do 1733. na području čitave Kalačko-Bačke nadbiskupije bilo je svega 15 župa. Od tih župa nalazi se danas na području Subotičke biskupije šest: Bač, Bački Monoštor, Novi Sad, Subotica, Sonta i Sombor. Sve su te župe bile povjerene franjevcima.

Za vremena nadbiskupa **Gabriela Patačića** od 1733. do 1747. godine osnovano je na području nadbiskupije 12 župa, od čega su na području današnje Subotičke biskupije dvije župe: Apatin i Bačko Novo Selo. Tim su župama također upravljali franjevci. Prvi župnik iz reda svjetovnih svećenika u Bačkom Novom Selu je već 1734. bio **Johannes Staudinger**, a u Apatinu je nakon upravitelja franjevaca, **Jakab Mikos**, imenovan župnikom 1750. godine.

Za četiri godine nadbiskupovanja **Miklósa Csákija**, od 1747. do 1751. godine, osnovano je pet župa u nadbiskupiji, od čega tri na području Subotičke biskupije - Bezdan, Futog, Kula i Armenska župa u Novom Sadu.

Za nadbiskupa **Ferenca Klobusitzkog** (od 1751-1760) osnovano je 12 župa u nadbiskupiji, od čega je na području Subotičke biskupije: Bački Breg, Bukin, Doroslovo, Odžaci, Kanjiža, Kolut, Kupusina, Lemeš (Svetozar Miletić), Filipovo (Bački Gračac), Senta i Bačka Topola.

Za nadbiskupa i kardinala **Józsefa Batthyány** (od 1760-1776) na području čitave nadbiskupije ustanovljene su 23 župe. Od toga je na području Subotičke biskupije: Ada, Bečej, Bogojevo, Čonoplja, Gajdobra, Gakovo, Horgoš, Karavukovo, Krnjanja (Kljajićevo), Bačko Petrovo Selo, Plavna, Prigrevica sveti Ivan (Prigrevica), Nova Palanka, Veprovac.

Za vrijeme nadbiskupa **Adama Patačića** (od 1776-1787) još 8 novih župa u čitavoj nadbiskupiji, od čega je u Subotičkoj biskupiji: Bajmok, Bajša, Mali Idoš, Martonoš, Srpski Miletić, Temerin i Vajska.

Svjetovni svećenici

Poznato je da su kalačko-bački nadbiskupi za vrijeme turskoga ropstva živjeli daleko od svojih nadbiskupskih sjedišta (Bač i Kalača). Za sve vrijeme ropstva za raspršene katolike po biskupiji su se starali hrvatski i mađarski franjevci. Hrvatski franjevci su iz svojih današnjih sjedišta ili nekadašnjih sjedišta u Baču, Somboru i Baji obilazili katolike po pustarama i dijelili im svete sakramente. Mađarski franjevci su na isti taj način obilazili katolike u Potisju, u subotičkom i segedinskom kraju, i bili na usluzi ovdašnjim katolicima. Premda je za turskog ropstva postojao imenovani nadbiskup, jurisdikciju je na porobljenim krajevima mađarske imao beogradski biskup - također franjevac. Poslije izгона Turaka iz Mađarske prvi nadbiskup koji je posjećivao vjernike u nadbiskupiji bio je **Imre Csáki**. Nadbiskup **Gabrijel Patačić** je 1733. godine podigao rezidenciju u Hajósu, gdje su stanovali i njegovi nasljednici sve dok nadbiskup **Adam Patačić** (1776-1784) nije podigao nadbiskupsku palaču. **Gabrijel Patačić** je 1733. godine osnovao Kalačko veliko sjemenište s osam bogoslova, a moglo je primiti 16 svećeničkih kandidata, te je tako počeo sustavni odgoj svjetovnih svećenika. Od kada se nadbiskup nastanio u nadbiskupiji, stalno je rastao broj svjetovnih svećenika, ali je i na područje nadbiskupije sve više pristizalo novo stanovništvo. Za sve njih je valjalo osigurati svećenike. U Subotici su franjevci službeno preuzeli brigu za katolike već 1693, premda su i ranije tamo djelovali. O tome svjedoči i najstarija subotička matica iz 1687. godine. U Baču djeluju kao upravitelji od 1717, u Somboru od 1718. od 1719. u Baji. Dolaskom novih stanovnika, franjevci više nisu mogli pastoralno opskrbiti sve župe. Dok je početka u oslobođenom području bilo posve malo svjetovnih svećenika, kako je vrijeme odmicalo, njihov je broj rastao. Osim domaćih svećenika, u nadbiskupiju su dolazili i svećenici iz svih krajeva Kraljevine i Carevine.

(Nastavlja se)

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
 A.D.-d.o.o.

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
 POGREBNE OPREME,
 PREVOZ I CEREMONIJAL
 SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
 PLAĆANJE**

Piše: s. Blaženka Rudić

SAMUELOV POZIV ili izmoljeno zvanje

U Bibliji

Ako pročitamo početak Prve knjige o Samuelu saznat ćemo da je Samuel izmoljeno dijete. Njegova majka Ana molila je u svetišću u Šilu pred svećenikom Elijem da joj Bog podari muško čedo. Odmah se i zavjetovala da će ga darovati Bogu, dati ga za službu Gospodnju. Kad joj je Bog uslišio molitvu i kada je Ana dovela dječaka k svećeniku Eliju, to jest ispunila svoj zavjet, ispjevala je hvalospjev Jahvi: Kliče srce moje u Gospodinu! Samuel je od malih nogu bio posvećen Gospodinu. Služio je Jahvi u njegovu svetišću, prinosio žrtve i molio za svoj narod. Kasnije je pomazao Šaula i Davida za kraljeve nad izraelskim narodom.

Bog zove Samuela

Mladi je Samuel služio Jahvi pod nadzorom Elijevim; u ono vrijeme Jahve je izrijetka govorio ljudima, a viđenja nisu bila česta. No jednoga je dana Eli ležao u svojoj sobi - oči su njegove počele slabiti te više nije mogao vidjeti - svijećnjak Božji još ne bijaše ugašen i Samuel je spavao u svetišću Jahvinu, ondje gdje je bio Kovčeg Božji. I Jahve zovnu: "Samuele! Samuele!" A on odgovori: "Evo me!" I otrča k Eliju i reče: "Evo me! Ti si me zvao!" A Eli reče: "Ja te nisam zvao. Vrati se i spavaj!" I on ode i leže.

I Jahve opet zovnu: "Samuele! Samuele!" Samuel usta, ode k Eliju i reče: "Evo me! Ti si me zvao!" A Eli odgovori: "Ja te nisam zvao, sine! Vrati se i spavaj!" Samuel još nije poznavao Jahve i još mu nikada ne bijaše objavljena riječ Jahvina.

I Jahve zovnu Samuela po treći put. On usta, ode k Eliju i reče: "Evo me! Ti si me zvao!" Sada Eli razumje da je Jahve zvao dječaka. Zato reče Samuelu: "Idi i leži; a ako te zovne, ti reci: 'Govori, sluga tvoj sluša.'" I Samuel ode i leže na svoje mjesto.

I dođe Jahve i stade i zovnu kao prije: "Samuele! Samuele!" A Samuel odgovori: "Govori, sluga tvoj sluša." (1 Sam 3,1-10)

U povijesti svetaca

U životopisima mnogih svetaca možemo pročitati kako su se već u djetinjstvu ili u vrlo ranoj mladosti odlučili posvetiti Bogu, stupiti u njegovu službu, bili su spremni na velika odricanja. Jesu li to samo pobožne legende? A gotovo iza svakog takvog zvanja stoji molitva i kršćanski odgoj roditelja, ponajviše majke. Tako o sv. Dominiku čitamo da

se kao dijete znao odricati udobnosti i vrlo rano je usmjeren prema odgoju za svećeničku službu. Mala Terezija je od malih nogu željela postati karmelićanka. Katarina Sijenska je u djetinjosti doživljavala viđenja i čvrsto odlučila posvetiti se Bogu. Istina, ona je morala ispočetka voditi borbu sa svojom obitelji da bi ostvarila svoj poziv. Sveti Maksimilijan Kolbe je u desetoj godini doživio poziv na svetost i mučeništvo. To su bili prvi znaci, prvi glasovi Božji koje je trebalo slušati kao što je slušao mladi Samuel. Svi oni su rado boravili u Božjoj blizini, rado drugovali s Bogom u molitvi, istina, ispočetka na djetinji način, ali su u tome rasli i ostvarili svoj poziv i poslanje.

A danas?

Ima li danas djece koja rado mole? Ima li onih koji rado ministriraju, pjevaju, čitaju, rado borave u crkvi i prostoru koji nas podsjeća na Božju blizinu i mir? Progovara li Bog i danas srcima djece i mladih? U svakom zvanju važno je i ljudsko posredovanje, svjedočenje, riječ. Svećenik Eli je dopustio da dječak Samuel boravi u Božjoj blizini; on ga je poučio kako će slušati Božji glas. I kako

će na njega odgovoriti. I premda Elijevi sinovi, koji su također svećenici Božji u tom svetišću, čine zlo u očima Jahvinim, Samuel se neće zbog toga pokolebati. Bog će po njemu proreći sudbinu tih ljudi. Božji poziv, ako se vjerno slijedi, jači je od svih sablazni.

Roditelji su također važni posrednici. Ima li roditelja, ima li majki koje mole ili velikodušno obećaju svoje dijete u službu Božju? Govore li svojoj djeci o ljepoti duhovnog zvanja, o sreći Božjeg poziva? Obitelj koja zajedno moli, koja zajedno slavi misu, koja odgaja djecu u radosnoj otvorenosti Bogu, doživjet će sreću dara Božjeg poziva. No, mnogi mladi i iz takvih obiteljskih ozračja često stoje neodlučni na raskršću svoga života. Možda je potrebna samo roditeljska riječ ohrabrenja da se pođe putem Božjim, obećanje da će stajati iza svoga djeteta i pratiti ga i dalje molitvom, svjedočenje da će to biti veliki dar za njih.

Koliko naše župne i druge zajednice mole, koliko potiču i ohrabruju mlade na put svećeničkog, duhovnog poziva? Što nam znači jedno svećeničko ređe-

nje ili mlada misa u našem gradu? Nekada je to bio uistinu veliki događaj: dobiti novog svećenika Božjeg. Zajednica je dala, zajednica ga i dobiva da joj bude služitelj.

Vrijeme je žetve. One na našim njivama, ali i na njivi Gospodnjoj. Neki već žanju: podržimo ih da ustraju. Neki tek odlučuju pokucati na vrata Gospodareva: ohrabrimo ih molitvom!

**Žitna polja šušte nijema,
Kroz njih ide Kralj vjekova,
Isus Bog.
Žetelaca nigdje nema.
"Molite Oca, Gospodara,
poslenike žetvi toj.
Otac moj sve vas zove
žeti njive ove!"**

**Za jedno molim Gospodina
samo to ja tražim:
da živim u Domu Gospodnjem
sve dane života svoga,
da uživam milinu Gospodnju
i Dom njegov gledam.
U njegovu ću Šatoru prinostiti
žrtve radosne,
Jahvi ću pjevati i klicati.**

Ps 27

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:

Batinska 34
SUBOTICA

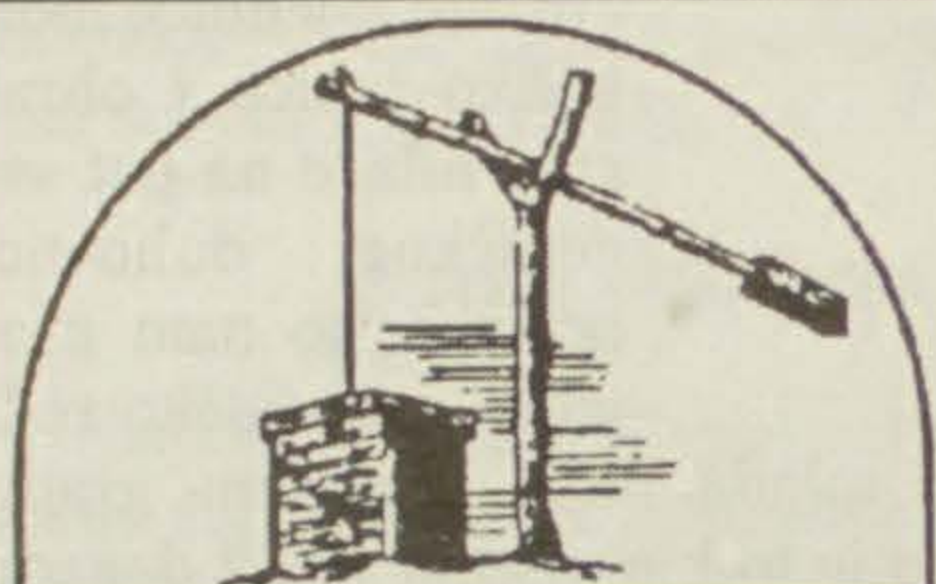
Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO! **PLAĆANJE**
NA 24 MESEČNE RATE

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel/fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

www.tippnet.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

TIJELOVO BEZ PROCESIJE?!

Spomendan svetkovine Presvetog Tijela i Krvi Kristove - Tijelovo u sebi uključno sadržava i tijelovsku procesiju. Sjećanje kršćanskog puka na ovim prostorima seže unazad kada je, još prije komunističke diktature, tijelovska procesija išla od "velike crkve" do spomenika Presvetog Trojstva. Onda dugo nije bilo procesije po gradu već samo u crkvi, da bi ona ponovno za kratko oživjela pa se opet povukla u crkvene prostore. Što zapravo procesija znači, što ona kao takva znači za vjernika a što za sugrađane, pripadnike drugih vjeroispovijesti? Da li je možda u tome razlog što se procesija i dalje ograničava uglavnom na crkveni prostor? Unaprijed hvala.

Š. M., Subotica

Izabrao sam iz postavljenih pitanja upravo Vaše jer se prilagođuje slavljima crkvene godine pa tako odgovor na Vaše pitanje može biti poticaj i poruka i drugima koje ovakve teme zasigurno zanimaju. U uvodu bih spomenuo da ste od tri najveća otajstva naše vjere dotakli dva. Naime, riječ *otajstvo* dolazi od starohrvatskog glagola "otajivati, otajiti" a to znači prisutnost i stvarnost koja se takvom "ne vidi na prvi pogled". Zbog lakšeg razumijevanja, pođimo od jedne slike. Odnos majke i djeteta. Kada je dijete budno, majka se s ljubavlju prema njemu odnosi i govori i hoda... Kada dijete spava, ta ista majka je jednako tako brižljiva, jednako tako prisutna samo se npr. "otajuje" - dok ga noću pokriva da ga ne probudi. Tako je njena prisutnost vrlo jasna a učinak njezina djelovanja vrlo koristan - ljubav dokazana. Čovjek uživa u plodu te ljubavi, ali je ta ljubav "otajena".

Prvo takvo otajstvo je tajna Presvetoga Trojstva, a drugo je **hipostatska unija**, vjerska istina da je Krist jedan a da su dvije naravi u njemu nepodijeljene ali i nepomiješane, nego ujedinjene.

Treće otajstvo je otajstvo Presvetog oltarskog sakramenta ili Euharistije. U prilikama kruha i vina daruje nam se Isus Krist pravim tijelom i pravom krvlju. Dok osjećamo okus kruha i vina, ipak vjerom ispovijedamo i **PRIHVAĆAMO** da to nije kruh i da to nije vino nego Tijelo i Krv. I ova istina vjere nadmašuje i našu mogućnost i našu sposobnost spoznaje i stoga ostaje tajna vjere. To su uglavnom one tri najteže shvatljive, zapravo neshvatljive istine vjere koje su temeljne, neizrecivo važne i po kojima se kršćanin identificira i prepoznaje kao kršćanin.

Drugi dio vašega pitanja tiče se konkretno proslave jedne od ovih temeljnih istina - štovanja Presvetoga oltarskog sakramenta. Ovaj sakrament je bitno ugrađen u vazmeno trodnevlje. Naime, večerom Gospodnjom (misom na Veliki četvrtak) započinje najsvetije doba crkvene godine: sveto Trodnevlje. Važnost euharistije u životu Crkve kao sakramenta iz kojega sve izvire i kojemu sve teži u tom danu se ne može ni izreći ni proslaviti kao ni sve dimenzije toga otajstva. U vrijeme reformacije kada je stvarna i osobna prisutnost Kristova u Presvetom oltarskom sakramentu bila dovedena u pitanje, uveden je poseban blagdan koji je de facto otajstvo Velikoga četvrtka ali mu je dato više dimenzija slavljenja da bi se na poseban način moglo proslaviti to temeljno otajstvo Crkve. Podsjetimo se da je najveći način štovanja Presvetoga oltarskog sakramenta: aktivno **sudjelovanje u svetoj misi**. Nikada ne zaboravimo da je nedjeljni susret Isusovih učenika oko njegova stola bitni znak zajedništva i suživota Isusa i njegovih vjernika jer je to Tijelo koje se za nas predaje i Krv koja se za nas proljeva. Stoga nedjeljna euharistija - a i dnevna - jesu okosnice kršćanskog življenja. Pričest je na osobit način povezanost s euharistijom u punini, jer je to svojevrsno naše "pobožanstvenjenje". Iz toga našega pričestivanja izvire kršćanska ljubav kao osobito prepoznatljiva krepost, dapače osobina kršćana. U tom smislu je služba i pomaganje siromasima, tj. djelotvorna ljubav prema bližnjima bitno povezana s euharistijom kao posljedica euharistijskoga štovanja, napose sjedinjenja. No, osim ovog najbitnijeg načina izražavanja naše vjere u otajstvo euharistije, kao hvale vrijedno podržava se i **klanjanje**. Ono označava zajedničku i osobnu molitvu koja je klanjateljska i koja je čin vjere u kojem se priznaje, štuje, moli i ljubi Isus Krist, trajno prisutan u euharistiji. To je ispovijest vjere u njegovu trajnu prisutnost u presvetoj euharistiji. Spomenuli smo stvarnu, osobnu a sada i trajnu prisutnost. To je bit vjere u euharistiju.

Osim dakle misnoga, pričesnoga, klanjateljskoga i diakonijskoga (služiteljskog) načina štovanja presvete euharistije postoji i takozvani ispovjednički i manifestativni. Tijelovo kao blagdan obuhvaća sve vidove štovanja: misu, pričest, klanjanje, služenje, procesiju, vjeroispovijest i manifestaciju. Što je procesija? Već u samoj misi imamo nekoliko "malih" procesija. Sjetimo se ulazne, prikazne, pričesne i izlazne procesije (osobito kod svećanih misa). Procesija je čin vjere kojim crkvena zajednica ponajprije ispovijeda istinu da je Crkva stvarnost "na putu". Naime, njena narav je zajednica koja

putuje prema nebeskoj domovini. Dakle, procesija je uvijek vjeroispovijest našega hoda kroz povijest prema vječnosti. Drugo, na tom putu kroz povijest Crkva nije ni sama ni osamljena. S njom je Učitelj koji je rekao "Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!" Zato je **teoforična procesija**, što znači procesija u kojoj se nosi Presveti oltarski sakrament, najsvetčanija ispovijest vjere putujuće Crkve s Gospodinom koji je ostao prisutan u svojoj Crkvi pod prilikama kruha i vina. Što se tiče načina procesije, ona može biti redovito od jednoga do drugoga mjesta. Već u starokršćansko vrijeme kada još nije postojala teoforična procesija išlo se od jednoga mjesta sabiranja (crkve) na mjesto događanja, tj. u crkvu gdje se slavila euharistija. Dakle, procesija po naravi je put od - prema. Bilo bi logično da tijelovska procesija bude takva kojoj je prauzor tijelovska procesija u Rimu gdje papa predvodi tijelovsku procesiju od lateranske bazilike do crkve Marije Velike. To je procesija od - do. Druga vrsta procesije je tzv. ophodna procesija, koja ima kraću ili dulju "putanju", tj. kada se polazi iz mjesta (crkve) i ponovno se vraća u istu crkvu. Takav način je bio redovito u selima gdje nije bilo moguće ići iz jedne u drugu crkvu jer je postojala samo jedna. Po suvremenim liturgijskim propisima preporuča se onaj prvi oblik procesije ali jednako tako je procesija moguća i nakon mise pod kojom se posvećuje hostija kojom se obavlja procesija. Dakle, procesija može biti samo poslije mise. Danas je najraširenija tzv. ophodna procesija. Gdje to prilike dopuštaju, ona može ići duljim ili kraćim putem. Nekada je išla kroz grad s četiri postaje koje su označavale ponajprije četiri strane svijeta. Kod svake postaje se dijelio blagoslov na tu stranu svijeta koju je postaja označavala. U takvom štovanju su se čitali odlomci iz djela četvorice evanđelista a inače broj četiri ima svoje teološko značenje u koje sada ne bih ulazio.

Najnovija liturgijska reforma prepušta mjesnom biskupu da on odredi način tijelovske procesije s jednom postajom ili s više postaja, s duljim ili kraćim ophodom. Što se tiče manifestativnog dijela procesije, on je bitan jer je ta manifestacija po svojoj naravi manifestacija **VJERE I VJERNOSTI**. Ona ne bi smjela postati nikada manifestacija moći a pogotovu ne manifestacija mode. Za manifestaciju vjere i vjernosti ima puno pretpostavki i uvjeta. Vjernička zajednica, svjesna svoje odgovornosti i vjere, kao dobra organizacija mora paziti da se u toj manifestaciji ne dogodi nikakva pa ni verbalna povreda najveće kršćanske svetinje kao što je Presveti oltarski sakrament. U želji da se svemu tome odgovori sa svim dostojanstvom i vjernošću želja je i biskupa i svećenika da se i u našem gradu stvore takvi uvjeti da procesija može biti vjernička, klanjateljska, vjeroispovjedna i manifestativna u kojoj bi kršćani javno ispovijedali i štovali otajstvo svoje vjere.

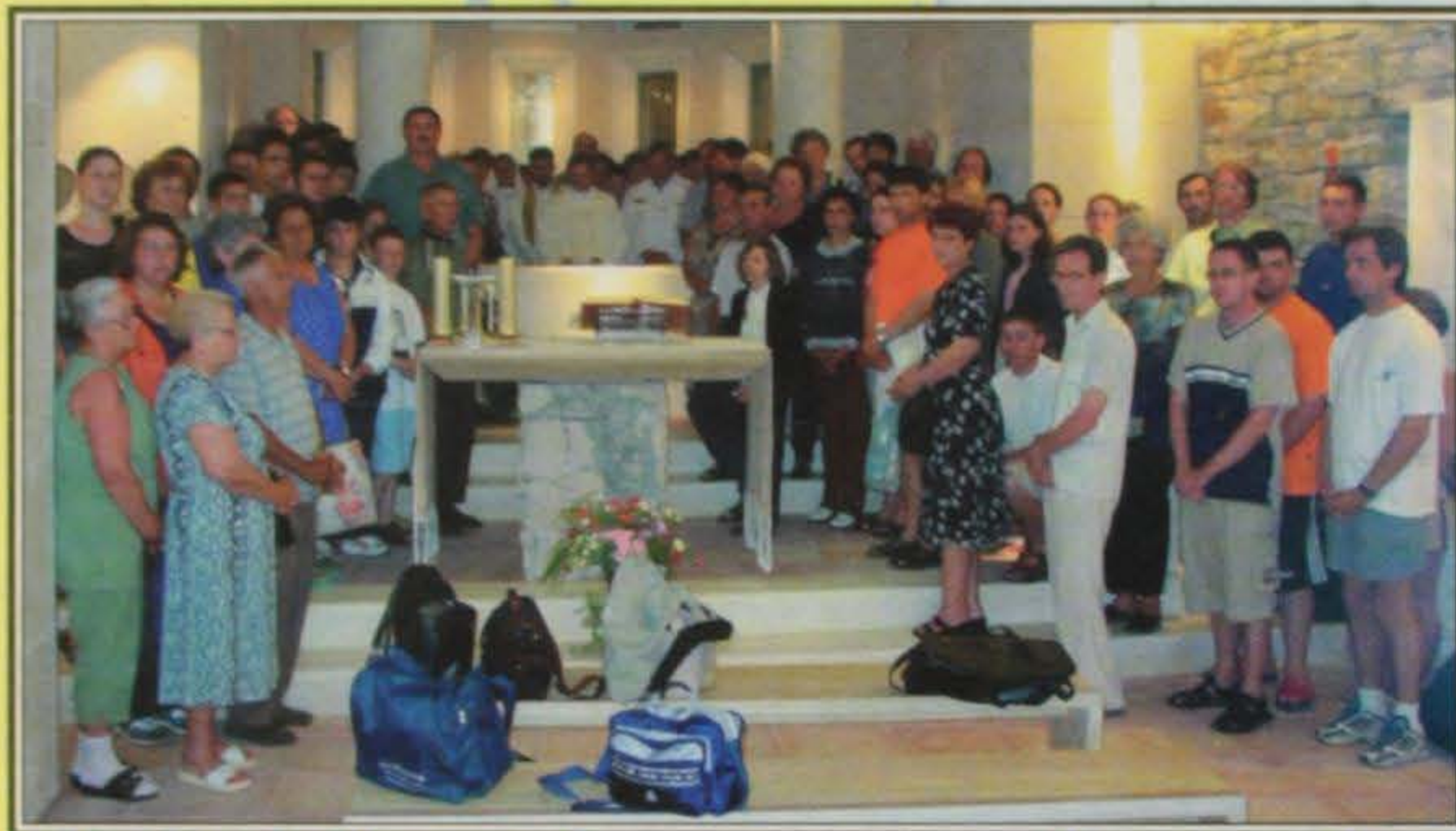
NAŠA HODOČAŠĆA

Na srdačnom dočeku u Županji pozdravili su nas župnik Ivan Varoščić i Anica Vuković

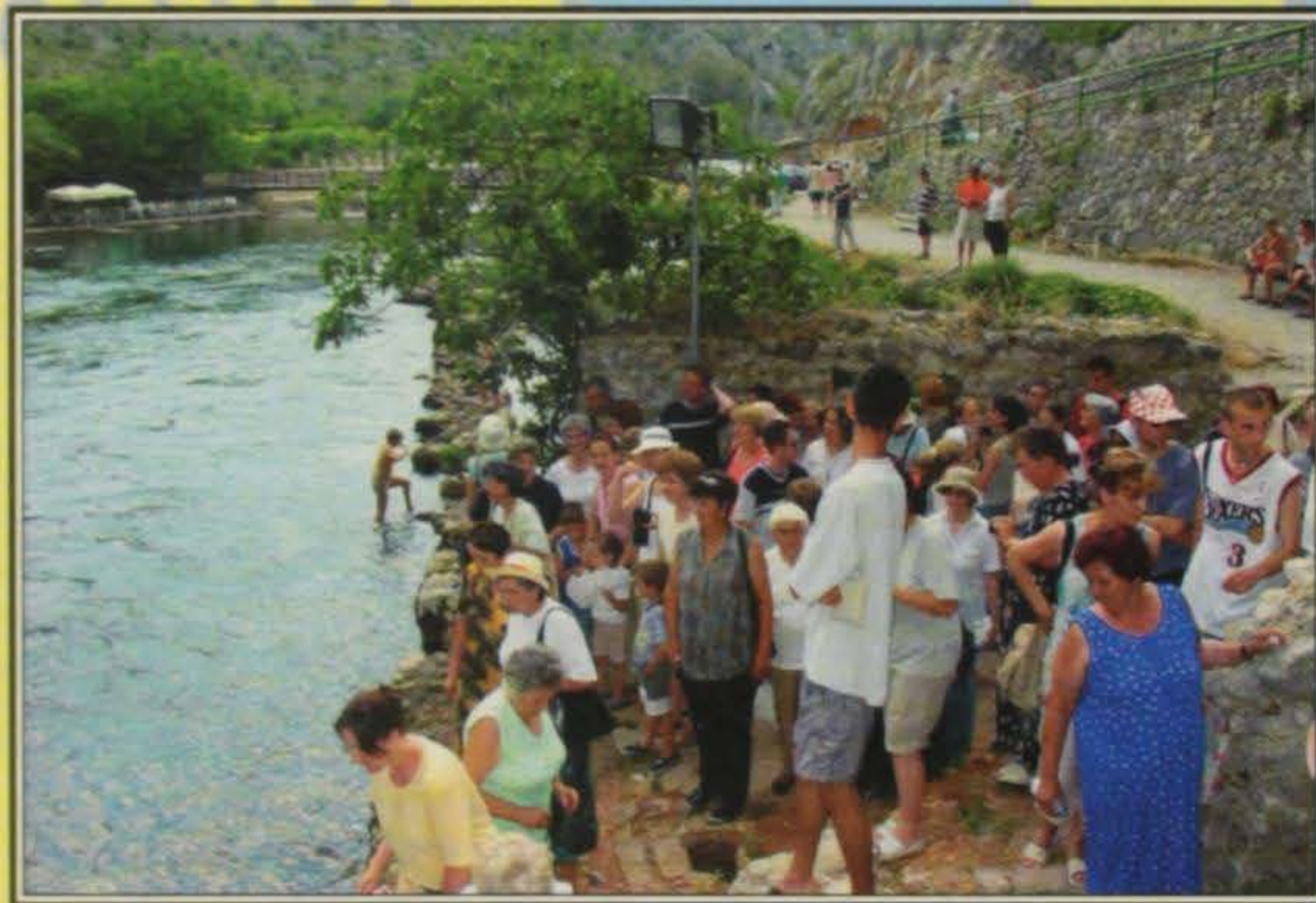
Dubrovnik - stižemo u luku Gruž

Na grobu nove Blaženice

U Osijeku je bilo najviše hodočasnika iz naše biskupije (10 autobusa) - na slici jedan mali dio

Poseban doživljaj - na izvoru rijeke Bune

Preč. Franjo Ivanković u Osijeku daje izjavu za HRT

Pokušaj zajedničkog fotografiranja u Banja Luci

Misa zahvalnica u crkvi sv. Roka u Subotici nakon beatifikacije Marije Petković